

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
З ДИСЦИПЛІНИ
«ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
Напрямок: 02 «Мистецтво»

Київ-2024

Укладач _____

Методичний комплекс з дисципліни розглянуто та затверджено на засіданні педагогічної ради Київської Академії прикладних мистецтв.

Протокол № _____ від " ____ " _____ 20__р..

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Робоча навчальна програма
З ДИСЦИПЛІНИ
«ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ»

Спеціальність: 022 “Дизайн”
Напрямок: 02 Мистецтво

Київ-2024

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка.....	5
2.	Тематичний план (денна форма навчання).....	8
3.	Зміст дисципліни.....	11
4.	Список використаних джерел.....	19
5.	Питання до іспиту.....	20
6.	Конспект лекцій.....	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс ставить за **мету** – оволодіння студентами знаннями у сфері дизайну інтер'єру, набуття навичок моделювання простору за допомогою програмного забезпечення, розуміння поняття ергономіки та правил поєднання стилів інтер'єру. Дизайнер інтер'єру повинен бути озброєний різними знаннями і вміннями. Так, він повинен знати технологію різноманітних будівельних операцій, властивості й характеристики матеріалів, розумітись у проектуванні, бути в курсі сучасних тенденцій дизайнерського мистецтва.

Дизайнер повинен розуміти теорію кольорознавства, світлотехніки, знати принципи планування житлового простору. Йому необхідно вміти розробляти проект дизайну приміщення, оформлювати інтер'єр, підбирати оздоблювальні матеріали, підбирати меблі і, звичайно, прекрасно розумітись в стилях оформлення інтер'єру. Важлива складова роботи дизайнера інтер'єру – спілкування з клієнтами, постачальниками матеріалів, будівельниками, підрядниками. Дизайнер інтер'єру повинен уміти грамотно подати свої ідеї, тобто захистити свій проект, пояснивши доцільність тих чи інших проектних, дизайнерських рішень.

Головними **завданнями** курсу є:

- Робота із замовником;
- Заміри приміщення;
- Промалювання ескізів;
- Стиль роботи;
- Оформлення простору;
- Створення правильного планування;
- Сучасна технологія подання інтер'єрів;

Вивчення дисципліни «Дизайн інтер'єру» забезпечує також і реалізацію загальноосвітніх компетентностей:

•Загальнонаукова - здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійно-проектної діяльності, що передбачає формування та розвиток проектнопрофесійних компетентностей в галузі дизайну, які направлені на здобуття здатності володіти методами змістового та соціального наповнення проекту .

•Загальнокультурна - здатність і готовність формувати гідне ставлення до надбань національної культури і виробництва, проявляти толерантність до інших норм та цінностей, дотримуватись етичних цінностей при тлумаченні та розповсюдженні інформації.,

•Громадянська - здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність. Здатність до формування світогляду, розуміння принципів розвитку економіки та суспільства .

«Загальнонаукова» компетенція проявляється в тому, що ми можемо віднести системний підхід, застосування якогось потребує кожен об'єкт наукового дослідження. Сутність його полягає у комплексному дослідженні великих і складних систем.

«Загальнокультурна» - компетенція проявляється в тому, що ми маємо можливість продуктивного навчання. Уміння спілкуватись усно та письмово. Оволодіння та усвідомлення ролі впливу на предмети. Ставлення до власної діяльності та формування комунікативної спрямованості.

«Громадянська» - компетенція проявляється в тому, що здатність людини активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства.

Міжпредметні зв'язки

Під час вивчення курсу «Дизайнер інтер'єру» застосовано принцип системності, тобто (продовжено викладання шкільного курсу/формується база для формування професійних компетенцій/поглиблюються та розширюються знання зі спеціальності). Викладач застосовує міжпредметні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами, спираючись на знання, здобуті студентами під час вивчення дозволяють виділити головні елементи змісту освіти, передбачити розвиток системообразуючих ідей, понять загальнонаукових прийомів учбової діяльності, можливості комплексного застосування знань з різних предметів під час трудової діяльності учнів.

«Дизайнер інтер'єру» вивчається паралельно з дисциплінами («перелік»), має передувати іншим обов'язковим, нормативним, гуманітарним дисциплінам, таким як основи композиції, дизайну меблів, живопису, малюнку, дизайну житлового та не житлового приміщення.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- Методи дизайну;
- Основні види стилів в дизайні;
- Методика та принципи проектування дизайн-об'єктів;
- Об'ємно-просторова композиція;
- Ергономіка;
- Прийоми створення дизайну інтер'єрів.
- Основи створення креслень за допомогою програми ArchiCad;

Уміти:

- Самостійно досліджувати ринок дизайну;
- Здійснювати науковий аналіз проблем в галузі дизайну;
- Творчо підходити до завдання;
- Креслення від руки на листах;
- Вміння працювати в програмі ArchiCad;
- Створення креслень на комп'ютері;
- Пояснення візуального сприйняття.

Шкала оцінювання навчальних досягнень: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
100-90	A	відмінно	зараховано
89-82	B	дуже добре	
82-75	C	добре	
74-65	D	задовільно	
64-50	E	достатньо	
49-35	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
35-0	X	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор ВНЗ КАПМ

“ ____ ” _____ 20 ____ р.

Тематичний план з дисципліни
“Дизайн інтер'єру”.
Спеціальність: “Дизайн”
Спеціалізація: “Дизайн інтер'єру”
(денна форма навчання)

з/п	Назва теми	Кількість годин				
		Вс ього	Теоре т. заняття	Семін ар. заняття	Само с. робо ти	Фор ма кон тролю
	1 семестр					Залі к
	Вступ. Основи сучасного дизайну. Поняття стилю. Основи формування інтер'єру. Складові частини і функції.					Опи тування
	Людина і просторове середовище. Основи композиції, зорове сприйняття, просторове сприйняття, форма і композиція, правила побудови інтер'єрної композиції. Пропорції, метр, ритм, статика, динаміка.					Опи тування
	Колір в інтер'єрі. Основи кольорознавства, колірні системи і теорії, сприйняття і вплив кольору в інтер'єрі залежно від різних чинників, колір і образ.					Опи тування
	Світло в інтер'єрі. Вплив світла на інтер'єр. Основні характеристики. Освітлювальні прилади.					Опи тування
	Модульний контроль					Кон трольна робота
	2 семестр					Ісп ит
	Обробні і декоративні матеріали, характеристика матеріалів. Види, типи, властивості. Сполучуваність матеріалів					Опи тування

	Психологія інтер'єру. Психологічне та художнє сприйняття інтер'єру.					Опи тування
	Основні принципи проектування квартири. Зонування приміщень, основи ергономіки, ескізний проект.					Опи тування
	Модульний контроль					Кон трольна робота
	Всього:					

	3 семестр					Залі к
	Композиційні основи проектування інтер'єрів. Фронтальна композиція. Об'ємна композиція. Об'ємно-просторова композиція.					Опи тування
	Робота над проектом. Збір даних. Призначення приміщення. Норми проектування. Інженерні комунікації. Особливі вимоги, пов'язані з особливостями експлуатації даного приміщення. Вимоги техніки безпеки.					Опи тування
	Основні типи будинків. Об'ємно-просторова і функціонально-планувальна класифікація.					Опи тування
	Норми до температурного режиму, вологості.					Опи тування
	Модульний контроль					Кон трольна робота
	4 семестр					Ісп ит
	Робота із замовником. Створення проекту. Розробка ескізного проекту, обговорення із замовником. Створення остаточної редакції завдання на проектування з вказівкою об'єму графічних матеріалів.					Опи тування
	Типи проектів. Порядок узгодження документів.					Опи тування
	Модульний контроль					Кон трольна робота
	Всього:					

	5 семестр					Залі к
·	Сучасні тенденції розвитку світового дизайну в контексті художньої культури XXI століття.					Опи тування
·	Інтер'єр. Простір, як художній образ. Формування ідеї майбутнього інтер'єру. Стильові напрями в меблях.					Опи тування
·	Проектування колориту житлового інтер'єру.					Опи тування
·	Формування дизайн-концепції перепланування квартири і вирішення дизайну інтер'єру.					Опи тування
	Модульний контроль					Кон трольна робота
	6 семестр					Ісп ит
·	Фітодизайн інтер'єру приміщення.					Опи тування
·	Проект. Формування дизайн-концепції перепланування приміщення і вирішення дизайну інтер'єру.					Опи тування
·	Дизайн житлового простору. Проект. Завершення роботи. Графічне оформлення.					Опи тування
	Модульний контроль					Кон трольна робота
	Всього:					
	Всього з дисципліни:	5	22	88	104	104

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

I – семестр

Тема 1: Вступ. Основи сучасного дизайну.

Поняття стилю. Основи формування інтер'єру. Складові частини і функції.

Завдання для самостійної роботи: Знайти інтер'єр який вам сподобався.

Питання до семінару:

1. Що нового ви для себе дізнались?
2. Що таке дизайн середовища.
3. Які особливості інтер'єру ви дізнались.
4. Знайти приклади інтер'єру які вам сподобались і розказати чому.

Використані джерела та література:

1. Дизайн Інтер'єру. Як відкрити свою справу – Н. Митина
2. Настільна книга дизайнера Інтер'єрів – Дженні Гіббс

Тема 2: Людина і просторове середовище. Основи композиції, зорове сприйняття, просторове сприйняття, форма і композиція, правила побудови інтер'єрної композиції. Пропорції, метр, ритм, статика, динаміка.

Поняття композиції. Засоби формування композиції. Геометричний вид, величина, фактура, текстура, колір, світлотінь. Особливості сприйняття геометричних фігур. Властивості і якості композиції. Симетрія. Абсолютна симетрія, відносна симетрія, диссиметрія, асиметрія, динамічність, статичність.

Завдання для самостійної роботи: Знайти інтер'єри з різними видами композиції. Пояснити.

Питання до семінару:

1. Які види композицій ви знаєте?
2. Приклад інтер'єру (симетрія). Описати інтер'єр та розказати.
3. Приклад інтер'єру (асиметрія). Описати інтер'єр та розказати.
4. Приклад інтер'єру (динаміка). Описати інтер'єр та розказати.
5. Приклад інтер'єру (статичність). Описати інтер'єр та розказати.

Використані джерела та література:

1. Котельников, Н. П. (2011). Типология форм архитектурной среды. Тольятти: ТГУ, 96
2. Перспективные и поисковые виды и формы среды, новое в средовом проектировании (2015). Arhplan. Получено с <http://www.arhplan.ru/buildings/>

Тема 3: Колір в інтер'єрі. Основи кольорознавства, колірні системи і теорії, сприйняття і вплив кольору в інтер'єрі залежно від різних чинників, колір і образ.

Поняття про колір. Теорія кольору. Кольорова схема. Колірне коло. Основні кольори. Кольорові моделі. Характеристики кольору: гарячий і

холодний. Відтінки кольорів. Насиченість, відтінок і світлота. Значення кольору. 5 типів колірних схем. Як вибрати колірну схему? Вплив кольору на аудиторію. Інструменти кольору

Завдання для самостійної роботи: Намалювати інтер'єр, на свій вибір, в кольорі.

Питання до семінару:

1. Що таке колір?
2. Який колір в інтер'єрі вас більше приваблює і чому?
3. Який колір краще використовувати у ванні кімнаті?
4. Який колір краще використовувати для кухні?
5. Який колір краще використовувати для ресторанів?
6. Як краще komponувати кольори в інтер'єрі?

Використані джерела та література:

1. Колір. Енциклопедія – А. Стармер.
2. Колір в Інтер'єрі типових квартир – В. Ахремко

Тема 4: Світло в інтер'єрі. Вплив світла на інтер'єр. Основні характеристики. Освітлювальні прилади.

Складові освітлення. Завдання освітлення. Світлотехнічний ескіз приміщення. Розрахунок освітленості і вибір джерел світла. Правила освітлення і світлодизайн будинку. Види освітлення. Освітлення в їдальні. Освітлення на кухні. Освітлення в спальні. Освітлення у ванній кімнаті. Сучасні тенденції в освітленні інтер'єру

Завдання для самостійної роботи: Знайти та зберегти фото інтер'єру в різному освітленні та пояснити яке світло там використано.

Питання до семінару:

1. Які види світла ви дізнались?
2. Про які види світильників вам відомо, коротке пояснення який світильник і для чого?
3. Декоративні освітлення, їх різновиди.
4. Які сучасні тенденції в світлі ви знаєте?
5. Освітлення різних зон, яким світлом та якими освітлюваними приладами це можна зробити?

Використані джерела та література:

1. <https://craftart.com.ua/osvitlennya-v-interiori/>
2. <https://svetilnikof.com.ua/ua/blog/vliianie-osveshcheniia-na-tsvet-interera>

II – семестр

Тема 1: Обробні і декоративні матеріали, характеристика матеріалів. Види, типи, властивості. Сполучуваність матеріалів

Важливість вибору матеріалу у дизайні інтер'єру. Дерево. Граніт. Тканини. Перероблені матеріали. Плитка. Синтетичні матеріали. Мідь

Завдання для самостійної роботи: Намалювати декор в інтер'єрі в кольорі декілька видів на власний вибір.

Питання до семінару:

1. Який дев'яний декор актуальний зараз?

2. Де ми можемо використати декор в інтер'єрі?
3. Який тканинний декор може надавати інтер'єру важкості?
4. Керамічна плитка, чи актуальна зараз в інтер'єрі?

Використані джерела та література:

1. Елементи дизайну – Н. Райлі
2. Елементи стилю. Енциклопедія архітектурних деталей

Тема 2: Психологія інтер'єру. Психологічне та художнє сприйняття інтер'єру. Зони психологічного комфорту в оформленні.

Тип сприйняття і його вплив на симпатії в оформленні інтер'єру.

Завдання для самостійної роботи: Оцініть до якої категорії сприйняття зовнішнього оточення відноситеся особисто ви.

Питання до семінару:

1. Види психотипів. Який на вашу думку ваш тип?
2. Знайти декілька картинок інтер'єрів і визначити під який психотип вона підходять.
3. Розказати про Аудіал.
4. Розказати про Кінестетик.
5. Розказати про Візуал.

Використані джерела та література:

1. Designing pleasurable products and interfaces June 2003, 77–81. Retrieved from <http://dl.acm.org/citation.cfm?id=782896.782916>
2. Zajonc, R. B. & Markus, H. (1982). Affective and cognitive factors in preferences. Journal of Consumer Research, Vol. 9 (No. 2), 123–131.

Тема 3: Основні принципи проектування квартири. Зонування приміщень, основи ергономіки, ескізний проект.

Напрями проектування квартири або індивідуального житлового будинку. Фактори, що визначають характер та специфіку інтер'єру квартири. Поняття про **ергономіку**. Дизайн кухні. **Види кухонних планувань**. Освітлення на кухні. Дизайн інтер'єру вітальні. Дизайн інтер'єру санвузла.

ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ САНВУЗЛА

Завдання для самостійної роботи: Знайти фото приміщення де використане правило ергономіки та де воно використано не вірно. І в такому примушенні буде не зручно навіть знаходитись.

Питання до семінару:

1. Що таке ергономіка?
2. Які планування варто використовувати у сучасному інтер'єрі?
3. До якого об'єкту частіше відноситься правила ергономіки?

Використані джерела та література:

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D1%80%D0%B3%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0>
2. <https://ergo.place/shcho-take-erhonomichnist-tsili-zavdannia-ta-vymohy-do-robochoho-prostoru-ta-erhonomichnykh-mebliv/>

Тема 1: Композиційні основи проектування інтер'єрів. Фронтальна композиція. Об'ємна композиція. Об'ємно-просторова композиція.

Поняття композиції. Засоби формування композиції. Геометричний вид. Площинна форма. Просторова форма. Величина. Фактура. Текстура. Колір. Світлотінь. Відсутність тіней. Особливості сприйняття геометричних фігур. Діагональ. Крива вигнута лінія. Ламана лінія. Овал. Квадрат. Прямокутник. Трикутник. Властивості і якості композиції. Композиційна рівновага. Симетрія. Асиметрія. Динамічність. Статичність. Види композиції:

Завдання для самостійної роботи: Знайти та пояснити які засоби композиції найкраще використовувати для себе та свого середовища.

Питання до семінару:

1. Які види композиції вам відомо? Коротко про них розказати.
2. Фронтальна композиція (пояснити як це працює та що це таке).
3. Об'ємна композиція (пояснити як це працює та що це таке).
4. Об'ємно-просторова композиція (пояснити як це працює та що це таке).
5. Які властивості композиції ви знаєте?

Використані джерела та література:

1.https://medium.com/@xd_community_ua/%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%97-6cfb86f5518e

2.<https://www.arthuss.com.ua/books-blog/kompozic>

Тема 2: Робота над проектом. Збір даних. Призначення приміщення. Норми проектування. Інженерні комунікації. Особливі вимоги, пов'язані з особливостями експлуатації даного приміщення. Вимоги техніки безпеки.

Важливість створення проектною пропозиції. Робота над проектною пропозицією. Етапи дизайн-проектування.

Завдання для самостійної роботи: Зробити креслення приміщення з всією потрібною документацією.

Питання до семінару:

1. Що таке ескізне проектування?
2. Що таке дизайн-проект?
3. Для чого нам потрібно документація в проекті?

Використані джерела та література:

1. Дизайн: навч. посіб./ Т.С. Незвещук-Когут. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2021.

2. Чемакіна О. В. Дизайнерська діяльність: системи візуальної інформації : науково-методичне видання [Текст] / О. В. Чемакіна, А.Л. Рубцов, В.О. Свірко, О.П.Олійник. – Київ: УкрНДІ ДЕ, 2017.

Тема 3: Основні типи будинків. Об'ємно-просторова і функціонально-планувальна класифікація.

Основні планувальні рішення багатоповерхових житлових будівель. Основні планувальні рішення малоповерхових житлових будинків.

Завдання для самостійної роботи: Знайти різні види приміщень, будинку, тощо. Розповісти про тип його.

Питання до семінару:

1. Визначення рішення для сходів.
2. Які типи будинків вам відомі?
3. Вимоги до типів будівель чи приміщень в сучасних умовах.
4. Яке планування в сучасних будинках на вашу думку найкраще, коротко розповісти про нього.

Використані джерела та література:

1. ДБН 79-92. Житлові будинки для індивідуальних забудовників України.

Тема 4: Вимоги до температурного режиму, вологості.

Яка вологість повітря повинна бути в квартирі. Норми для окремих приміщень. Підвищення вологості повітря в будинку. Як знизити вологість повітря в кімнаті

Завдання для самостійної роботи: Проаналізувати ціни на хороші витяжки. Та зробити сегментацію від бюджетних до дорогих.

Питання до семінару:

1. Які правила для зменшення вологості в приміщенні?
2. Як можна підвищити вологість в приміщенні?
3. Яка норма вологості на кухні та ванній кімнаті?
4. Яка норма вологості в робочому кабінеті?
5. Яка норма в Оранжереї?

Використані джерела та література:

1. Проектування закладів ресторанного господарства : підручник / А. А. Мазаракі, С. Л. Шаповал, О. М. Григоренко та ін. ; за ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017.

2. Карпов В.В. Антропологічне осмислення архітектурної форми сучасності //Архітектура та екологія: Матеріали XI Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 16 – 18 листопада 2020 року). К.: НАУ, 2020.

IV – семестр

Тема 1: Робота із замовником. Створення проекту. Розробка ескізного проекту, обговорення із замовником. Створення остаточної редакції завдання на проектування з вказівкою об'єму графічних матеріалів.

Підготовча робота зі створення проектної пропозиції. Ергономічне дослідження як складова процесу дизайн- проектування. Матеріал і конструкція як аспект художнього проектування. Коло питань, якими опікується дизайнер у галузі сучасних технологій. Етапи дизайн проектування. Підготовча робота зі створення проектної пропозиції

Завдання для самостійної роботи: Підготувати ряд питань для замовника, щоб вам було легше зрозуміти завдання для майбутнього проекту.

Питання до семінару:

1. Проектна композиція (розказати)
2. Яке головне завдання дизайнера?
3. Для чого потрібна ергономіка?

Використані джерела та література:

1. Даниленко В. Я. Дизайн : підруч. / В. Я. Даниленко. — Х. : ХДАДМ, 2003.
2. Білодід Ю. М. Основи дизайну : навч. посіб. / Ю. М. Білодід, О. П. Поліщук. — К. : Парапан, 2004.

Тема 2: Типи проектів. Порядок узгодження документів.

Складові технічного розділу дизайн-проекту.

Завдання для самостійної роботи: Виконати плани креслень та зробити розгортки.

Використані джерела та література:

1. <https://www.meter.com.ua/uk/dizajn-interera/sostav-dizajn-proekta.html>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=ZdB1GfASc94>

V – семестр

Тема 1: Сучасні тенденції розвитку світового дизайну в контексті художньої культури ХХІ століття.

Житло має певний зв'язок з природою. Вибір натуральних ліцювальних матеріалів. Нові тенденції в колористиці інтер'єру. Комфортність, як пріоритет функціональності в інтер'єрі. Тенденції щодо образності і пошуку індивідуальності інтер'єру, що розкриває характер власника.

Завдання для самостійної роботи: Які випадкові тенденції знаєте ви, розкажіть та опишіть їх.

Питання до семінару:

1. Перелічити сучасні стилі.
2. Як ми можемо розрізнити стилі в інтер'єрі?
3. Біоніка це придуманий сучасний стиль чи це було розроблено давно?

Використані джерела та література:

1. Socio-Cultural Trends in the Development of Modern Design and Art // VII International scientific and practical conference (08-10 september 2021), KNTU /

Chepelyuk O.V. – Kherson: KNTU, 2021.

2. Зиміна С.Б. Стилi інтер'єру / Зиміна С.Б. – К.: Довіра, 2018.

Тема 2: Інтер'єр. Простір, як художній образ. Формування ідеї майбутнього інтер'єру. Стилiові напрями в меблях.

Давньоегипетський стиль. Античний стиль. Візантійський стиль. Романський стиль. Готичний стиль. Бароко. Рококо. Стилi ампір. Модерн.

Завдання для самостійної роботи: Намалювати меблі в обраному стилі.

Використані джерела та література:

1. Сьомка С.В. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання : підручник / С.В.

Сьомка, Є.А. Антонович. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018.

2. Зиміна С.Б. Стили інтер'єру / Зиміна С.Б. – К.: Довіра, 2018

Тема 3: Проектування колориту житлового інтер'єру.

Художньо-естетична функція колористики. Створення автономності колористики елемента й цілого. Зв'язок між кольором і геометричною формою. Зв'язок між кольором і фактурою також взаємопов'язані. Оскільки груба фактура переважно нейтралізує дію поліхромії, вона передбачає розвиток нюансної поліхромії. Гладка фактура узгоджується з контрастнішою поліхромією, оскільки не впливає на її дію. Дзеркальна фактура знижує насиченість кольорів і зменшує кількість помітних відтінків. Кольорові вподобання людей: історичний, психологічний та культурний аспекти.

Використані джерела та література:

1. <https://borisstudio.com/uk/pravilne-poyednannya-koloriv-v-inter-yeri/>
2. <https://homeinteriors.com.ua/psychologiya-koloru-v-interyeri/>

Тема 4: Формування дизайн-концепції перепланування квартири і вирішення дизайну інтер'єру.

Перенесення вологих зон. Перенесення санвузла. Перепланування квартири, виходячи з типу споруди. Сталінка. Брежневка. Хрущовка. Новобудова.

Використані джерела та література:

1. Кліфф С. Стиль життя : будівництво житла : створення стилю життя : з 11 фотографіями Жилия де Шабанье / Стаффорд Кліффа : з 1162 фотографіями Жилия де Шабанье / Стаффорд Кліфф; [пер. з англ. І. Павлової]. - М.: АСТ : Астрель, 2004.

VI – семестр

Тема 1: Фітодизайн інтер'єру приміщення.

Фітодизайн. Фітокомпозиція. Типи фітокомпозицій. : функціональне призначення рослин. Емоційний вплив фітозони.

Використані джерела та література:

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD>

Тема 2: Проект. Формування дизайн-концепції перепланування приміщення і вирішення дизайну інтер'єру.

Створення всіх пакетів креслення в програмі та в 3Д декорування приміщення.

Тема 3: Дизайн житлового простору. Проект. Завершення роботи. Графічне оформлення.

Створення всіх пакетів креслення в програмі та в 3Д декорування приміщення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Раннєв В. Р. Інтер'єр : навчальний посібник для архіт. спец. вузів /В. Р. Раннєв. - М. : Вищ. шк., 1987.
2. Рунге В. Ф. Ергономіка та обладнання інтер'єру : навчальний посібник / В. Ф. Рунге. - М. : Архітектура, 2005.
3. Рунге В. Ф. Основи теорії та методології дизайну : навчальний посібник / В. Ф. Рунге, В. В. Сеньковський. - 3-є изд., перераб. і доп. - М. : МЗ Прес : Соціально-політична думка, 2005.
4. Ткачов В. М. Архітектурний дизайн (Функціональні та художні основи проектування) : навчальний посібник / В. М. Ткачов. - М.: Архітектура. 2006.
5. Хан-Магомедов С. О. Архітектура Радянського авангарду : у 2 кн.; кн. 1. Проблеми формоутворення. Майстри і течії / С. О. Хан-Магомедов. - М. : Будовидав, 1996.
6. Харді В. Путівник по стилю "Ар-нуво" / В. Харді ; пер. з англ. Харді ; пер. з англ. Т. Бондарук, М. Ламуті. - М. : Радуга, 1998.
7. Харпер К. Ваш дім. Стили інтер'єру / К. Харпер. - М.: Кла- дезь-букс, 2005.
8. Холмянський Л. М. Дизайн : навчальний посібник / Л. М. Холмянський, А. С. Щипанов. - М. : Просвещение, 1985.
9. Шимко В. Т. Архітектурно-дизайнерське проектування : навчальний посібник / В. Т. Шимко. - М. : Архітектура, 2004.
10. Шпара П. Є. Технічна естетика та основи художнього проектування : підруч. - К. : Вища шк., 1989.
11. Шумега С. С. Дизайн : навч. посіб. / С. С. Шумега. - К. : Центр навчальної літератури, 2004.
12. Шухов В. Г. (1853-1939). Мистецтво конструкції / В. Г. Шухов ; пер. з нім. ; під ред. Р. Грефе, М. Гаппосва. - М. : 1995.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Питання до іспиту (заліку)
з ДИСЦИПЛІНИ
«ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ»
Спеціальність: 022 “Дизайн”
Напрямок: 02 Мистецтво

Київ – 2024

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ (ЗАЛІКУ)

1. Авторський почерк дизайнера. Важливість, необхідність.
2. Анкетування замовника. Важливість етапу анкетування
3. Види оздоблення підлоги. Плюси та мінуси того чи іншого матеріалу.
4. Види оздоблення стін. Плюси та мінуси того чи іншого матеріалу.
5. Види оздоблення стін. Плюси та мінуси того чи іншого матеріалу.
6. Візерунки, орнаменти в інтер'єрі.
7. Ергономіка. Важливість ергономіки в проектуванні просторів.
8. Етапи проектування та реалізації дизайн-проекту.
9. Етапи проектування та реалізації дизайн-проекту.
10. Золотий перетин в дизайні інтер'єру.
11. Зонування в Інтер'єрі. Принципи зонування, важливість етапу зонування.
12. Колекційний дизайн, інвестиція в сучасний інтер'єр.
13. Колористика. Колористичні схеми в інтер'єрі.
14. Мистецтво в інтер'єрі. Види мистецтва. Роль мистецтва в дизайні інтер'єру.
15. Нежитлові приміщення. Види приміщень залежно від функцій.
16. Освітлення. Рівні освітлення. Сценарії.
17. Основи дизайну. Основні поняття дизайну.
18. Професія дизайнер. Основні навички. Направлення в професії.
19. Психологія в дизайні інтер'єру.
20. Стиль Paris apartments. Характеристики стилю.
21. Стиль Soft-Minimalism. Характеристики стилю.
22. Стиль Скандинавський. Характеристики стилю.
23. Стиль Boho. Характеристики стилю.
24. Стиль Imperfect. Характеристики стилю.
25. Стиль Industrial. Характеристики стилю.
26. Стиль Japandi. Характеристики стилю.
27. Стиль Japandi. Характеристики стилю.
28. Стиль Neo Memphis. Характеристики стилю.
29. Стиль Pop Art. Характеристики стилю.
30. Стиль Soft-Minimalism. Характеристики стилю.
31. Стиль Urban Jangle. Характеристики стилю.
32. Текстура. Варіант використання в дизайні інтер'єру.
33. Фактура. Варіант використання в дизайні інтер'єру.
34. Школа Баухаус. Заснування, ідеологія школи.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ

Конспект лекцій
з ДИСЦИПЛІНИ
«ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ»

Спеціальність: 022 “Дизайн”
Напрямок: 0202 Мистецтво

Київ - 2024

ТЕМА 1

Вступ. Основи сучасного дизайну. Поняття стилю. Основи формування інтер'єру. Складові частини і функції.

Кожний історичний епосі відповідають свої погляди й уявлення про вирішення архітектурного твору – від максимальної наближеності до природи і до величних будівель й індустріальних гігантів, що персоніфікують досягнення науково-технічного прогресу. Одним із важливих завдань архітектури є створення в інтер'єрі будівлі такого архітектурно-художнього середовища, яке б формувало естетичний, цілісний і гармонійний образ, що відповідає функціональному призначенню й одночасно запам'ятовується, викликаючи позитиві враження та емоції. Існує декілька визначень поняття «інтер'єр».

Інтер'єр – (фр. *interieur* – внутрішнє світло; лат. *intra* – всередині) внутрішній простір будинку або будь-якого приміщення. Архітектурне рішення – розміри приміщення, форма, ритм розміщення опор, вікон, виступів ніш і т.ін. – та характер його облаштування (меблювання, обладнання) формують інтер'єр. Інтер'єр – внутрішній простір громадського, житлового й промислового будинку; приміщення в будинку – кімната, зал, вестибюль і т.д.. Слово «дизайн» в українській мові з'явилося відносно недавно, прийшло з італійської мови й у перекладі має багато значень. «Disegno» – це задум, план,

креслення, ескіз, начерк, малюнок, модель, шаблон чи схема, що лежить в основі. Дизайн виникає на початку ХХ століття в результаті стихійного формування візуальних і функціональних властивостей навколишнього світу.

В інтер'єрі можуть бути виражені різноманітні відтінки почуттів і настрою людини: радість, смуток, роздуми; він може бути святковим або скромним, затишним або холодно-парадним. У ньому можливо показати зміни, які вносить до нашого життя дійсність. Вигляд нової квартири, лабораторії, офісу, театру, концертного залу буде відображати побут, смаки та захоплення нашого сучасника.

Інтер'єр слугує перехідним етапом до пленеру, до вулиці, повітря. Відкриті вікно або двері на балкон пов'язують інтер'єр з пейзажем зовнішнім світом.

Вам необхідні певні знання і навички зображення інтер'єру, тому що дуже часто він є фоном для тематичних композицій.

Середовище проживання людини повинно бути не просто функціональним й естетичним, воно має бути індивідуальним. У своєму будинку ми можемо почувати себе абсолютно комфортно, адже це відбиття нашого внутрішнього світу, звичок, способу життя. Але, крім утилітарної зручності, необхідний психологічний комфорт. В інтер'єрі важливо все – до дрібних деталей, їх наявності й кількості. Якщо для вирішення утилітарного призначення потрібні знання, то для створення естетичного образу інтер'єру необхідними є професійні знання, художній смак, творчий підхід.

Оздоблення приміщення об'єднує в собі утилітарні (для повсякденного життя) та декоративні елементи, що прикрашають побут людини: килими, посуд, квіти, картини тощо.

Під час оформлення житла особлива увага приділяється трьом основним чинникам:

- функціональність, коли житло відповідає нормальним умовам проживання. Кожна кімната має певне призначення. Рациональне планування кімнат, зручно розміщені меблі додають помешканню комфорту;
- гігієнічність: звукоізоляція, повітрообмін, теплозахисні якості, робота санітарно-гігієнічного устаткування і т. ін.;
- естетичність, тобто гармонійність речей і простору, їх цілісність.

Поняття інтер'єру включає архітектурні форми приміщення та його обладнання і декор.
І поділяється на дві основні групи

Інтер'єр

Житловий

Громадський

ТЕМА 2

Людина і просторове середовище. Основи композиції, зорове сприйняття, просторове сприйняття, форма і композиція, правила побудови інтер'єрної композиції. Пропорції, метр, ритм, статика, динаміка.

Поняття композиції.

У будь-якому виді мистецтва або дизайні ключову роль відіграє правильне розташування елементів сцени, що дозволяє найбільше точно передати її ідею. Тобто виділити ключові сюжетні лінії, передати необхідний настрій і дотримати при цьому гармонії. Композиція (від латинського compositio) і є з'єднанням (комбінацією) цих елементів у єдине ціле. Інтуїтивне поняття про композицію в різному ступені присутня в кожного. Інакше в ній не було б ніякого змісту. Тобто люди мають схожу виставу про гармонію, цілісність, єдність. Композиція в дизайні, композиція в малюнку, композиція в живописі, композиція у світлині - поняття не роздільні. Композиція (твір, складання, розташування) - об'єднання окремих елементів сцени в єдине художнє ціле, у якому в конкретній зоровій формі найбільше яскраво розкривається зміст. Структура виробу, формована за законами композиції, одержує такі функціональні й конструктивні особливості, які щонайкраще відповідають призначенню виробу. Композиційний пошук у художньому проектуванні спрямований на додання формі властивостей, що забезпечують одержання споживачем корисних ефектів.

Засоби формування композиції.

Під засобами композиції розуміється сукупність усіх її зорових сприйманих ознак: - форма: 1. геометричний вид (конфігурація); 2. величина; 3. положення в просторі; 4. маса; 5. світлотінь; - матеріал: 1. фактура; 2. текстура; 3. колір; - прийоми композиції: 1. композиційний центр; 2. пропорції й пропорціональність; 3. масштаб; 4. контраст; 5. нюанс і тотожність; 6. метричний повтор; 7. ритм; 8. тіні й пластика.

Геометричний вид - властивість форми, обумовлена співвідношенням її розмірів по трьом координатам простору, а також характером (конфігурацією) поверхні форми. Залежно від переваги одного із трьох основних вимірів виділяються три види форми: - лінійний (характерна перевага якого-небудь одного виміру над двома іншими при них щодо малій величині); - площинний (визначається різанням або повною зменшеністю розмірів по одній з координат виміру); - об'ємний або просторовий (характерна відносна рівність усіх трьох вимірів).

Лінійно-пластична форма характеризується розвитком в одному напрямку – у довжину, завширшки або у висоту, маючи при цьому хоча й слабо виражену, але все-таки певну товщину. Втілена в тому або іншому матеріалі, вона, таким чином, має якусь масу. При такій розвиненості ця форма виявляє свій легкий, відкритий пластичний характер. Уточнимо, що відкритість лінійної форми має свої межі, які визначаються щільністю заповнення простору її елементами. При значній кількості таких елементів і їх

наближеності друг до друга лінійно-пластична форма як би замикається, здобуваючи риси площинної, об'ємної або навіть просторової форми. Композиційний характер лінійно-пластичної форми багато в чому розкривається у зв'язку з її розташуванням по координатних осях. Розташування по горизонталі забезпечує цій формі стійкість, а по вертикалі (як і нахил) – динамічність. Площинна форма характеризується одночасним розвитком у два основних координатних напрямки – по горизонталі й вертикалі при незначному розвитку в глибину.

Площина як різновид пластичної форми має надзвичайно широкий діапазон станів, починаючи від гладкої, глянсової поверхні й закінчуючи формою, у якій окремі елементи виступають уперед, зберігаючи зоровий зв'язок з основною поверхнею. Саме тому про неї можна й потрібно говорити не як про плоску, а саме як про площинну форму.

Плоска форма є лише первісним станом останньої. Просторову форму, або простий простір, як і в цілому просторову композицію, відрізняє переважний рух у глибину при наявності інших координатних напрямків розвитку. Будується така композиція на основі зіставлення в просторі різних пластичних (лінійних, площинних або об'ємних) форм. Ці форми можуть по-різному сприйматися глядачем. Сприйняття може бути: - с одного головного напрямку, при відносно статичному положенні глядача в просторі (фронтальна композиція); - с різних точок при русі глядача навколо композиційно- просторового центру або всередині нього (об'ємно-просторова); - при русі глядача вглиб простору (глибинно-просторова композиція).

Прямолінійність (криволінійність) поверхні. За даною ознакою форма характеризується крайніми станами: 1. пряма лінія (багатокутник) – окружність 2. плоска (циліндрична, кульова, конічна) - багатогранна поверхня. Між межами "пряма лінія - окружність", "плоска - багатогранна поверхня" перебуває нескінченний ряд проміжних станів.

Величина - властивість довжини форми і її елементів по трьом координатам. Величина форми оцінюється стосовно розмірів людини або інших форм або як співвідношення величин елементів однієї й тієї ж форми.

Фактура - властивість, що характеризує зовнішня будова поверхні форми (шорсткувата, гладка й ін.). Фактурність матеріалу залежить від щільності й величини мікровикривлень поверхні. Один з меж представляють гладкі поверхні, у яких елементи фактури настільки малі, що вони майже не різняться. Інша межа - коли елементи фактури по своїй величині сприймаються як самостійні елементи форми й кількість їх достатньо мало, так що всі вони ясно помітні. У цьому випадку елементи фактури поверхні стають уже елементами членування (рельєфу) поверхні.

Текстура - спостережувані на поверхні зовнішні ознаки структури матеріалу, з якого предмет виготовлений. Найбільше часто текстурою (малюнком) характеризуються вироби з дерева й тканини. Різні текстури використовуються як декоративний елемент при проробленні виробу.

Слід уникати невластивої матеріалу текстури, наприклад імітації пластмаси під дерево й т.п. Малюнок текстури деревини змінюється залежно від напрямку її обробки, тобто від площини різання - радіальної, тангенціальної, радіальноторцевий, тангенційно-торцевий. У виявленні текстури значну роль відіграє цвіт, особливо різниця (контраст) у природньому фарбуванні волокон деревини. Фактура й текстура являють собою активні засоби художньої виразності.

Ефект фактури й текстури використовується насамперед для того, щоб передати природні якості матеріалу, розкрити його естетична своєрідність. Якщо фактура або текстура матеріалу дуже виразні, то їх вплив на спостерігача може бути сильніше, чим вплив самої форми виробу. Однак надмірна помітність фактури або текстури може бути неприємна. Фактура й текстура поверхонь повинні підбиратися з урахуванням розмірів виробу й величини простору, у якому воно буде функціонувати.

Колір - властивість тіл викликати те або інше зорове відчуття у відповідності зі спектральним складом відбиваного або випромінюваного ними світла. Цвіт має такі основні характеристики, як колірний тон (різні відтінки кольору), насиченість (ступінь яскравості кольору), світлота. Уся різноманітність кольору можна звести до трьом основним рядам:

1. Ряд сірих ахроматичних тонів у межах від білого до чорного цвіту
2. Хроматичний ряд (кольори спектру), який можна розділити по наступних ознаках: а. тепла гама: жовтий, жовтогарячий червоний і їх проміжні стани; б. холодна гама: зелений, синій, фіолетовий; в. додаткові кольори: синій - жовтогарячий, зелений - червоний, фіолетовий - жовтий. Додаткові кольори розташовуються в колі спектральних квітів діаметрально, друг проти друга. 3. Ряди, що йдуть від хроматичних (спектральних) кольорів до ахроматичних, наприклад: від зеленого до білого, від зеленого до сірого, від зеленого до чорного.

Світлотінь. Світлотінь як засіб композиції застосовується для передачі обсягу предмета. Ступінь рельєфності об'ємної форми пов'язана з умовами висвітлення, що має безпосереднє відношення до вираження конструктивної ідеї добутку. До того ж ступінь освітленості зображуваного значно впливає на характер колірних і тональних контрастів, на врівноваженість, взаємозв'язок частин і цілісність композиції. Відсутність тіней (безтіньове висвітлення) позбавляє округлу форму об'ємності, тому, якщо умови висвітлення предмета будуть тільки такі, слід змінювати форму або виправляти її, залучаючи для цього такі засоби, як цвіт, фактура поверхні й т.п. На добре обробленій поверхні часто виникають світлі відблиски, які в сукупності утворюють так званий світловий каркас поверхні. Форма світлового каркаса повинна бути погоджена з формою предмета.

При проектуванні виробів з полірованою поверхнею складної форми слід обов'язково випробовувати світловий каркас, що виходить, в умовах різного висвітлення. Форма, освітлена під прямим кутом до її картинної площини, звичайно сприймається як світлий силует на відносно темному тлі навколишнього середовища. У цьому випадку власні тіні криволінійної

поверхні майже пропадають. Світло, спрямований під кутом 45', добре виявляє об'ємні й фактурні якості тривимірної форми. На ній з'являються всі світлотіньові градації: світло, півтон, тінь, рефлекс тінь, що падає.

Шорсткувата поверхня виключає відблиски - характерну рису гладких поверхонь. Наближаючи джерело світла до предмета впритул, можна добитися більш контрастних світлових відносин із щільною тінню. З видаленням джерела світла світлотіньові градації зникають, "матеріальність" форми зменшується, і з певного моменту предмет сприймається як силует, позбавлений обсягу й деталей. Вертикальна площина увесь час зберігає свою площинність незалежно від напрямку й сили джерела світла. Об'ємна ж форма перетерплює значні зміни, а особливо при бічному висвітленні.

Криволінійна поверхня має світлотінь і рефlekсами при будь-якому напрямку променів, але при розсіяному світлі особливості її рельєфу можуть пропадати. Якщо дві грані об'ємної форми освітлені рівномірно, то кут, утворений цими гранями, читається слабо й уся форма здобуває площинний характер. Якщо ж одна із граней освітлена сильніше інших, будова форми стає більш очевидним, але при надмірному контрасті між освітленою й затіненою гранями зоровий зв'язок між ними порушується, а, отже, порушується цілісність форми. Аналізуючи взаємозв'язки між елементарними властивостями, ми вивчаємо більш складні закономірності об'ємно-просторових форм, а саме композиційні, або художні. Найважливіша передумова високої художньої якості виробів - єдність усіх елементів їх форми, тобто їхня домірність і співпідпорядкованість. Засобами приведення первинних властивостей форми до композиційної єдності є пропорції, масштабність, ритм, контраст і нюанс. Застосування цих засобів композиції повинне підкорятися функціональним і конструктивним вимогам, пропонованим до виробів, а також вимозі оптимального взаємозв'язку виробу із середовищем і людиною. Потрібно пам'ятати, що будь-які композиційні прийоми не самоціль, а тільки засіб для вираження у формі істотних, змістовних властивостей виробу - його призначення, особливостей обладнання, конструкції.

Особливості сприйняття геометричних фігур.

Наше сприйняття навколишнього предметного середовища завжди асоціативно в силу тісного зв'язку різних органів почуттів, наприклад, зору й дотику. Зв'язок різних відчуттів при сприйнятті конкретної форми приводить до того, що ми наділяємо цю форму такими якостями й властивостями, які, по суті, їй не належать.

Різні лінії викликають у нас різні емоційні відчуття. Розглянемо це конкретніше. Вертикальна лінія викликає відчуття активного прагнення нагору. (асоціації: поле ракети, струмлячи фонтана дерево, що коштує, баштовий кран і т.д.). Горизонталь у порівнянні з вертикаллю робить враження слабкого, пасивного руху, а то й зовсім спокою (лінія обрису, рух поїзда паралельно картинній площині і т.д.).

Говорячи про відчуття руху, викликане прямою лінією, слід підкреслити, що характер цього руху рівномірний. Пояснюється це просто: око людину, не зустрічаючи перешкод, без праці сковзає по прямої лінії. Діагональ робить своєрідне враження. Вона не настільки активна, як вертикаль, і пасивна, як горизонталь. Перебуваючи між ними й постійно піднімаючись над горизонталлю, діагональ викликає відчуття боротьби, подолання пасивності. Різняться два типи діагоналі: права (з лівого нижнього кута у верхній правий кут) і ліва. Права діагональ створює враження більш стрімкого руху й у силу цього більш емоційна, чому ліва. Пояснюється це нашою звичкою читати ліворуч праворуч. Прослідковуючи, вивчаючи праву діагональ, ми мимоволі піднімаємо очі нагору. При розгляді лівої діагоналі ми відчуваємо «сповзання» і, нарешті, припинення руху в підстави діагоналі. Різниця в сприйнятті лівої й правої діагоналі обумовила і їх емоційні характеристики: діагональ підйому й діагональ падіння.

Діагональ, як і всяка пряма лінія, робить враження рівномірного руху. Крива вигнута лінія викликає більш складні відчуття. Тут на відміну від прямої лінії ми зустрічаємося з нерівномірним рухом. Плавні ділянки очей сприймає спокійно й швидко. Різкі округлення вимагають зупинки ока й тим самим викликають відчуття сповільнення руху. Особливо слід виділити криву вигнуту лінію, що відповідає діагоналі підйому. Лінія, у цілому, що піднімається нагору, вигнута вниз. Це робить враження боротьби двох сил: сили ваги й сили підйому. Прогинаючись, крива як би долає силу ваги, вивільняється з-під неї й, спрямовуючись нагору, персоніфікує невичерпну силу й рух. Ламана лінія викликає виставу про складне, нерівномірному, східчастому русі. Поєднуючи в собі вертикалі, горизонталі, діагоналі підйому й падіння різної довжини, ламана лінія передає всілякі відчуття – стрімкий порив, спокій і т.д.

Сприйняття площинних фігур визначається характером сприйняття складових ці фігури ліній. Розглянемо їх уважніше. Особливим випадком кривої замкнутої лінії є коло. Коло не має початки й кінця, усі його точки рівновіддалені від центру. Увага глядача не в змозі зосередитися на окружності, зупиняється на її центрі, тобто на точці. Із цієї причини добуток, що представляє за формою коло, сприймається як щось спокійне, замкнене, урівноважене. Овал утворений кривою замкнутою лінією. Ця фігура нагадує коло, однак сприйняття її відрізняється від сприйняття кола. Овал утворено декількома дугами різної величини.

Сприйняттю пвної великої дуги супроводжує відчуття динаміки, інтенсивного руху. Перенос уваги на дугу меншого радіуса змінює характер сприйняття. Відчуття швидкого руху переміняється відчуттям уповільненого руху й, нарешті, статички. Овал, таким чином, сприймається як щось неспокійне, неврівноважене, у цілому - динамічне. Квадрат утворений рівними сторонами й рівними прямими кутами. Він сприймається як щось ідеальне, пряме, чітке, стійке, спокійне, урочисте. Прямокутник – фігура більш динамічна в порівнянні із квадратом. Залежно від пропорцій і положення стосовно горизонталі прямокутник може викликати відчуття прагнення нагору

(стоїть на горизонталі) або спокою й статички (лежить на горизонталі). Трикутник – фігура, сприймана як щось різке, гостре. Але залежно від положення стосовно горизонталі він може бути сприйнятий як щось міцне, статичне (стоїть на підставі) або гранично динамічне, напружене (стоїть на вершині), У реальному просторі в «чистому» виді лінії й геометричні фігури практично не зустрічаються. Однак ми можемо простежити ту або іншу конфігурацію цих ліній або фігур у контурі будь-якого предмета або в його конструкційній основі.

Сприйняття просторової форми також завжди асоціативно. Характер, емоції, почуття, образи, викликуваного предметом, реальною просторовою формою, багато в чому залежить від образного, емоційного ладу складових його елементів. Тут немаловажне зробити істотне коректування в складному комплексі асоціацій і відчуттів, що народжують образно-емоційне або художній початок.

Властивості і якості композиції.

Гармонічна цілісність. Цілісність форми відбиває логікові й органічність зв'язки конструктивного розв'язку виробу з його композиційним втіленням. Конструктивні елементи виробів необхідно об'єднати не тільки технічно, за допомогою болтів, зварювання і т.д., але й композиційно, представивши будь-яку структуру як гармонічну цілісність. Цілісність пов'язана з іншим засобом композиції - співпідпорядкованістю й досягається при дотриманні закономірностей супідрядності елементів, а без цієї умови вона відсутня. Бажане поєднувати всі елементи в групи за допомогою цвіту, розміру або взаємного розташування. Окремо навіть гарні елементи не зіллються в одне композиційне ціле, якщо вони не будуть підкорятися цьому цілому.

Перехід від симетрично організованої частини композиції до іншої частини композиції, що має асиметричну організацію, повинен направлятися використанням таких форм, які дозволяють об'єднати ці частини в єдине ціле. Композиційна рівновага. Це такий стан форми, при якому всі елементи збалансовані між собою. Воно неадекватно простій рівності величин, залежить від розподілу основних мас композиції відносно її центр. Композиційна рівновага легше досягається при проектуванні симетричних форм, тому що вісь симетрії вже створює передумови такої рівноваги, хоча ще його не гарантує.

Дотримання закономірностей композиційної рівноваги в мистецтві є обов'язковою вимогою. Техніка ж має можливості створювати фізичні кріплення й часто ігнорує зорова рівновага. Однак фізична надійність, що досягається за допомогою болтів або зварювання, і композиційна рівновага - не те саме. Художник-Конструктор повинен так спроектувати форму, щоб вона була стійкою. Якщо через цю площину провести дві діагональні лінії, крапка їх перетинання вкаже на геометричний центр майбутньої композиції. Будь-який предмет, уписаний у цей центр, буде почувати себе цілком упевнено. Композиційний центр служить для фокусування уваги глядача на деталях композиції. У рекламі виділення композиційного центру може

придатися для залучення уваги потенційного покупця до цікавої його інформації. Це може бути текст або зображення.

Композиційний центр і геометричний центр композиції можуть не збігатися. Композиційних центрів у композиції може бути трохи, у той час, як геометричний центр один. Композиційний центр може бути виділений: контрастом світла й тіні; контрастом кольору; розміром; формою.

Симетрія - засіб, що це наочно проявляється, композиції. Під нею розуміють повторення, відбиття лівого в правому, верхнього в нижньому і т.д. Як засіб композиції симетрія використовується дуже давно. У природі абсолютної симетрії немає. Відступу від симетрії неминучі й у техніку, що обумовлюється функціональними й конструктивними факторами. Такий відступ цілком припустимий, тому що саме по собі не дезорганізує форму. Однак у цьому випадку асиметричний елемент необхідно органічно погодити з іншим обсягом, композиційно зрівноважити й тоді симетрична у своїй основі композиція може стати ще більш оригінальною. Симетрія припускає строгість, відпочинок, спокій, класицизм, силу.

Абсолютна симетрія - це симетрія стосовно одній крапці. Проявляється тільки в сфері, у просторі. Проявляється тільки в колі, на площині. Може виявитися в другорядних або декоративних елементах.

Відносна симетрія - це двостороння симетрія щодо осі або площини. Оперуючи поняттям рівноваги, ми зрозуміємо зміст двосторонньої симетрії, яка так часто зустрічається в природі (тварини й людське тіло, квіти й листи і т.д.). Урівноважена симетрія визначається як симетричне розташування асиметричних елементів.

Диссиметрія – несиметричне розташування основних частин цілого, при якому другорядні елементи розташовані симетрично. Звідси випливає, що це динамічна структура зі статичними елементами. Не можна змішувати її з урівноваженою симетрією, яка є статичною структурою з динамічними елементами.

Асиметрія. Асиметрія означає слабкість, рух, динамізм, життя, волю, виразність. Використання асиметрії у формі, що симетрично розбудовується, часто зустрічається при проектуванні окремих виробів меблів і особливо інтер'єрів. Тому художникові-конструкторові важливо навчитися добре розбиратися в особливостях супідрядності, які діють при відступах від симетрії. Асиметрія як властивість-стан форми має принципова відмінність від симетрії. При організації асиметричної композиції використовуються багато закономірностей, тому що окремі елементи позбавлені своєї сполучної - осі симетрії. Робота над асиметричною формою складніше, чим над симетричною. Тут необхідно тонке розуміння композиційної рівноваги, тому що співвідпорядкованість форми звичайно й зводиться саме до нього.

Динамічність. Динамічної прийнято вважати односторонньо активно спрямовану форму. Ця властивість композиції пов'язане із пропорціями й відносинами величин. При рівності відносин для неї характерна статичність, а при контрасті їх створюється динамізм, при цьому зоровий рух виходить у напрямку більшої величини. Активна й односторонньо спрямована форма є

необхідною умовою появи динамічності. Наприклад, куб створює враження статичності, а вертикальний паралелепіпед - динамічності. Але якщо паралелепіпед покласти пліском, зникає однобічна спрямованість форми, і ми одержуємо статичний обсяг.

Статичність. Це підкреслене вираження стану спокою, непорушності, стійкості форми у всьому її ладі, у самій геометричній основі. Статичні предмети, які мають явний центр і в яких вісь симетрії є головної організуючої форму віссю. Якщо із цих позицій розглядати різні предмети, можна відзначити, що в засобах транспорту статичність виключається. У верстатах сполучаються статичні елементи, що й рухаються. Для меблів характерні більш статичні форми, хоча й у ній є асиметричні елементи, які надають виробам або інтер'єру характер динамічності.

ТЕМА 3

Колір в інтер'єрі. Основи кольорознавства, колірні системи і теорії, сприйняття і вплив кольору в інтер'єрі залежно від різних чинників, колір і образ.

Колір - це невід'ємний елемент навколишнього світу, нас самих і звичайно ж нашого житла. Він здатний докорінно змінити як приміщення, так і сприйняття людини. Колір і настрій тісно пов'язані між собою. Але одна справа-надіти сукню улюбленого кольору і пробути в ній кілька годин на вечірці, і зовсім інше – постійно перебувати в будинку зі стінами такого ж кольору. Причому, кухня і вітальня, пофарбовані в один і той же колір, будуть виглядати по-різному. Чи зможете ви виспатися в маніакальножовтій, помаранчевій або червоній кімнаті?

Гармонійно підібрана колірна гамма прикрасить житло, не грамотна ж комбінація може безжально зіпсувати інтер'єр. Саме тому психологія кольору в інтер'єрі грає таку значну роль.

Ви коли-небудь помічали, що починає те відчувати занепокоєння в жовтій кімнаті? А, коли в інтер'єрі переважає синій колір, ви стаєте спокійним і розслабленим? Ось уже кілька десятиліть доведено, що дизайнери інтер'єру можуть істотно вплинути на настрій, почуття і емоції. «Колір, подібно рисами обличчя, слід за змінами емоцій», - якось зауважив художник Пабло Пікассо.

Він може використовуватися, щоб спонукати до певної дії, впливати на настрій і, навіть, на фізіологічні реакції. Вчені довели, що певні кольориздатні підвищувати артеріальний тиск, прискорювати метаболізм і тиснути на очі.

Теорія кольору

Колір є одним із найпотужніших засобів візуальної комунікації. Він може впливати на наші емоції, настрій і поведінку. Ось чому продуктовим дизайнерам так важливо розбиратися та ретельно підбирати кольори для дизайну свого продукту. У цій статті ми розглянемо основи теорії кольору і надамо важливі рекомендації, які допоможуть вам створити ефективні та візуально цікаві колірні схеми.

Теорія кольору в практичному її застосуванні зазвичай стосується вказівок щодо змішування кольорів і принципів підбору візуально привабливих, гармонійних поєднань кольорів.

Кольорова схема — це термін, який дизайнери використовують для опису комбінацій кольорів, які вони використовують у дизайні. Оскільки існує нескінченна кількість комбінацій, може бути важко вирішити, яка колірна схема найкраще підійде для вашого продукту. На щастя, у нас є теорія кольору, дисципліна, яка допомагає нам вибирати збалансовані та ефективні колірні комбінації.

Колірне коло

Якщо у вас були уроки, пов'язані з малюванням, ви напевно бачили коло, що складається з різних кольорів. Його називають колірним колом, яке допомагає зрозуміти, як різні кольори співвідносяться один з одним і як їх можна поєднувати. Кольорове коло зазвичай будується з основних, вторинних і третинних кольорів. Первинними є ті три пігментні кольори, які не можуть бути утворені жодним поєднанням інших кольорів. Комбінуючи основні кольори, ми отримуємо вторинні, а суміш первинних і вторинних кольорів дає нам третинні кольори, які зазвичай мають двослівні назви, наприклад червоно-фіолетовий.

Колірне коло було створено в 1666 році Ісааком Ньютоном у схематичний спосіб і з того часу пройшло через багато трансформацій, але все ще залишається основним інструментом для поєднання кольорів. Основна ідея полягає в тому, що колірне коло має бути створене таким чином, щоб кольори змішувалися належним чином.

Основні кольори

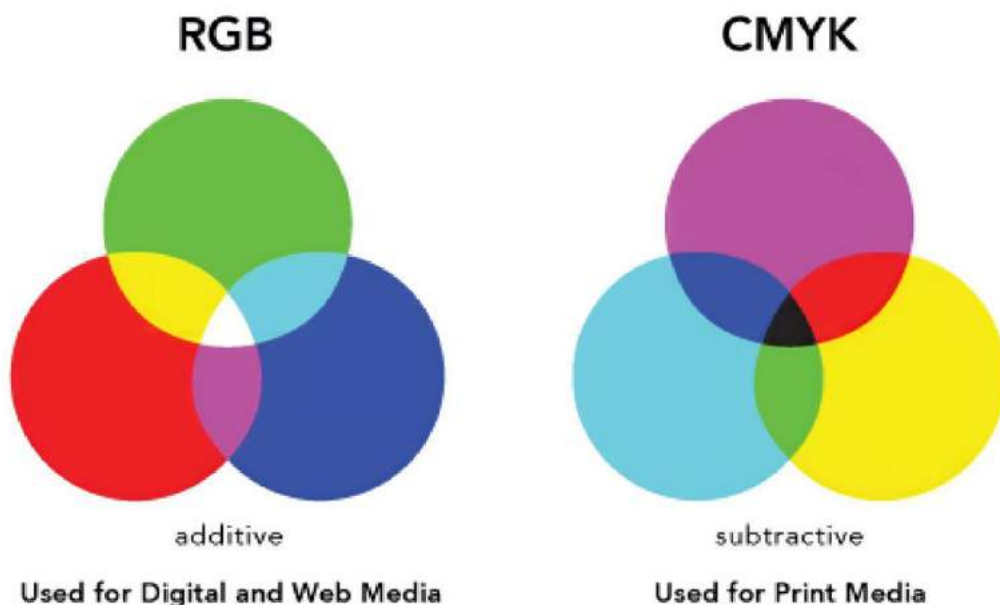
Основні кольори є основою для всіх інших відтінків. Люди сприймають всього три основні кольори: пурпурний, блакитний і жовтий. Кожен інший колір, який ми бачимо, складається з комбінації цих трьох кольорів у різних кількостях, яскравості, відтінках і відтінках. Традиційно ми вважали червоний, синій і жовтий основними кольорами, але дослідження показали, що пурпурний, блакитний і жовтий краще описують наше відчуття кольору.

Кольорові моделі

Перш ніж почати змішувати кольори, ви повинні зрозуміти, що колір має дві різні природи: відчутні кольори, які є поверхнею об'єктів, і інші, які утворюються світлом, таким як промені телевізора. Ці типи створюють двоколірні моделі, за допомогою яких формується колірний круг: адитивний і субтрактивний.

Модель адитивного кольору розглядає червоний, синій і зелений як основні кольори, тому її також називають системою кольорів RGB. Ця модель є основою всіх кольорів, що використовуються на екрані. Комбінація основних кольорів у рівних пропорціях цієї системи створює вторинні кольори, які є блакитним, пурпуровим і жовтим, але вам потрібно пам'ятати, що чим більше світла ви додасте, тим яскравішим і світлішим стає колір. Результати, отримані шляхом змішування додаткових кольорів, часто суперечать інтуїції людям, які звикли до субтрактивної системи кольорів фарб, барвників, чорнила та інших матеріальних об'єктів.

The Difference Between RGB and CMYK

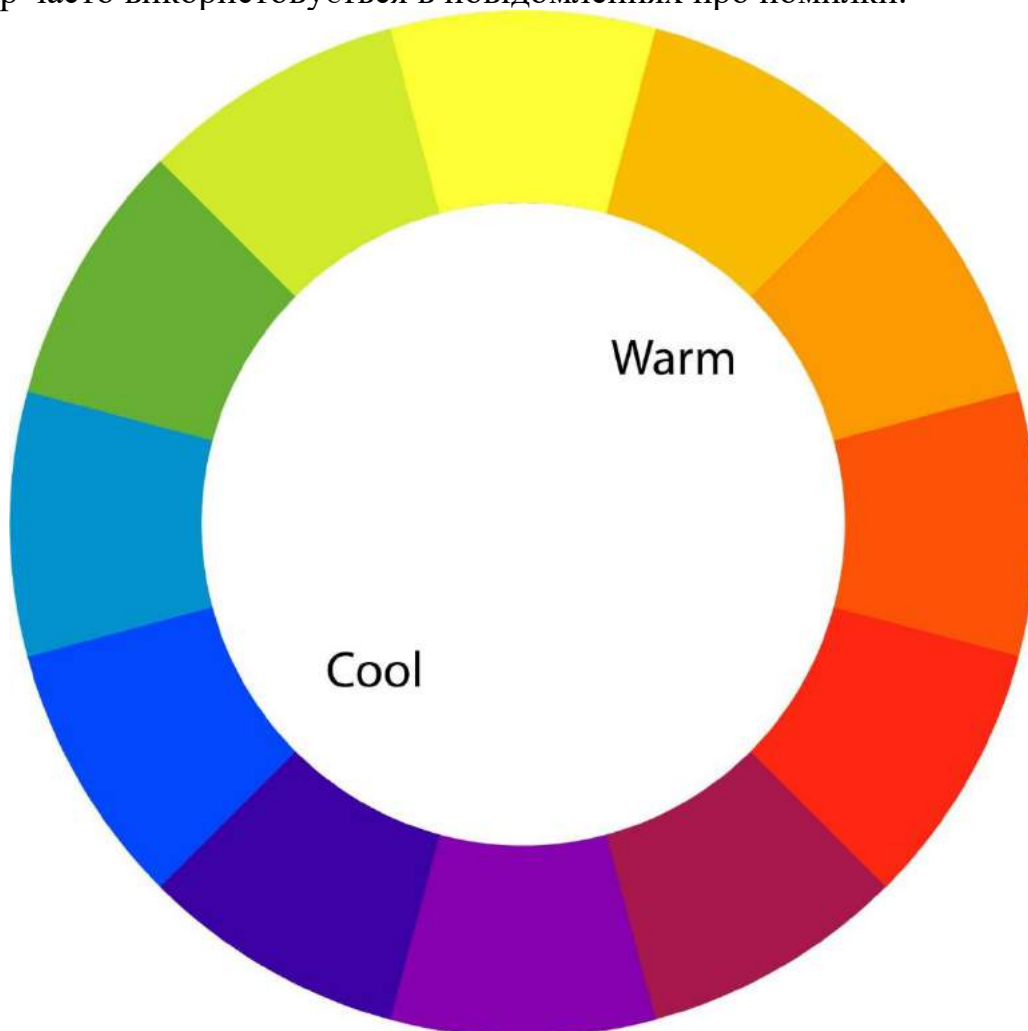
Субтрактивна колірна модель отримує кольори шляхом віднімання світла. Він складається з двох систем кольорів. Перший — **RYB (червоний, жовтий, синій)**, також відомий як художня система, яка часто

використовується в художній освіті, особливо в живописі. RYB був основою для сучасної наукової теорії кольору, яка визначила, що блакитний, пурпурний і жовтий є найефективнішими наборами трьох кольорів для поєднання. Так сформувалася колірна модель **СМУ**. Його здебільшого використовували в поліграфії, і коли фотомеханічний друк включав чорне чорнило, ключовий компонент, систему назвали **СМУК** (блакитний, пурпуровий, жовтий і чорний). Без цього додаткового пігменту відтінок, найближчий до чорного, був би брудно-коричневим.

Характеристики кольору

Гарячий і холодний

Кольори також мають «теплоту», і кожен колір можна класифікувати як теплий або холодний. Теплі кольори містять більшу кількість червоних і жовтих тонів. Вони можуть викликати відчуття тепла та пристрасті в дизайні. Але водночас можуть бути дуже агресивними та сміливими — тому червоний колір часто використовується в повідомленнях про помилки.

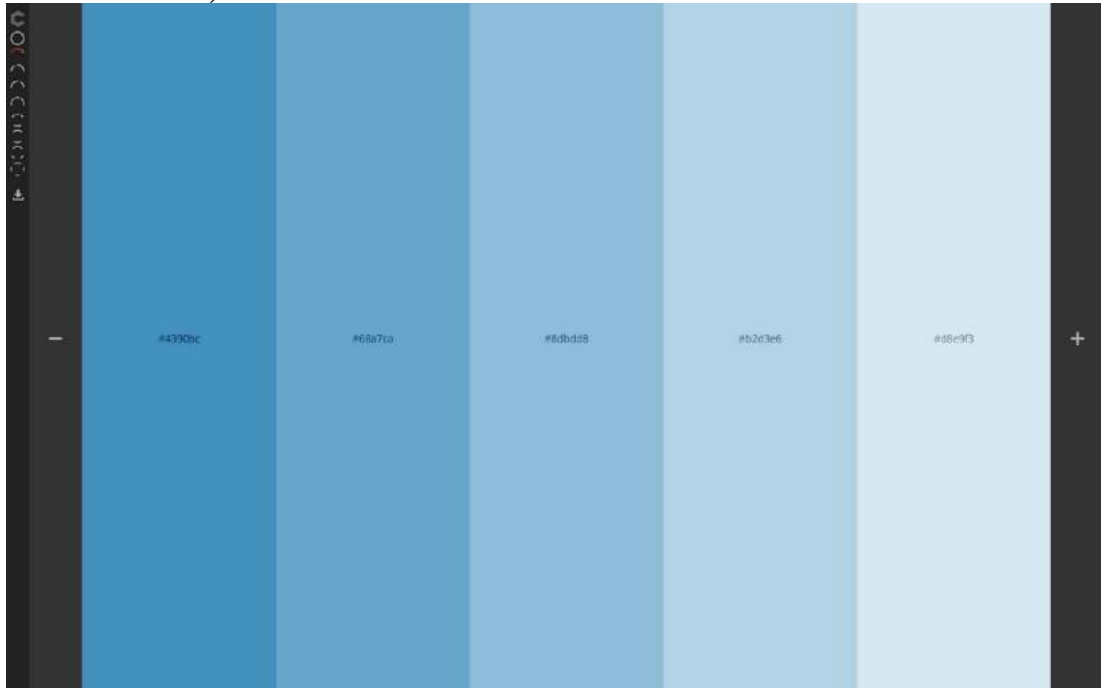

Холодні кольори містять більшу кількість синього, викликаючи прохолодний клімат, лід, зиму, воду, ніч, смерть і смуток. Вони можуть нести конотації самотності, холоду та страху. З позитивного боку, оскільки холодні кольори менш агресивні, вони також можуть бути заспокійливими — згадайте про блакитне небо або заспокійливу блакитну воду на пляжі.

Підвищення температури зображення означає підвищення його оранжевих рівнів. Загалом це робить зображення теплішим і "щасливішим".

Відтінки кольорів

Щоб створити відтінок треба додати білий або чорний кольори до основного кольору. Відтінки дозволяють створювати монохромні кольорові схеми, додаючи різні рівні білого та чорного до основного кольору. Наприклад, якщо ваш базовий колір світло-блакитний, ви можете створити монохромну схему, вибравши два відтінки (два яскравіші сині) і два відтінки (два темніші сині).

Насиченість, відтінок і світлота

Насиченість описує інтенсивність кольору. Її збільшення робить колір насиченішим і темнішим, тоді як зменшення робить колір блідішим і світлішим. Коли ми говоримо «світло-блакитний» або «темно-зелений», ми описуємо зміни насиченості. А от коли ви описуєте колір як «синьо-зелений», ви визначаєте його з точки зору двох відтінків. Світлота, також відома як значення або тон, визначає сприйману яскравість кольору порівняно з чистим білим.

Значення кольору

Окрім різного візуального впливу, різні кольори також несуть різну емоційну символіку.

- **Червоний** — зазвичай асоціюється з силою, пристрастю або енергією та може сприяти дій на вашому сайті

- **Помаранчевий** — радість і ентузіазм, що робить його хорошим вибором для позитивних повідомлень

- **Жовтий** — уособлення щастя й розуму, але остерігайтеся надмірного використання

- **Зелений** — часто пов'язаний із зростанням або амбіціями, зелений може створити відчуття, що ваш бренд розвивається

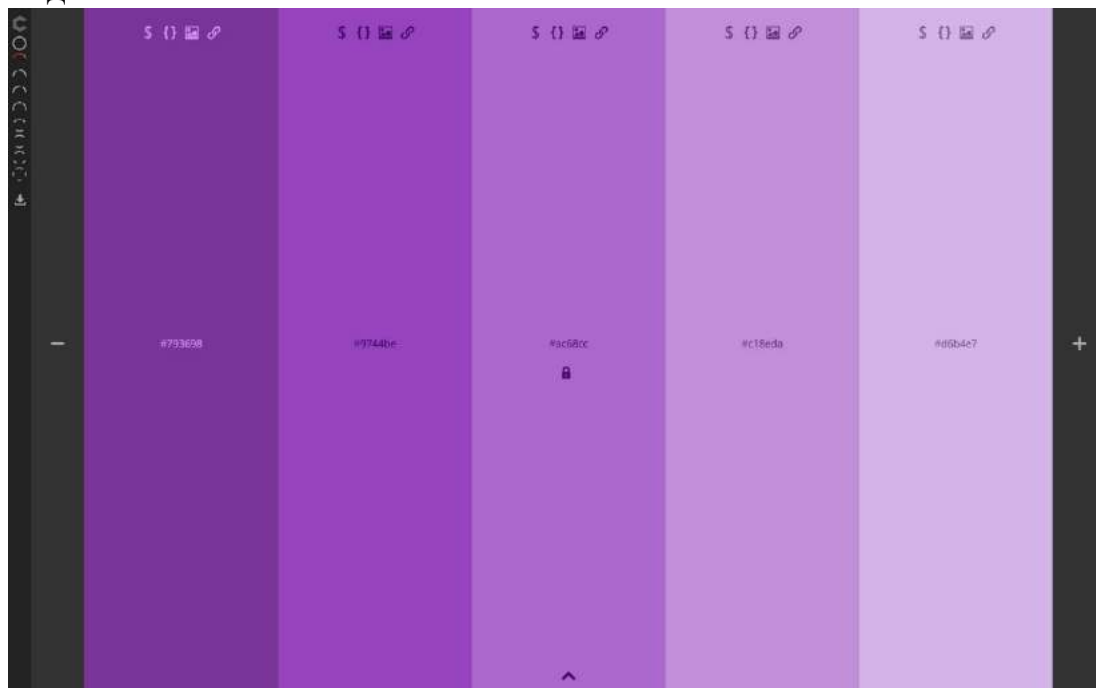
- **Блакитний** — спокій і впевненість, залежно від відтінку — світлі відтінки створюють відчуття спокою, темні кольори — впевненіше
- **Фіолетовий** — розкіш або креативність
- **Чорний** — сила і таємниця, і використання цього кольору може допомогти створити необхідний негативний простір
- **Білий** — безпека та невинність, що робить його чудовим вибором для оптимізації вашого сайту

5 типів колірних схем

Дизайнери створюють колірні схеми, об'єднуючи кілька сімейств кольорів із колірного кола. Це найкраще працює, коли ви використовуєте один із наведених нижче візерунків, які створюють колірну гармонію.

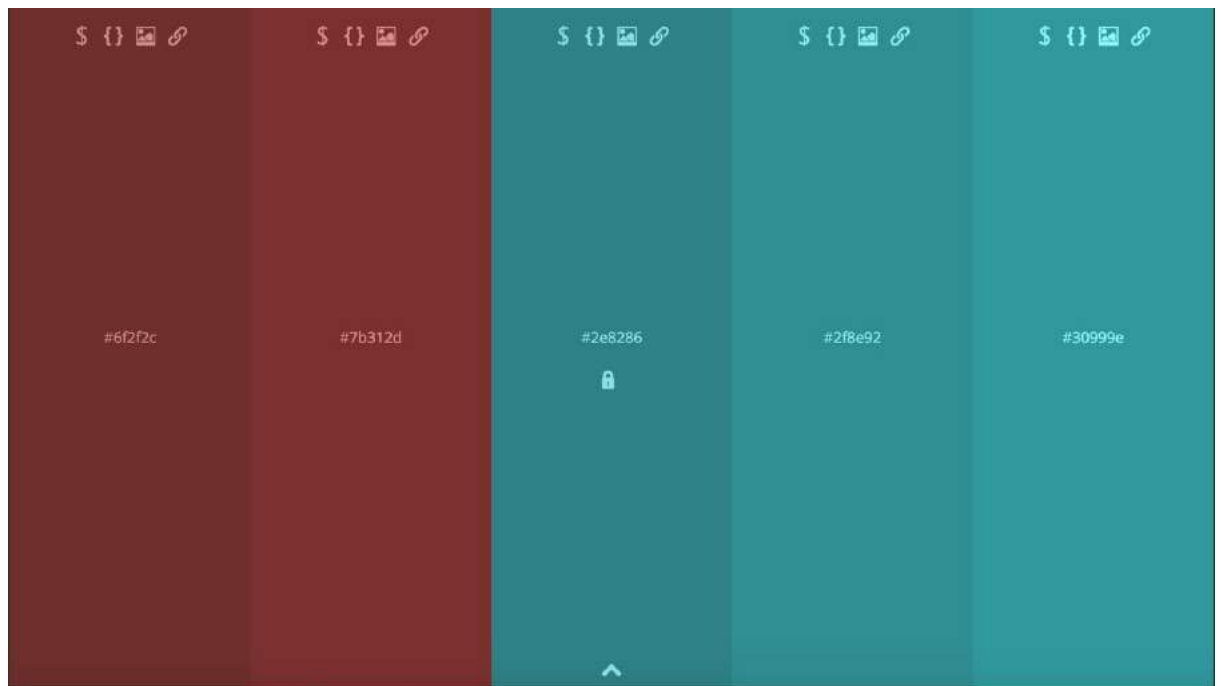
1. Монохромний

Монохроматична колірна схема складається з різних тонів, відтінків і насиченості одного основного кольору. Вони дуже згуртовані, але ризикують стати одноманітними.

2. Комплементарні

Додаткові колірні схеми базуються на двох кольорах з протилежних сторін колірного кола. Оскільки ці два відтінки будуть дуже різними, такі схеми можуть бути дуже ефектними та помітними. Існує також розділене комплементарне — коли один основний колір використовується з двома аналогічними кольорами, що доповнюють його.

3. Аналогічний

Аналогічні колірні схеми містять три кольори, розташовані поруч один з одним на колірному колі. Завдяки тональній подібності ці схеми можуть створити дуже цілісне, єдине відчуття без монотонності монохромної схеми.

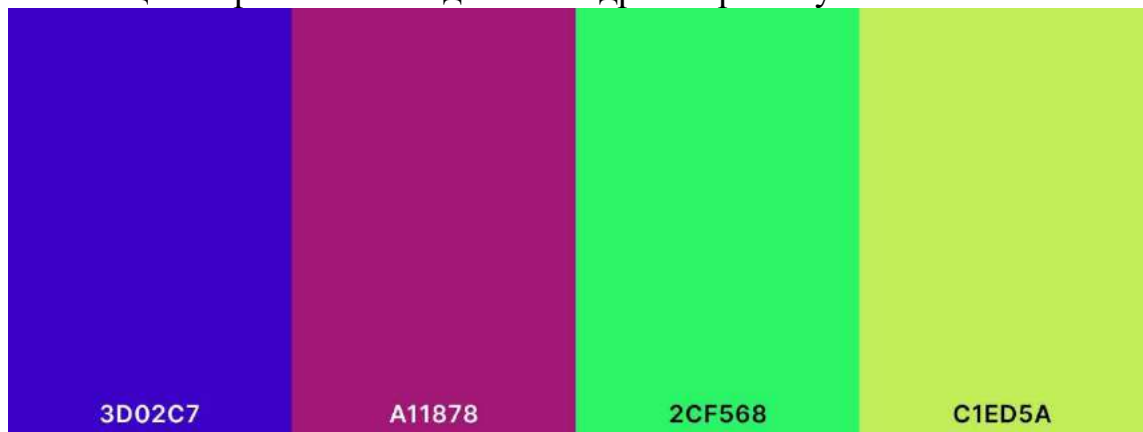
4. Триадичні

Щоб створити триадичну колірну схему, намалюйте рівносторонній трикутник (трикутник, у якого всі три сторони мають однакову довжину) на колірному колі та виберіть три кольори в точках трикутника. Ця тріада створює різноманітну, але збалансовану схему.

5. Тетрадійний

Тетрадна колірна схема включає чотири кольори, які знаходяться на однаковій відстані один від одного на колірному колі. Оскільки чотири кольори можуть утворювати квадрат або прямокутник, деякі ресурси розбивають ці колірні схеми на дві — квадрат і прямокутник.

Як вибрати колірну схему?

Спершу визначте пріоритет для користувача.

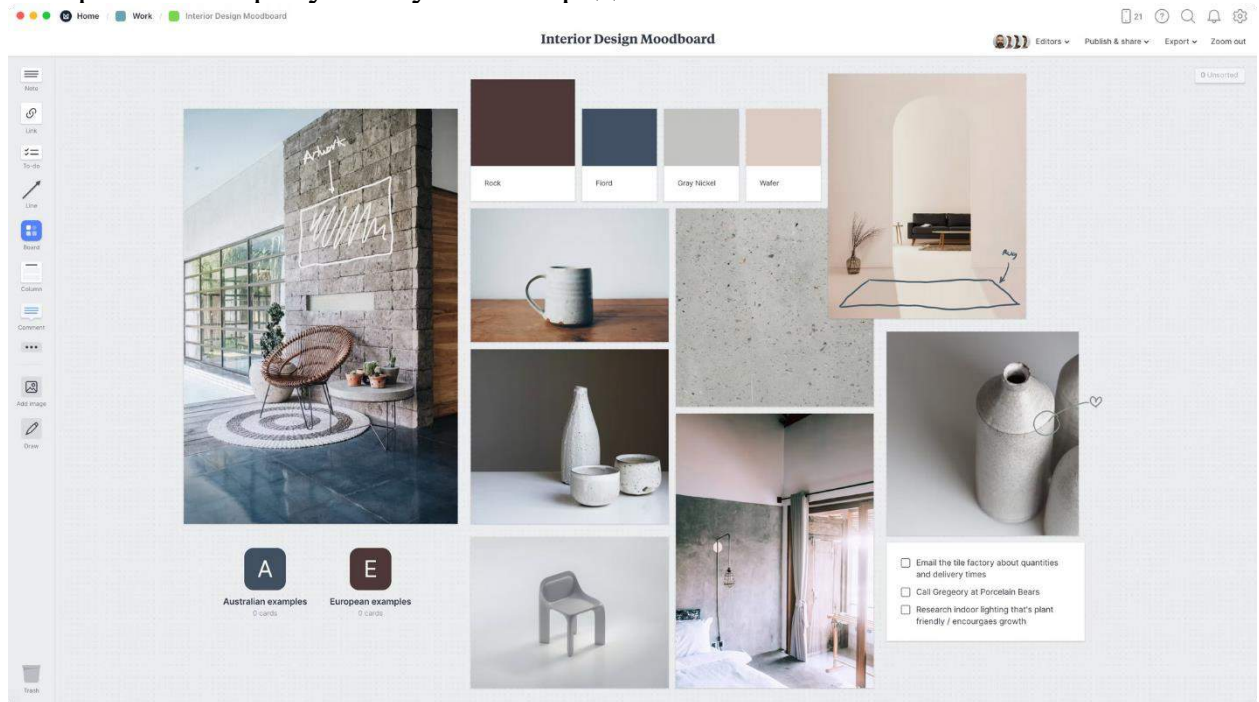
Перш ніж додати колір до свого вебсайту, програми, продукту чи упакування, ознайомтеся з базовим дизайном у відтінках сірого.

Це дає змогу зосередитися на найважливішому: досвіді користувача. Замість того, щоб зосереджуватися на кольоровій схемі всього сайту чи відтінках окремих кнопок, посилань, переконайтеся, що все працює так, як має бути. Переконайтеся, що посилання не пошкоджені, сторінки продукту оновлені, а підключення електронною поштою готове до використання.

Ось чому: навіть найкращий вебсайт або продукт із ідеальним вибором кольорів буде недостатньо, щоб утримати відвідувачів, якщо вони не знайдуть те, що шукають.

Використовуйте мудборди, щоб знайти правильні кольори

Мудборди – це колекції візуального натхнення. Мудборди можуть бути дуже корисними для вибору майже будь-якого візуального дизайнерського рішення, включаючи колір. Якщо ви знайшли зображення чи фотографію, які вам подобаються, ви можете скористатися таким інструментом, як Coolors, щоб створити кольорову схему безпосередньо з них.

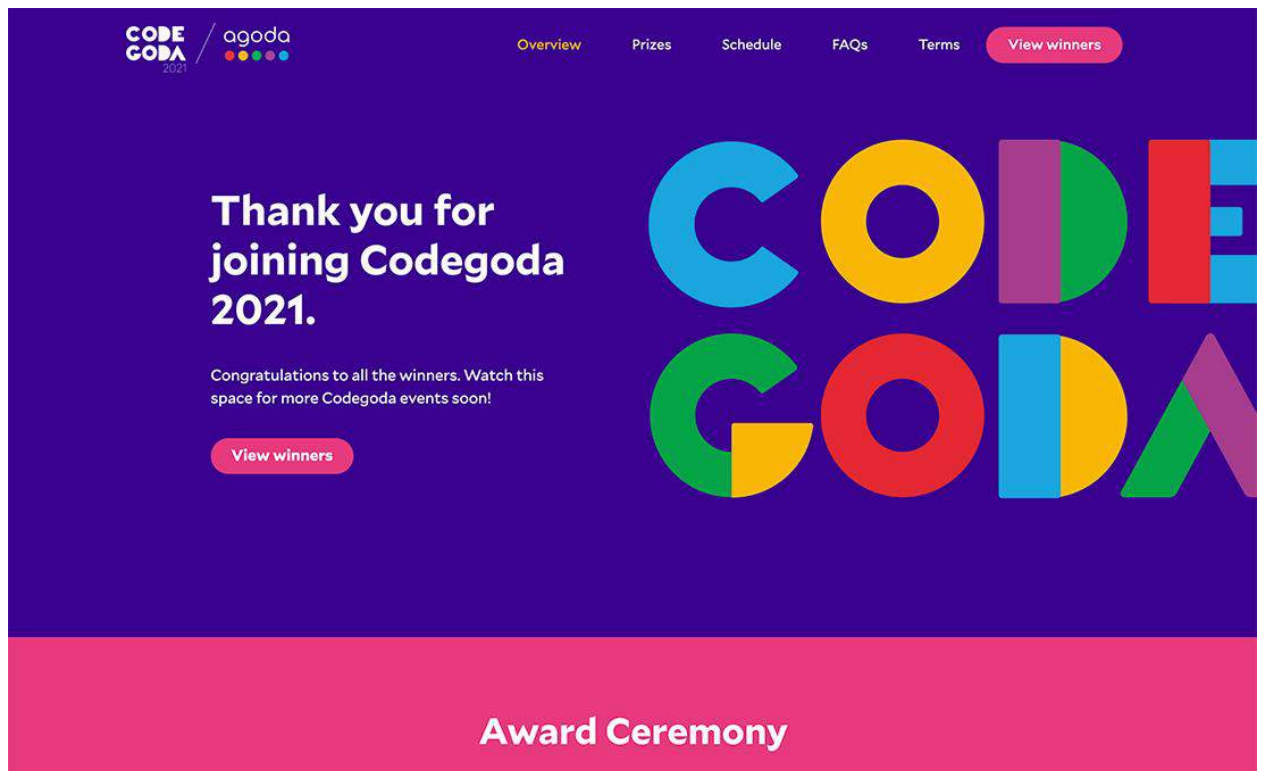

Створіть настрій для кольорового рішення.

Пам'ятаючи про кілька кольорів, подумайте, який настрій ви хочете створити своєю кольоровою гамою. Якщо пристрасть і енергія є вашими пріоритетами, більше схильйтеся до червоного або яскравішого жовтого. Якщо ви прагнете створити відчуття спокою чи спокою, віддайте перевагу більш світлим блакитним і зеленим. Також варто мислити негативно. Це пояснюється тим, що негативний простір — у чорному або білому — може допомогти уберегти ваш дизайн від надто захаращеного кольором.

Вирішіть, коли і як використовувати яскраві та м'які кольори

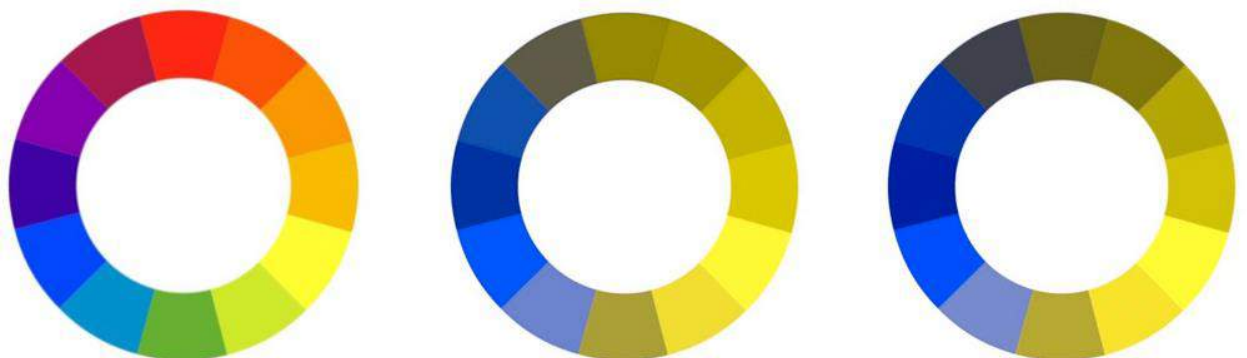
Більшість кольорів належать до однієї з двох категорій: яскраві або м'які. Залежно від характеру вашого проекту ви можете більше покладатися на першу чи другу групу.

Яскраві кольори – це кольори, які виділяються на тлі та пульсують енергією. Ці кольори чудово підходять для створення енергійної атмосфери та є гарним вибором для компаній, які хочуть представити себе в нетрадиційній манері. З іншого боку, м'які кольори зливаються з дизайном і створюють відчуття спокою, яке допомагає користувачам почуватися невимушено.

Не забувайте про доступність

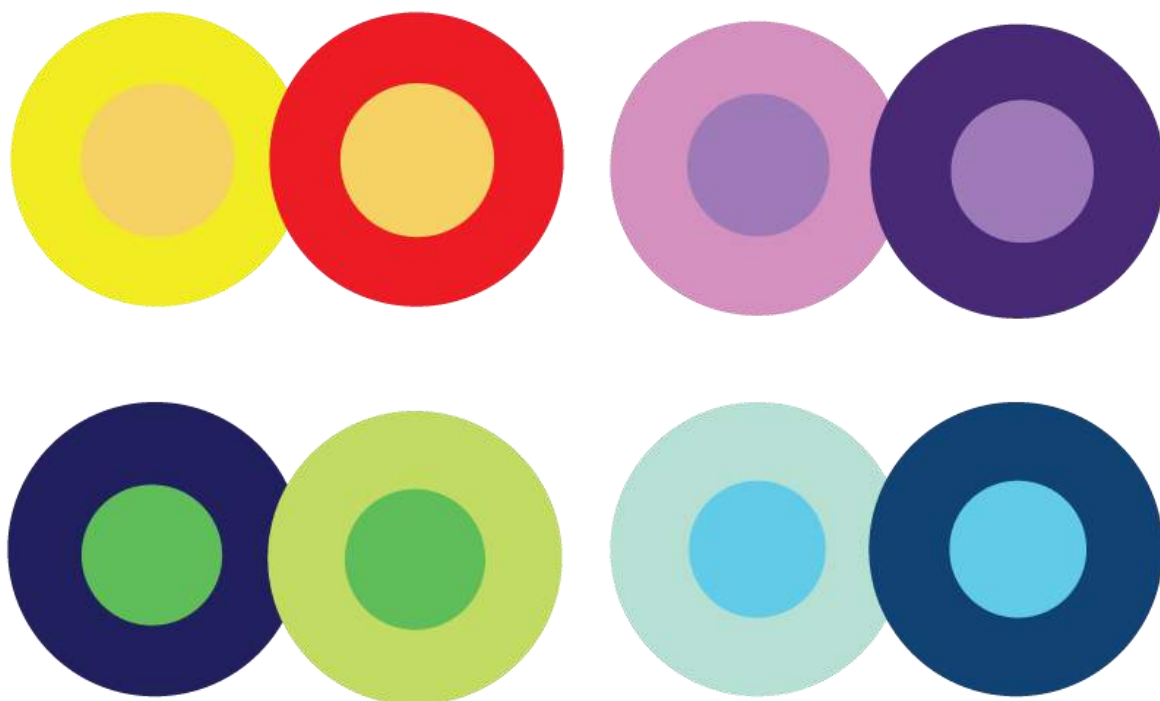
Дизайн — це не лише естетика; це також стосується функціональності та зручності використання. Розробляючи UI, він повинен бути доступним для людей з різними здібностями. Особлива проблема, з якою стикаються дизайнери, коли вони працюють з кольорами, полягає в тому, як люди з дальтонізмом або дефіцитом кольорового зору (ССЗ) взаємодіятимуть із продуктом.

Ці кольорові кола показують, як виглядають кольори для людей із нормальним зором (крайній ліворуч) і ті самі кольори, які бачать люди з дефіцитом червоно-зеленого кольору (посередині та справа).

Враховуйте колірний контекст.

Також варто враховувати, як сприймаються кольори на контрасті. Коли ви обираєте кольори для графічного дизайну, подумайте про те, який контраст ви хочете отримати в дизайні.

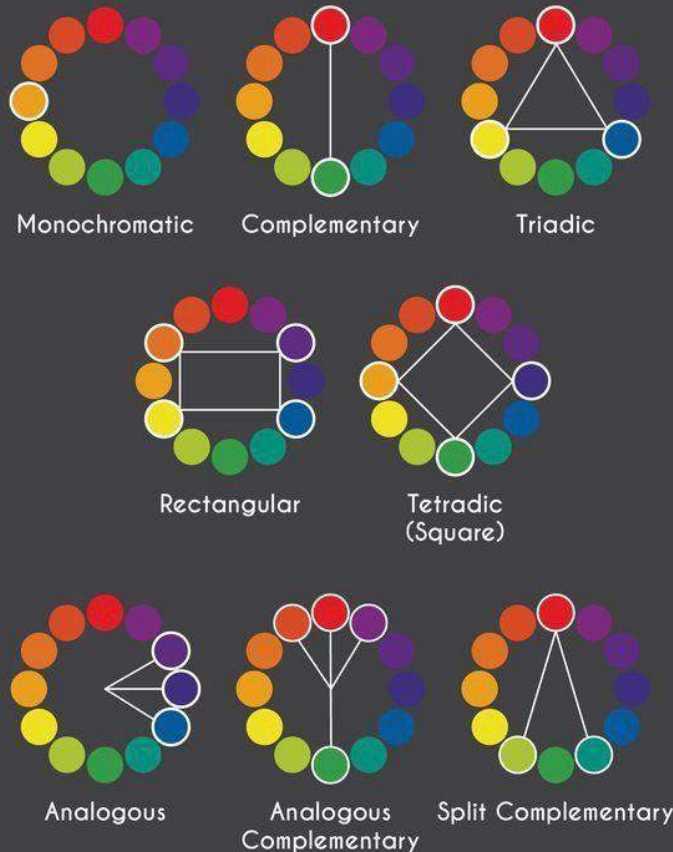
Наприклад, якби ви створювали просту гістограму, чи хотіли б ви отримати темний фон із темними смугами? Напевно ні. Швидше за все, ви захочете створити контраст між смугами та самим фоном, оскільки ви хочете, щоб ваші глядачі зосереджувалися на смугах, а не на фоні.

5. Зверніться до свого колірної кола.

Далі розгляньте свій колірний круг і схеми, згадані вище. Виберіть кілька різних комбінацій кольорів, використовуючи такі схеми, як монохромний, додатковий і тріадний, щоб побачити, що виділяється.

Тут мета полягає не в тому, щоб знайти правильні кольори з першої спроби та створити ідеальний дизайн, а радше в тому, щоб зрозуміти, яка схема природним чином резонує з вашим особистим сприйняттям і виглядом вашого сайту.

COLORCOMBINATION

Ви також можете виявити, що вибрані вами схеми, які добре виглядають теоретично, не підходять для дизайну вашого сайту. Це частина процесу — метод спроб і помилок допоможе вам знайти палітру кольорів, яка висвітлює ваш вміст і покращує взаємодію з користувачем.

Використовуйте правило 60-30-10.

Правило 60-30-10, яке часто використовується в дизайні дому, також корисне для дизайну вебсайтів або додатків. Ідея полягає в тому, щоб використовувати три кольори: основний колір для 60% вашого дизайну, допоміжний колір для 30% вашого дизайну та колір акценту для останніх 10%. Хоча це не дуже точні цифри, вони допомагають надати вашому сайту відчуття пропорції та балансу, забезпечуючи основний колір із додатковими та акцентними кольорами, які працюють разом.

Вплив кольору на аудиторію

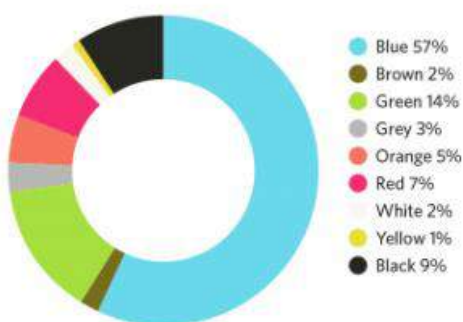
Стать і колір

Чи впливає стать на колірні уподобання? В одному дослідженні дослідник Джо Геллок виявив деякі значні відмінності у вподобаннях:

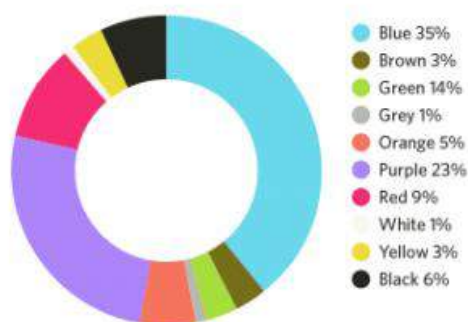
- Синій - найпопулярніший колір як для чоловіків, так і для жінок.
- Попри поширену думку, рожевий колір не є улюбленим кольором для жінок.
- Помаранчевий, коричневий і жовтий - найбільш непопулярні кольори як для чоловіків, так і для жінок.
- Чоловіки, як правило, віддають перевагу яскравим, контрастним кольорам, а жінки – більш м'яким.

Men's and women's favorite colors

Men

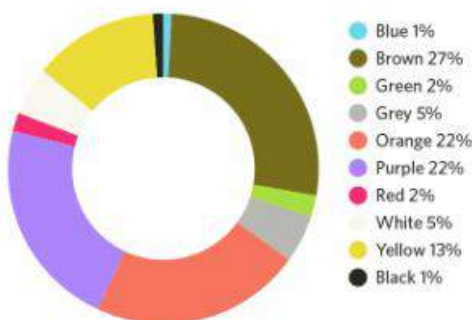

Women

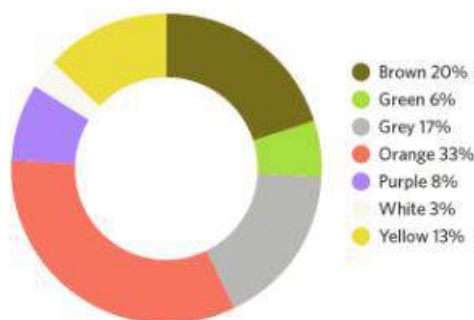

Men's and women's least favorite colors

Men

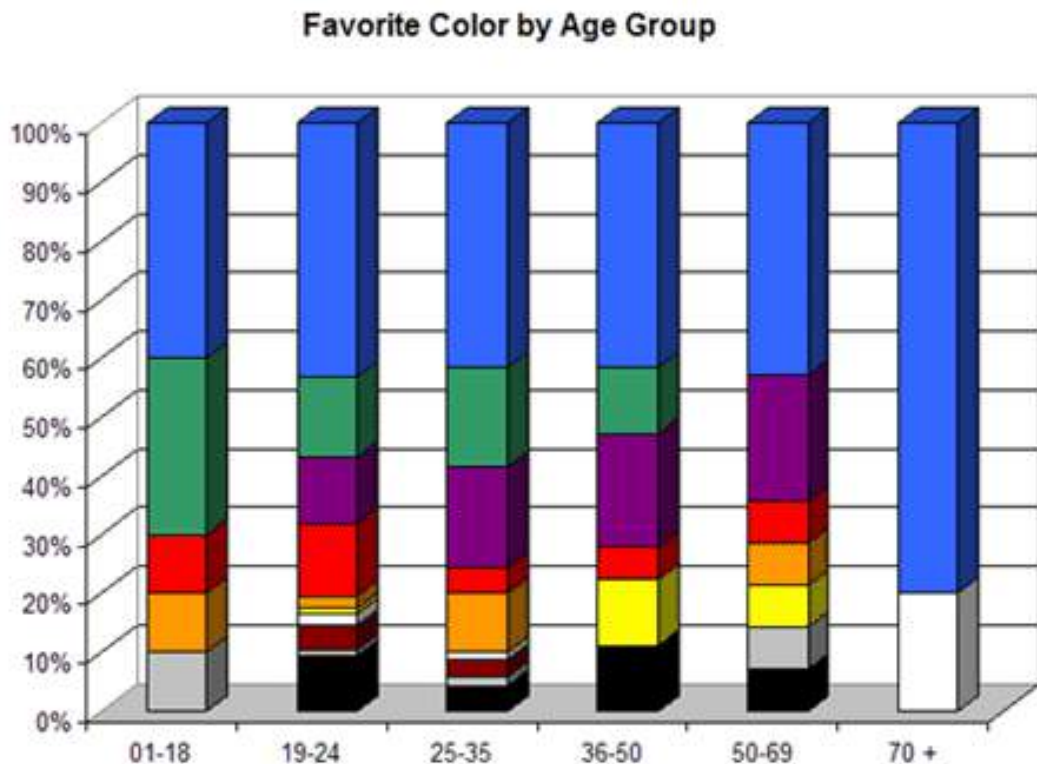

Women

Вік і колір

Вік також відіграє роль у кольорових уподобаннях. Фабер Біррен, автор книги « Психологія кольору та кольоротерапія» , виявив, що молоді люди, як правило, віддають перевагу кольорам з більшою довжиною хвилі (наприклад, червоному та помаранчевому), тоді як людям похилого віку подобаються кольори з меншою довжиною хвилі (наприклад, синьому). Таке ж дослідження Джо Хеллока про гендерні та колірні переваги підтвердило висновки Біррена, але також виявило, що багато вікових груп віддають перевагу фіолетовому.

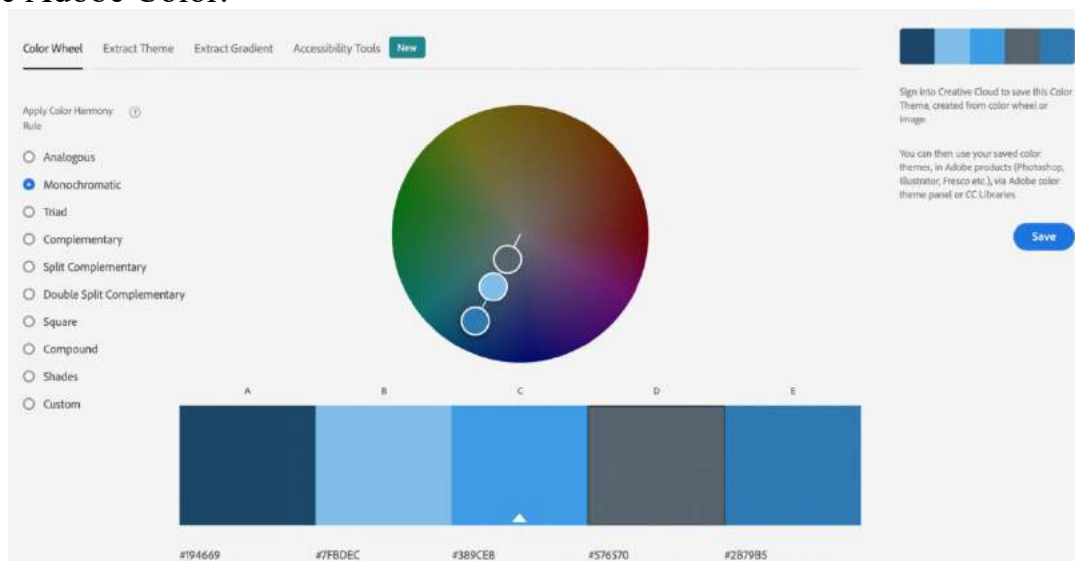

Інструменти кольору

Було багато теорії та практичної інформації, щоб зрозуміти, які кольори найкраще поєднуються і чому. Але коли справа доходить до фактичного завдання вибору кольорів під час проєктування, завжди буде чудовою ідеєю мати інструменти, які допоможуть вам справді швидко та легко виконувати роботу. На щастя, є багато інструментів, які допоможуть вам знайти та вибрати кольори для ваших дизайнів.

Adobe Color

Одним із моїх улюблених кольорових інструментів, які я використовую під час розробки будь-чого — будь то інфографіка чи просто кругова діаграма — це Adobe Color.

Цей безплатний онлайн-інструмент дозволяє вам швидко створювати схеми кольорів на основі структур кольорів, які були описані раніше в цьому

дописі. Вибравши потрібні кольори в схемі, ви можете скопіювати та вставити коди HEX або RGB у будь-яку програму, яку ви використовуєте.

Він також містить сотні готових кольорових схем, які ви можете досліджувати та використовувати у своїх власних дизайнах. Якщо ви користувач Adobe, ви можете легко зберігати свої теми у своєму обліковому записі

Довідник кольорів Illustrator

Довідник кольорів дозволяє вибрати один колір, і він автоматично створить для вас схему з п'яти кольорів. Він також надасть вам діапазон відтінків і відтінків для кожного кольору в схемі.

Якщо ви зміните свій основний колір, довідник кольорів змінить відповідні кольори в цій схемі. Отже, якщо ви вибрали додаткову колірну схему з синім кольором, щойно ви зміните свій основний колір на червоний, додатковий колір також зміниться з оранжевого на зелений.

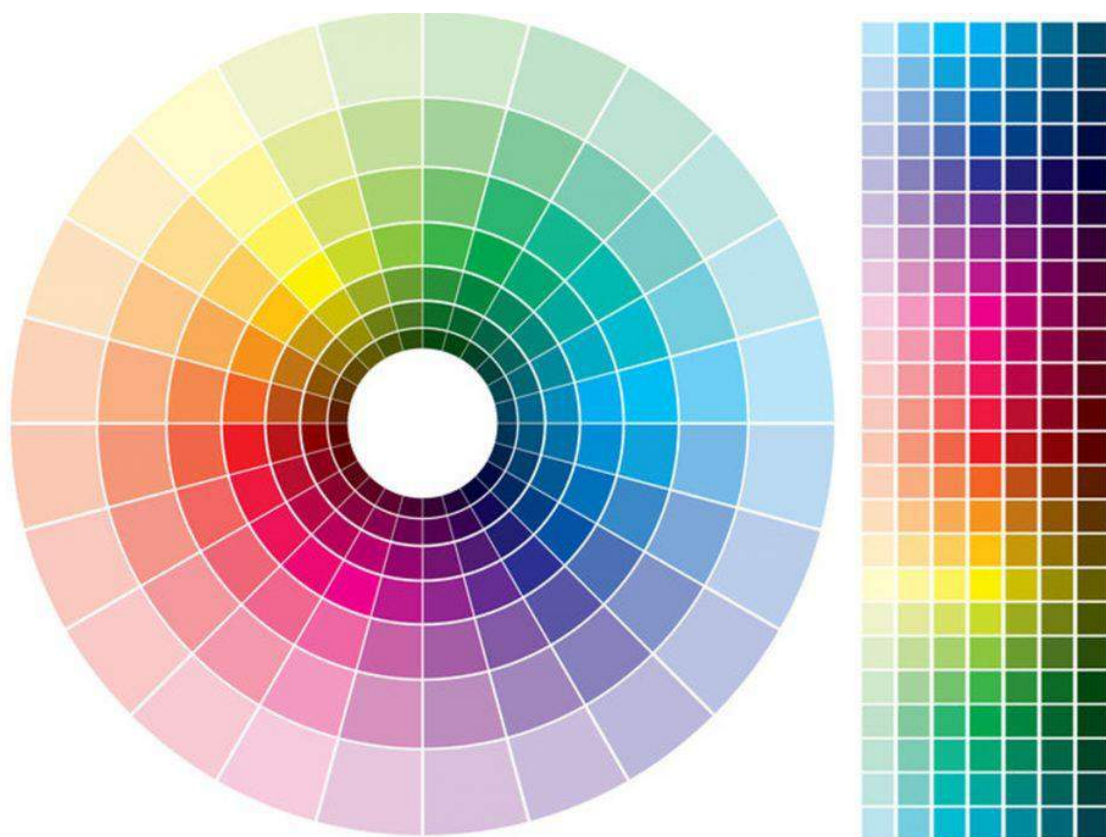
Подібно до Adobe Color, довідник кольорів має кілька попередньо встановлених режимів, щоб вибрати потрібну кольорову схему. Це допоможе вам вибрати правильний стиль колірної схеми в програмі, яку ви вже використовуєте.

Створивши потрібну колірну схему, ви можете зберегти цю схему в модулі «Кольорові теми» для використання в проєкті або в майбутньому.

Попередньо встановлені комбінації кольорів

Якщо ви не користувач Adobe, ви, напевно, хоча б раз користувалися продуктами Microsoft Office. Усі продукти Office мають попередньо встановлені кольори, які можна використовувати для створення кольорових схем. У PowerPoint також є кілька попередніх налаштувань колірної схеми, які можна використовувати, щоб черпати натхнення для своїх дизайнів.

Розташування схем кольорів у PowerPoint залежатиме від версії, яку ви використовуєте, але як тільки ви знайдете колірні «теми» свого документа, ви зможете відкрити параметри та знайти коди RGB і HEX для використовуваних кольорів. Потім ви можете скопіювати та вставити ці коди для використання в будь-якій програмі, яку ви використовуєте для роботи над проєктуванням.

Колір — лише один з інструментів, з якими люблять грати дизайнери. Водночас це один з інструментів, опанувати яким може бути складно. Правила, згадані вище, закладуть гарну основу для візуальних дизайнерів, але єдиний спосіб покращити це – опанувати навички створення чудових колірних комбінацій. Практика робить досконалим.

ТЕМА 4

Світло в інтер'єрі. Вплив світла на інтер'єр. Основні характеристики. Освітлювальні прилади.

Мистецтво світлового дизайну – складна і багатогранна наука, що вимагає глибокого розуміння принципів побудови та роботи освітлювальних приладів, а також фізичних аспектів світла. Створення комфортного й привабливого простору передбачає облік не лише естетичних аспектів, а й ергономічних – адже освітлення впливає на стан людського організму, від нього залежить працездатність і здоров'я. Плануючи ремонт, ми неминуче замислюємося про вирішення питання створення якісного та красивого освітлення в просторі. Хтось вважатиме за краще залучити для цього професійних світлодизайнерів, проте знайдуться й ті, кому запрошення фахівців здасться не надто доцільним або доступним. Ми дозволимо собі дати кілька порад тим, хто вирішив організувати ефективне та затишне освітлення інтер'єру самостійно. Отже, з чого розпочати?

У першу чергу вам слід вирішити, які саме види освітлення ви бажаєте використовувати в кожному з приміщень. Фахівцями виділяються такі складові освітлення:

1. **основне чи загальне;**
2. **локальне (спрямоване, робоче);**
3. **акцентне чи декоративне.**

Завдання загального освітлення – м'якерівномірне освітлення просторукімнати. Найчастіше для вирішення цього завдання обирають розташований під стелею чи на стелі світильник або люстру з кількома лампами. При цьому слід пам'ятати, що основне освітлення не повинно бути занадто яскравим аботьм'яним, а різкі тіні й сліпучі відблиски такожбудутьнедоречними.

Метою локального освітлення є формування функціонального підсвічування на робочій поверхні чи ділянці, де є необхідність у додатковому освітленні. Так на кухні в обов'язковому порядку забезпечують спрямоване

підсвічування робочої площі й обіднього столу, а у вітальні чи кабінеті – крісла для читання та письмового столу. В якості джерел світла для робочого освітлення застосовуються настільні лампи, підвісні стельові світильники, торшери, бра та інші освітлювальні прилади такого типу.

Зовнішня привабливість і створення затишної атмосфери – ось завдання, які вирішуються акцентним освітленням. Підсвічування картин, статуєток, стінних ніш, як правило, забезпечується за допомогою простих і лаконічних джерел спрямованого світла, також для цього застосовують світлодіодні стрічки. Плануючи дизайн певного приміщення, потрібно обов'язково продумати, яким чином буде вирішуватися питання з організацією тих видів освітлення, які будуть використовуватися в кімнаті. Це пов'язано з тим, що прорізання штроб і прокладання електричних дротів, як правило, робиться до проведення основних ремонтних робіт на стінах і стелі.

Створіть світлотехнічний ескіз приміщення

Щоб точно визначити, які саме джерела світла і в якій кількості вам знадобляться, потрібно представити та ретельно описати весь добовий цикл зміни освітленості в кожній кімнаті в залежності від її призначення та особливостей розпорядку дня мешканців. Це допоможе зрозуміти, як саме слід організувати різні види освітлення, щоб вони сполучались і доповнювали один одного найбільш комфортним для вас чином.

Якщо ви не плануєте використовувати складні світлові сценарії, малювати світлові картини чи вирішувати особливі світлотехнічні завдання, то, ймовірно, на цьому етапі можна буде обійтися застосуванням базових схем освітлення кімнат, що базуються на їх призначенні.

ВІТАЛЬНЯ

У вітальні обов'язкова наявність якісного основного освітлення, також може бути використано акцентне підсвічування певних елементів інтер'єру:

картин, стінних ніш тощо. При цьому, якщо для вітальні характерні додаткові функції (наприклад, кабінету, бібліотеки чи їдальні), необхідно організувати робоче освітлення у всіх зонах, які цього потребують.

ЇДАЛЬНЯ ТА КУХНЯ

Якщо площа кухні мала, то без загального освітлення можна обійтися, проте локальне освітлення над обіднім столом і робочими зонами – обов'язкове. Внутрішній простір шафок, барна стійка та кухонний острів також потребують додаткового підсвічування. Зверніть увагу, що розміщувати світильники на кухні слід таким чином, щоб їхнє світло не створювало тіней на робочих поверхнях. В їдальні, крім основного освітлення, слід додатково освітити поверхню обіднього столу.

СПАЛЬНЯ

У спальні дуже важливо створити затишну атмосферу, привабливу для відпочинку. М'яке основне освітлення варто доповнити локальним підсвічуванням тумбочок, макіяжного столика, дзеркала, крісла для читання та інших подібних зон. Важливо уникати надмірно яскравого світла (особливо холодних тонів), оскільки таке освітлення не сприяє розслабленню.

ДИТЯЧА

Тут особливо важливим є функціональне світло: окремі зони (для ігор, навчання) потребують додаткового робочого освітлення. Загальне світло при цьому організовують за допомогою якісних і надійних освітлювальних приладів, для яких не характерні мерехтіння чи прямі промені світла, що б'ють у очі. Можна подбати про особливе, нічне освітлення, щоб дитина, прокинувшись вночі, не лякалася й могла легко пересуватися кімнатою.

ВАННА

Для ванній будь-якої площі поряд з основним освітленням потрібне локальне підсвічування дзеркала й раковини перед ним. Найпростіше організувати це, розташувавши пару бра чи підвісних світильників по обидва

боки від дзеркала. Як саме правильно розташовувати підвісні світильники в інтер'єрах різних кімнат ми писали в одній з попередніх статей. Можна використовувати декоративне підсвічування, наприклад, по плінтусу або з-під навісних предметів меблів. У цьому випадку варто використовувати моделі світильників, що дають м'яке розсіяне світло, або світлодіодну стрічку.

ПЕРЕДПОКІЙ І КОРИДОР

Тут, крім основного, обов'язково використовується локальне підсвічування всіх функціональних зон: світло в зоні дзеркала, в шафі-купе тощо. Освітлювати передпокій варто таким чином, щоб не залишалося темних кутів, особливо це стосується кімнат невеликої площі. Стінні ніші та інші декоративні елементи інтер'єру потребують додаткового акцентного освітлення. Якщо коридор вузький, не рекомендується освітлювати його за допомогою стельових світильників, вишикуваних в одну лінію вздовж коридору, оскільки це візуально звужить його ще більше. Краще в таких випадках використовувати точкові світильники, розташовані уздовж обох стін, що додасть коридору видимої широти.

Розрахуйте освітленість і виберіть джерела світла

Після планування світлового сценарію настає етап розрахунку освітленості та вибору конкретних моделей світильників, які дозволили б реалізувати ваші задуми. Вибираючи світильники, слід орієнтуватися не тільки на їхню зовнішню привабливість, але й на світлотехнічні параметри.

Це вкрай відповідальний момент, оскільки, розраховуючи освітленість, слід приділити увагу великій кількості важливих технічних нюансів і характеристик світильників. Фахівці в сфері освітлення, проводячи розрахунки, використовують спеціальні комп'ютерні програми (наприклад, DIALux), що полегшують виконання цих завдань.

Після завершення розрахунків, переходимо до безпосереднього вибору джерел світла. Якщо ви не вибрали світильник із вбудованими світлодіодами, значить настав час вибирати лампочки. Від правильно підібраної лампи залежить багато чого: рівень освітленості, температура світла, правильність передачі кольору та інші характеристики.

ЛАМПИ РОЗЖАРЮВАННЯ

Традиційні побутові лампи розжарювання поступово втрачають свої позиції, поступаючись більш дорогим, але набагато більш економічним лампам. Низька ціна, сумісність з димерами та комфортна колірна температура – ось основні переваги ламп розжарювання. При цьому, до недоліків слід віднести високе споживання електроенергії, короткий термін служби й дуже високу температуру, до якої нагрівається лампа, що працює. Такі лампи не варто поєднувати з абажурами з легкозаймистих матеріалів і використовувати поблизу покриття натяжних стель.

КОМПАКТНІ ЛЮМІНЕСЦЕНТНІ ЛАМПИ

Це джерела світла, які іноді ще називають «економками», і дійсно, вони в кілька разів більш економічні, ніж лампи розжарювання, при цьому менше гріються, а термін їх служби – на порядок довший. Але далеко не всі такі лампи можна використовувати з димерами, і більшість КЛЛ вимагають особливих умов утилізації.

ГАЛОГЕННІ ЛАМПИ

Такі лампи відрізняються досить високим показником виділення тепла, тож, доторкнувшись до металевого плафона, можна отримати опік. Галогенні лампи перевершують лампи розжарювання в показниках світловіддачі та тривалості терміну служби, сумісні з димерами, й здатні формувати концентрований потік світла.

СВІТЛОДІОДНІ ЛАМПИ

LED-лампи нині є найбільш економічними та безпечними джерелами світла. Вони практично не гріються, мають тривалий термін служби й високий рівень якості світла. На даний момент найбільш істотним їхнім недоліком є досить висока ціна, яка, втім, швидко окупається за рахунок істотної економії електрики.

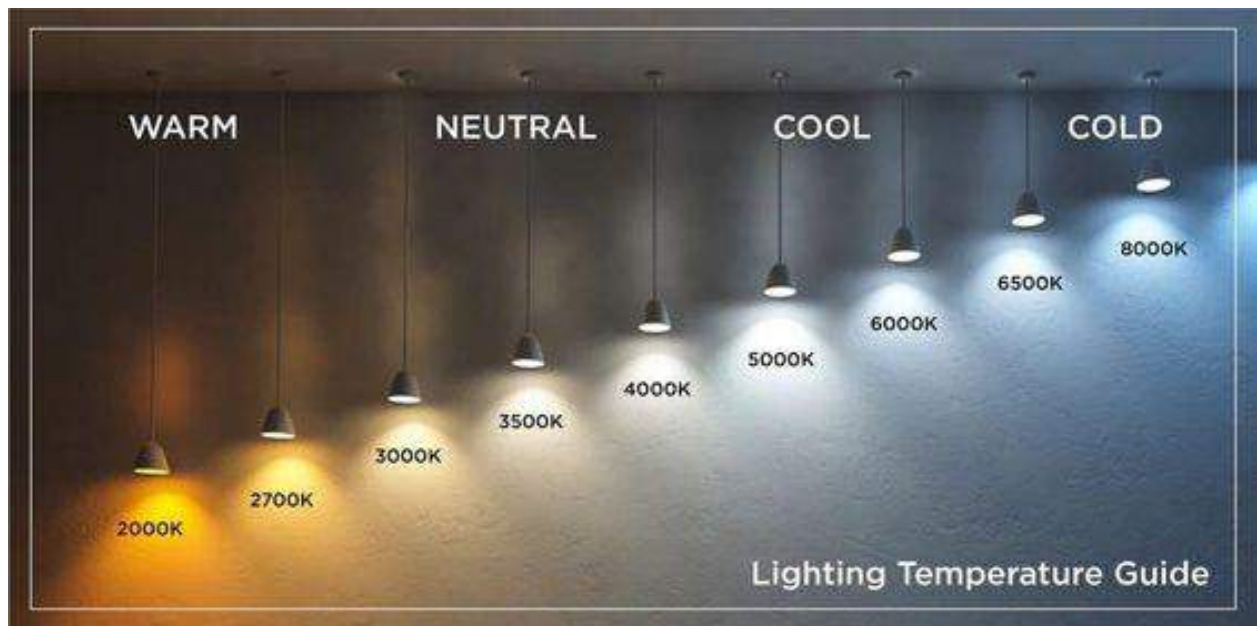
ХАРАКТЕРИСТИКИ ДЖЕРЕЛ СВІТЛА

- Світловий потік вимірюється в люменах (Lm) і визначає яскравість освітлювального приладу; чим вищий цей показник, тим більше світла дасть лампа.

- Колірна температура світла вимірюється в Кельвінах (K), чим вищий цей показник, тим світло холодніше. Світло з температурою нижче 3500 K є теплим, воно створює затишну атмосферу та допомагає розслабитися. Значення в 3500-5000 K характерне для нейтрального або денного світла, а вище 5000 K – для холодного, що допомагає організму концентруватися й налаштовуватися на робочий лад.

- Індекс передачі кольору (Ra) – параметр, що характеризує рівень відповідності природного кольору предметів їх видимому кольору при освітленні певним джерелом світла. Еталонним зразком правильної передачі кольору вважається сонячне світло (100 Ra), і чим нижчий цей показник, тим гірше освітлення передає кольори об'єктів. Доброю називають передачу кольору 70-79 Ra; дуже доброю – 80-89 Ra; 90 Ra і вище – передача кольору дуже високого рівня.

Правила освітлення і світлодизайн будинку

За допомогою зору людина отримує близько 80% всієї вхідної інформації, а рівень освітленості впливає на якість зорового сприйняття навколишнього світу. Гарне освітлення тонізує, підвищує настрій і працездатність. Недолік світла навпаки призводить до швидкої стомлюваності. У проектуванні інтер'єру дуже важливим завданням виступає організація його освітлення. Світлодизайн визначає раціональний розподіл джерел штучного світла в приміщеннях. Про це та інші важливі аспекти освітлення будинку ми поговоримо в нашій статті.

Види освітлення

Освітлення прийнято ділити на три види: робоче, фонове і місцеве, але можна виділити ще один вид - декоративне.

Робоче освітлення - локальне, воно повинно бути яскравим, але при цьому не напружувати очі. В якості робочого освітлення використовується настільна лампа, торшер або бра.

Фонове освітлення - основне, для якого головне бути ненав'язливим. Для цього використовується люстра або плафон, що встановлюються в центрі стелі, щоб отримати м'який і розсіяне світло.

Місцеве освітлення підкреслює окремі деталі інтер'єру. Для нього підійдуть різні лампочки, торшери, настінні лампи і світлодіодні стрічки.

Декоративне освітлення включає підсвічування підлоги і ліжка, тумби і полиць за допомогою вбудованих систем освітлення, підсвічування ніш і стелі. Таке освітлення створює затишну атмосферу у вашій оселі.

Типи світильників:

Для того, щоб розібратися у величезній різноманітності світильників, ми розглянемо кожен тип і його призначення:

1. Підвісні світильники

Використовуються для фонового освітлення. Вони підвішуються до стелі так, щоб між ними і плафонами залишилося невеликий простір. В результаті ми отримуємо ненав'язливий і приємний світло.

2. Люстри

Багатолампові підвісні світильники, які також створюють розсіяне світло. Мають 3-6 ламп в середньому.

3. Плафони

Світильники, які можна регулювати за спрямованістю світлових потоків, які можуть направлятися в сторони, вниз або вгору. Якщо вони дивляться вгору, то світло, що відзеркалюється від стелі виходить м'яким. Спрямовання потоків світла вниз більше підходить для кабінету або їдальні. Особливо добре люстри виглядають в приміщенні з високою стелею. Стельові плафони добре виглядають на невисокій стелі, тому їх часто використовують в коридорі, ванній, на балконі або в коморі.

4. Вбудовані точкові світильники

Монтуються в натяжні стелі, вбудовуються в меблі. Їх можна розмішувати за різними схемами і в будь-якій комбінації. Вони бувають поворотними і неповоротними. Світловий потік поворотних направляють в потрібну сторону.

5. Настільні світильники

Зручні за рахунок своєї мобільності, адже їх можна переносити в будь-яке місце. Однак, найчастіше їх використовують як настільну лампу для робочого столу. Вони добре виглядають в інтер'єрі, наповнюючи його приємним світлом.

6. Бра

Застосовуються для отримання затишної атмосфери, в основному для створення красивого декору. Вони мають безліч різних форм і пропонуються в багатому асортименті з різноманітних матеріалів.

7. Торшери

Використовуються для місцевого освітлення у великих приміщеннях. Часто їх розташовують в кутку біля вікна, щоб красиво підсвічувати штори.

Правила організації освітлення

Найголовніше правило - світло повинне бути трирівневим, що означає використання головного джерела світла (люстри), настінних і настільних ламп. Слідуючи цьому правилу, отримують затишну і приємну атмосферу. Не варто забувати і про розташування вимикачів. Наприклад, в спальні радять встановлювати дублюючий вимикач біля ліжка, щоб в холодну пору не вставати зайвий раз з ліжка для виключення світла.

Кілька порад від дизайнерів:

для того, щоб досягти гарної атмосфери в сучасному дизайні використовують світлодіодну стрічку. Її встановлюють в нішах, по краю стелі або в арковому отворі, що надає інтер'єру оригінальності;

За допомогою освітлення можна візуально збільшити або зменшити приміщення і розділити його на функціональні зони; В якості стельового світильника в просторі приміщення вибирають і великі люстри, і різні

конструкції зі скла і пластика. У невелике приміщення вибирають менші вбудовані системи та світильники плафони;

Якщо ваш інтер'єр в темних тонах, то необхідно вибрати потужні лампи, щоб розширити вузьку кімнату, світильники розташовують не в центрі, а ближче до однієї зі стін, для низьких стель вибирають світильники, спрямовані вгору, а для високих - ті, які висвітлюють стіни, залишаючи стелю затемненою, вузький коридор розширюють розташованими в один ряд світильниками, розміщеними по одній стіні, світильники з приглушеним світлом створюють романтичну атмосферу.

Найцікавіше, що в залежності від призначення кімнати вибирають і певне освітлення. Освітлення у вітальні. У вітальні найбільше можливостей експериментувати зі світлом, використовуючи різні типи освітлення. Декоративне освітлення розставляє акценти і створює неповторний образ інтер'єру за допомогою різноманітного підсвічування ніш, картин, меблів і предметів мистецтва. Архітектурне світло розділяє простір на зони і дозволяє оформити його різними джерелами світла з різною колірною температурою.

Освітлення в їдальні. Якщо загальне освітлення тут не обов'язково, то робоче освітлення обіднього столу - необхідно. Декоративне підсвічування організовують так, щоб вона не перетиналася з робочим освітленням.

Освітлення на кухні. Найголовніше тут - добре висвітлити робочі поверхні, а з огляду на те, що сучасні кухонні меблі мають вбудовану підсвітку, зробити це буде легше. Якщо ж вийшло так, що такого підсвічування немає, то використовують лампи-прищіпки. Плафони над робочою зоною повинні мати гладку поверхню, щоб їх було легше мити. Одноламповий світильник краще розміщувати не в центрі кімнати, а ближче до обіднього столу. Зверніть увагу на розташування світильників. Вони не повинні відкидати вашу тінь на робочу поверхню.

Освітлення в спальні. У спальні важливо подбати не тільки про основне освітлення, а й про декоративне світло. Світло не повинне бути занадто яскравим, адже це не буде сприяти розслабленню.

Освітлення у ванній кімнаті. Для санвузлів найкраще підійде світло помірної яскравості, який створюється верхніми і бічними джерелами. Дзеркало повинно мати м'яку, розсіяну і природну підсвічування від симетричних бічних ламп. Особливу увагу зверніть на безпеку ванній: проводки, розетки, вимикачі та світильники встановлюються не ближче, ніж на 60 см від раковин і ванн.

ми

Також
перед
вибором
освітлення,

рекомендуємо вам розібратися з асортиментом ламп, які можна використовувати в різних світильниках.

Сучасні тенденції висвітлення інтер'єру

1. Багаторівневе освітлення

Сучасні проекти інтер'єру передбачають в основному кілька рівнів освітлення: верхнє світло, світло від світильників, на рівні підлоги, підсвічування картин і елементів інтер'єру. Таке освітлення зберігає тривимірний простір кімнати, підкреслюючи її глибину і затишок.

2. Нижнє світло від світильників, вбудованих в підлогу

Такі світильники використовуються для підсвічування окремих предметів і поверхонь. Світло, що йде знизу, виглядає оригінально і красиво. Розміщення таких світильників технічно складне, тому варто заздалегідь продумати, який ефект ви хочете отримати.

3. Світлодіодні джерела світла

Вони все більше і більше завоюють популярність, адже споживають мало електроенергії. Виробники поступово покращують характеристики таких ламп, шукають нові способи відведення тепла. Оскільки було визначено, що споживачі вибирають теплі тони світла, то збільшується кількість світлодіодів з колірною температурою близько 2700 K або нижче.

4. Сучасні системи освітлення з рухливими світильниками.

Світильники повертаються в будь-яку сторону, змінюючи напрямок світла і створюючи нове освітлення кімнати.

5. Освітлення ніш і отворів.

При будівництві спеціально роблять невелику нішу для ваз з квітами, статуєток або інших декоративних предметів, які підсвічують вбудованими точковими світильниками. Така ніша стає прикрасою приміщення і за рахунок неї з'являється ще один ярус світла.

6. Комбінування різних джерел світла

Зараз практично відійшли від використання ламп розжарювання і галогенних ламп, адже основна увага звертається на енергозбереження. Для загального освітлення використовуються люмінесцентні лампи, для смуг прихованого світла - світлодіодні лінійки, для отримання точок фокусу -

галогенні і світлодіодні, для декоративного світла - світлодіодні, галогенові і оптико-волоконні системи.

7. Приховане світло

Приховане світло означає те, що освітлення є, але його джерела не видно. Таке освітлення розміщується зверху шаф, уздовж полиць. Використовують джерела світла лінійної форми. При прихованому освітленні інтер'єр стає більш привабливим і затишним.

8. Використання диммерів, що регулюють ступінь яскравості джерел світла

Останнім часом модним стало використання диммерів - це електротехнічні пристрої для зміни яскравості світла. При наявності багаторівневого освітлення можна приглушити один рівень, щоб інший привертав увагу на якісь певні деталі інтер'єру (наприклад, підсвічування картин). Управління диммерами програмується і автоматизується. За їх допомогою можна збільшити термін служби ламп і заощадити енергію.

9. Декоративні підсвічування

Використовуючи декоративне освітлення, можна вдома отримати зоряне небо, танцюл і мерехтливі стіни.

Головне при плануванні світлодизайна не забувати, що освітлення повинно бути функціональним і гармонійно доповнювати інтер'єр вашого будинку.

II – семестр

ТЕМА 1

Обробні і декоративні матеріали, характеристика матеріалів. Види, типи, властивості. Сполучуваність матеріалів

Деякі дизайнери дивляться на чисте полотно та переповнюються натхненням. Їхній мозок відразу починає наповнюватися тоннами творчих ідей, і вони починають збирати матеріали, зразки, тенденції дизайну та різні кольори, щоб втілити свої ідеї в життя. Тим не менш, також природно (особливо коли ви тільки починаєте) почуватися дещо наляканими усіма можливими варіантами нових матеріалів та оздоблення в проектах дизайну інтер'єру. У цій статті ми розглянемо кожен аспект вибору матеріалів для дизайну інтер'єру, у тому числі деякі з матеріалів, що найчастіше використовуються сьогодні.

Важливість вибору матеріалу у дизайні інтер'єру.

Всі хороші процеси дизайну інтер'єру починаються з відповідей на питання про планування, потік, фокуси, стилі та інші концептуальні елементи. Однак у міру просування проекту дизайнерам зрештою необхідно почати давати рекомендації щодо дуже конкретних деталей інтер'єру та матеріалів. Часто звані «оздобленням», ці матеріали є елементами, які будуть використовуватися для підкреслення дизайну, покриття структурних компонентів і додавання будь-якої необхідної функціональності. Рішення про матеріали та оздоблення дійсно визначають, як складатиметься весь дизайн, і чи він відповідатиме потребам клієнта і чи буде він завершеним та послідовним.

Які матеріали використовуються у дизайні інтер'єру?

Які матеріали найчастіше використовуються в інтер'єрі? Якщо обраний матеріал не буде частиною структурної цілісності будинку, майже нічого не заборонено. Тим не менш, наведений нижче список є гарною відправною точкою для мозкового штурму ідей під час наступного проекту.

Дерево.

Дерев'яне оздоблення оселі. Оздоблювальні матеріали -дерево.

Один з найуніверсальніших будівельних матеріалів, дерево використовується в багатьох інтер'єрах та екстер'єрах багатьох будинків. Від підлог до стельових балок і декоративних стін, деревина може адаптуватися до різних стилів і часто досить доступна в порівнянні з іншими варіантами.

Граніт

Граніт, який найчастіше використовується для стільниць, це природно красивий і неймовірно міцний матеріал, який створює прекрасну поверхню для підготовки. Граніт також чудово виглядає з безліччю різних стилів інтер'єру, і ви можете вибрати варіанти фарбування, які підкреслять природне фарбування граніту. У той час як полірований граніт зазвичай є кращим для поверхонь, які використовуються для приготування їжі (або для розміщення на стільниці), необроблений граніт може стати красивим фартухом.

Тканини

Текстиль в інтер'єрі. Текстильне оздоблення оселі.

Тканини, такі як шовк, бавовна, замша, шерсть та інші, можуть надати приміщенню приємний завершальний штрих та поєднати весь дизайн у приємній та зручній формі.

Перероблені матеріали

Коноплі, бамбук та інші матеріали можуть додати нотку індивідуальності, відповідаючи бажанню клієнта зменшити свій вплив на навколишнє середовище. Інші екологічно чисті та натуральні матеріали, популярність яких зростає, включають пробку, бетон, перероблене скло та перероблену деревину.

Плитка

Керамічна плитка, що часто використовується на кухнях, у ванних кімнатах та інших багатоцільових приміщеннях, краща через її чистий зовнішній вигляд, простоту догляду, універсальність і здатність поєднуватися з різними стилями.

Синтетичні матеріали

Синтетичні матеріали, такі як вініл та ламінат, зазвичай використовуються, коли обмежений бюджет. Цей вибір матеріалу є доступнішим і створює вигляд плитки, дерева або інших натуральних компонентів при використанні як настінного покриття або матеріалу для підлоги.

Мідь

Мідний декор в інтер'єрі. Мідні елементи в інтер'єрі.

Хоча це може бути дорого, але мідь справді переживає повернення. Мідь може легко “підняти” кімнату на новий стильний рівень, і вона добре працює у багатьох стилях будинку. Однак не завжди практично використати справжню мідь, тому в кінцевому підсумку ви можете вибрати матеріали мідного кольору. Як і у випадку з багатьма матеріалами, чим менше, тим краще, коли ви використовуєте мідь. Невеликий сплеск кольору на вентиляційному отворі витяжки або ручках ящиків може створити бажаний вид без особливих зусиль.

ТЕМА 2

Психологія інтер'єру. Психологічне та художнє сприйняття інтер'єру.

Як немає двох однакових відбитків пальців, так немає двох людей, що сприймають світ 100% однаково. Когось більше «чіпляють» візуальні образи, іншого – те, що він чує, третій – те, що він відчуває кінчиками пальців. Виходячи з того, який канал інформації для людини важливіший, психологи можуть віднести її до **візуалів, аудіалів, кінестетиків**.

Само собою, **тип сприйняття впливає і на переваги в оформленні інтер'єру**. Що добре для візуала, то аудіала або кінестетика буде тільки дратувати. Недостатньо продумати зовнішній вигляд і форму майбутніх меблів, які будуть вас оточувати досить довгий час, необхідно щоб оточення ще несло позитивний енергетичний посыл. Тим, хто хоч трішки знайомий з фен-шуем відомо, що кімнату можна умовно поділити на ділянки – зони. Професійні психологи легко визначають тип особистості людини по розташуванню в кімнаті улюблених речей і меблів, улюбленим місцям, що відвідує людина найчастіше.

Всього психологи виділяють три зони в прямокутному просторі приміщення:

- **Інтимна зона** розташовується рівно по центру і в кутах;
- **Соціальна зона** знаходиться вздовж стін, не зачіпаючи кути приміщення;
- **Особистісний простір** – решта місця, де відбуваються спілкування, контакти з близьким оточенням.

Інтер'єр підбирається відповідно до пріоритетів людей у різних сферах.

Не варто нехтувати порадами психологів, якщо ви вирішили придбати меблі, попередньо дізнавшись, до якого психотипу ви відноситесь.

1. Аудіал

Отримує основну інформацію через слух. Люблять дотримуватися одного певного стилю. Звертають увагу більше на функціональну сторону всіх речей, ніж естетичну. Кольорові гами класичні, поєднання таких відтінків як сині

з жовтим, темно-коричневим, бежевим, сірим, сталевим фіолетовим. Аудіали досить стримані, що виявляється і в основному освітленні, яке рівномірне і розсіяне. Аудіали схильні до колекціонування, їх кімнати прикрашають зібрання книг, ідеально організовані колекції метеликів, скляночок або черепашок.

Аудіала в інтер'єрі порадують і заспокоять:

- ідеальний порядок,
- відсутність «сміття» і зайвих деталей,
- відсутність відволікаючих звуків.

Психологи радять аудіалам під час ремонту приділити особливу увагу звукоізоляції приміщень і створити навколо себе комфортну для слуху обстановку – наприклад, купити диски зі «звуками природи» і ставити їх на невеликій гучності в якості фону. Аудіалу буде комфортно в інтер'єрі, створеному в стилі мінімалізм або хай-тек.

2. Кінестетик

Основну інформацію отримує через тілесне відчуття. Найголовніше для кінестетиків – інтрига. Це люди настрою, які віддають перевагу змішанню стилів. В інтер'єрі все підкреслює їх невгамовну натуру, веселу вдачу і спрагу спілкування. Це може відслідковуватися в нестандартному плануванні, вигнутих лініях на стелі і підлозі, зручною оббивкою меблів з фактурною тканиною, ворсистих килимах і шкурах. Колірна гамма дуже яскрава.

Кінестетикам буде добре в інтер'єрі, в якому є:

- Пухнасті м'які килими, подушки,
- Затишні розслаблюючі меблі, в які приємно зануритися, – крісла, дивани, м'які пуфи,
- Плетені натуральна меблі.

Психологи рекомендують кінестетикам створювати інтер'єр із зручних предметів і не скупитися на тактильно приємні деталі. Текстиль краще вибирати з натуральних тканин – ситцю, льону, вовни. Освітлення нехай буде м'яким, розсіяним.

3. Візуал

Спосіб сприйняття основної інформації – зоровий. У кімнаті все вбиває наповал блиском, яскравістю і респектабельністю. Унікальні вітражі, дзеркальні шафи ось що можна побачити в будинку у візуала. Інтер'єр переважно оздоблений золотом. Надзвичайно яскраве загальне освітлення, а місцеве освітлення підкреслює, наприклад, дорогу вазу.

Функціональність йде на другий план, а на першому - картинка.

Якщо ви відносите себе до Візуалів, найкомфортніше вам буде в інтер'єрі з такими особливостями:

- Яскраві, але не агресивні кольори,
- Несподівані поєднання стилів,
- Цікаві деталі, оригінальні декоративні елементи – картини, фотографії, скульптура тощо

Психологи рекомендують Візуалам створювати інтер'єр в синьо-зелених, лавандових, бежевих і блакитних відтінках – така гама діятиме заспокійливо. Агресивні кольори і поєднання виступатимуть, навпаки, як подразники, не дадуть розслабитися. З інтер'єрних стилів Візуалам відмінно підійде, зокрема, поп-арт.

ТЕМА 3

Основні принципи проектування квартири. Зонування приміщень, основи ергономіки, ескізний проект.

У проектуванні квартири або індивідуального житлового будинку існують два напрямки:

- створення інтер'єру проектованої квартири, розробка якого ведеться на основі об'ємно-планувального рішення;
- створення нової версії інтер'єру існуючої квартири, коли має значення можливість повного або часткового перепланування.

Характер та специфіку інтер'єру квартири визначають наступні фактори: кількість та вік членів сімей, їх професії, характер, інтереси; взаємини членів сім'ї, пріоритетність ухвалення рішень; кількість, вік та особливості дітей; частота та особливості відвідування гостями; національні, сімейні традиції; наявність свійських тварин, рослин; орієнтація вікон з боків світла і стосовно дворового простору; висота, відступ від стін будівлі та породи дерев за вікнами; переваги та побажання мешканців.

Приміщення квартири діляться на зони:

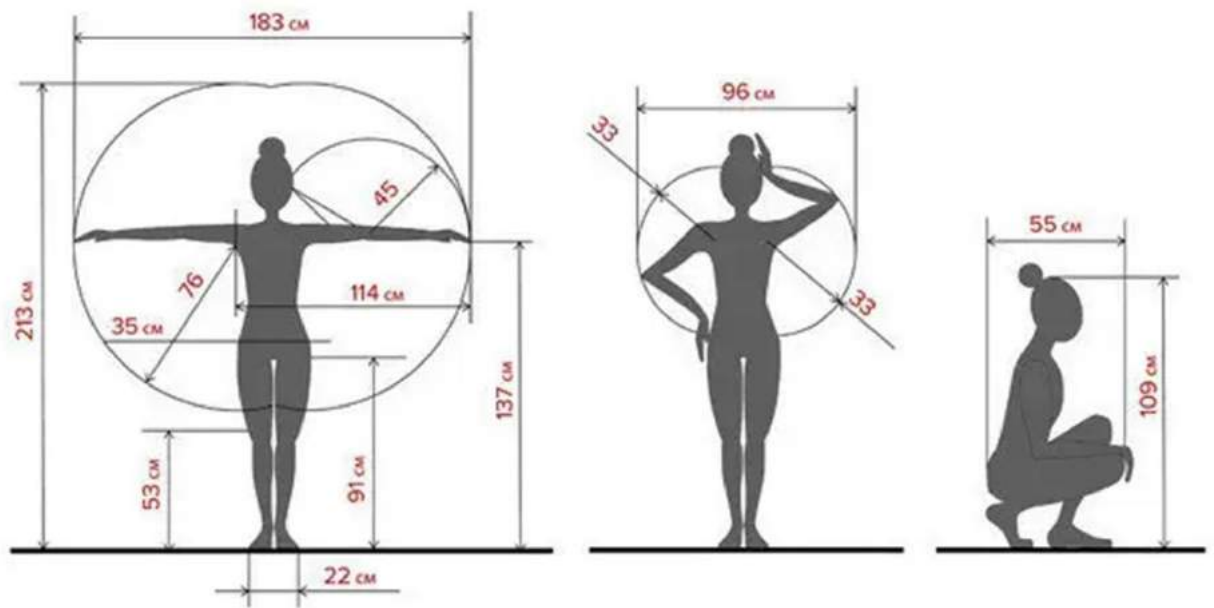
- Транзитні
- Мокрі зони
- Особисті зони
- Загальні зони
- Технічні зони
- Зони зберігання

Зони - загальне поняття, що розділяються за типами приміщень:

Приміщення квартири діляться на житлові кімнати (загальна кімната або вітальня, спальні, їдальня, кабінет для роботи або занять, ігрова, кімната відпочинку та ін.), підсобні приміщення (кухня, передпокій, ванна, вбиральні, господарські комори, вбиральні та ін.), а також приміщення спеціального призначення (тренажерна, більярдна, робочі кімнати та ін.).

Планування приміщень має відповідати сценарію інтер'єру.

Ергономіка - це наукова дисципліна, яка вивчає взаємодію людини та інших елементів системи. Ергономіка створена для зручності людини виходячи з її антропометричних даних. Застосування ергономіки у проектуванні важливо для організації та створення комфортних умов роботи та відпочинку людини. е. регламентує не лише вимоги до розмірів меблів, проходів, а також до температурного режиму (21-22 градусів), швидкості руху повітря, норм освітленості, колірного рішення, так як всі ці фактори впливають на ступінь комфортності у приміщення.

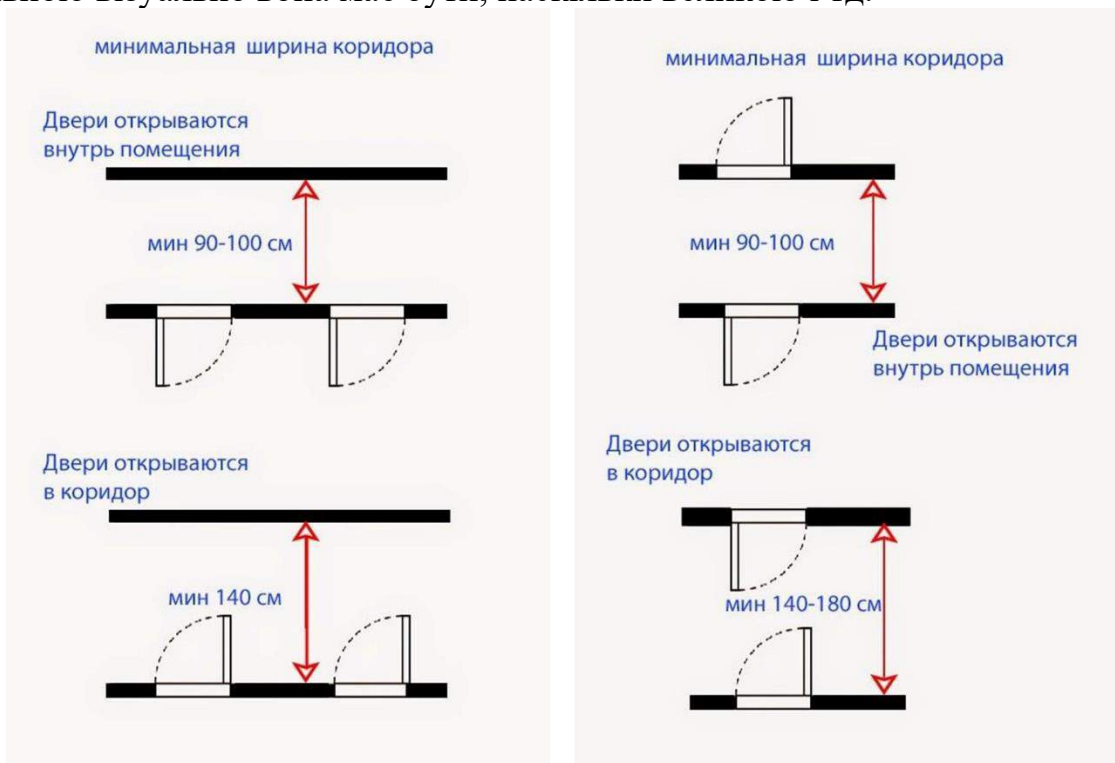

Функціональне призначення передпокою: ізоляція квартири від шуму, вологи, холоду та пилу, поділ внутрішнього середовища та зовнішнього, забезпечення зберігання верхнього одягу та взуття, парасольок та сумок, у тому числі сезонного одягу та взуття, спортінвентарю та ін. (гігієнічні функції). Мінімальні габарити передпокою визначаються крім можливого розміщення в ній меблів та вбудованого обладнання шириною проходів та необхідного простору для функціонального використання площі передпокою

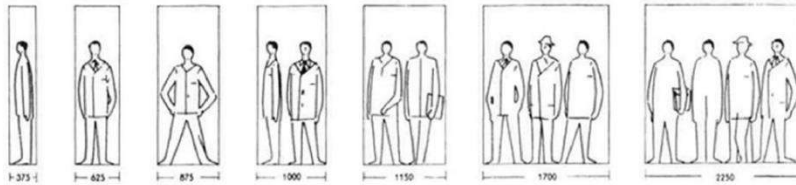

Підбір наповнення кімнати залежить від завдання – кількості житерлів квартири, їх способу життя, наскільки часто вони приймають гостей, а також їх хоббі та способу проведення часу в вітальні. У випадку студії, слід приймати до уваги наскільки часто використовують зону кухні, наскільки великою та активною візуально вона має бути, наскільки великою і тд.

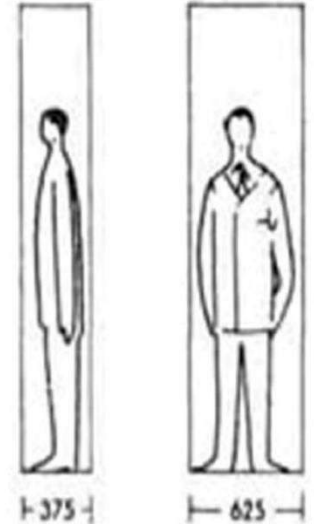

ПРОХОДЫ МЕЖДУ СТЕНАМИ

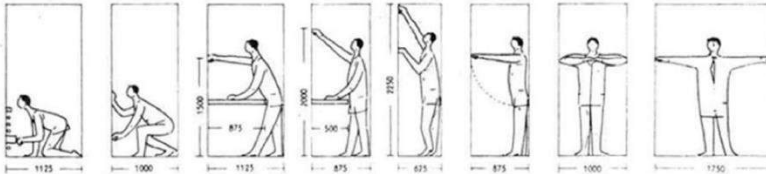
(для движущихся людей размеры увеличиваются на 10%)

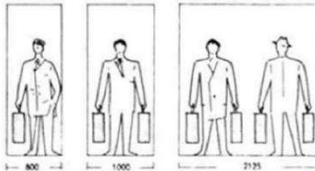
Ключевые размеры
для проектирования
проходов

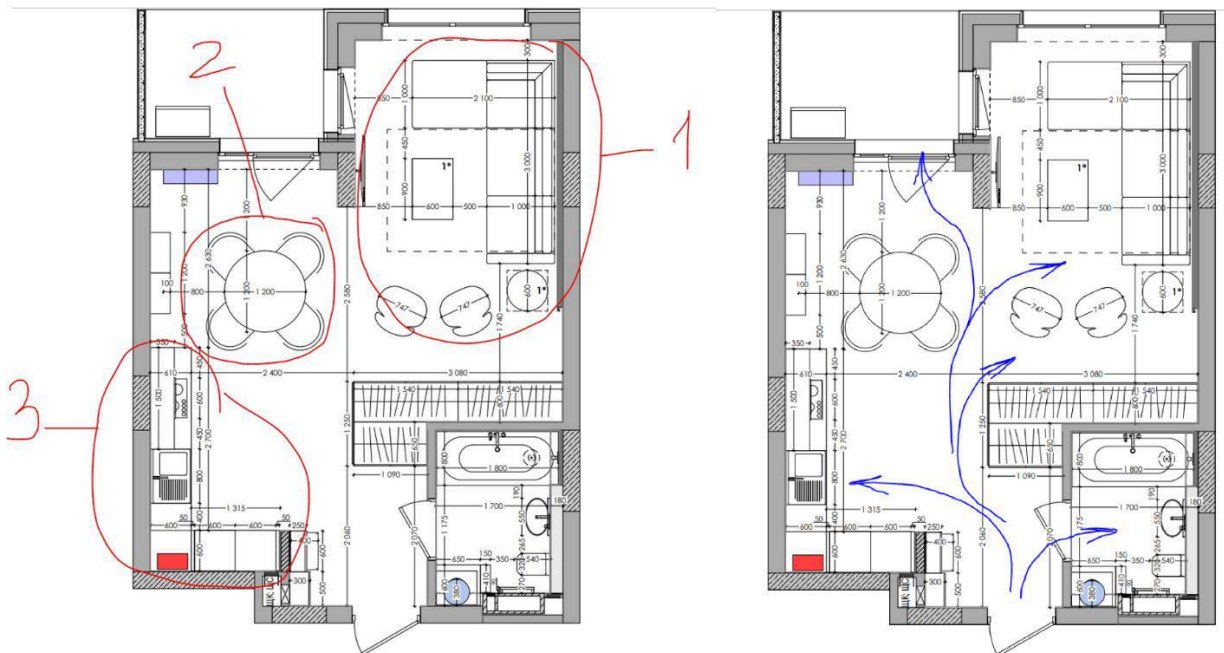
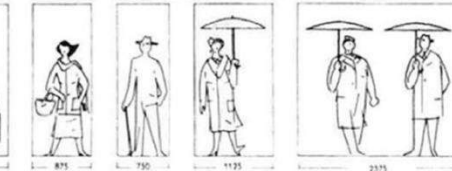
В РАЗНЫХ ПОЗАХ

С РУЧНЫМ БАГАЖОМ

С ЗОНТОМ ИЛИ ТРОСТЬЮ

ДИЗАЙН КУХНІ

Отже, окрема кухня, призначена лише для приготування їжі. Розташовувати меблі слід так, щоб стоячи на одному місці та тільки повертаючись навколо своєї осі, можна було б взяти або використати все, що тільки може знадобитися під час приготування їжі. Найчастіше в сучасних квартирах ми не можемо зробити кухню тільки з функцією приготування. Зазвичай це «чорна» кухня в окремому приміщенні приватного будинку. В квартирі ж найчастіше вона поєднується з вітальнею та / або зі столовою (зоною прийому їжі).

Насамперед, на кухні потрібно визначити всі зручно розташовані місця для зберігання продуктів, оброблення, приготування та зберігання їжі. Послідовність «зберігання – обробіток – приготування» називається робочим трикутником. Залежно від метражу та форми кухні розміри трикутника змінюються, але це планування бажано зберегти в дизайні будь-якої кухні. Ідеальна відстань між вершинами трикутника має бути не менше ніж 1,2 м, та не більше ніж 2,7 м. Сума всіх сторін трикутника має бути 4-8 м. Більша відстань призведе до марної стомлювальної ходьби, менша – створить тісноту.

- Ширина вхідних дверей не менше 80 см (краще 90). На шляху їхнього відкривання не повинно бути перешкод.

- Відстань між двома вершинами робочого трикутника (мийка, холодильник, плита) не менше 110-120 см та не більше 2,7 м.

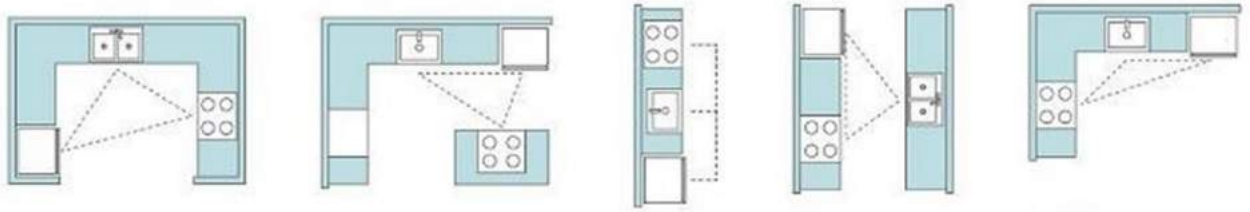
- Зручний прохід на кухні – 90 см, 110. Для зручності пересування та відкривання дверей ширина між двома рядами меблів при паралельному або п-подібному плануванні задається не менше 120 і не більше 180.

- Між стіною та обіднім столом на кухні для комфортної посадки залишайте 80 см, для посадки та зручного проходження за спиною – 110 см.

- Ширина обіднього місця для однієї людини - 60, тобто для сім'ї з 4 потрібен прямокутний стіл 120*60.

- Мінімальна поверхня по обидва боки миття – 45-60 сантиметрів, плити – 30-45.

- Достатній простір для нарізування продуктів – 1 м. Безпечна відстань від плити до витяжки – 75-85 (газова), 60-65 (електрична).

Види кухонних планувань

• **Лінійна.** Прямий кухонний гарнітур не найкращий приклад ергономіки. Розташування в одну лінію не дозволить зручно розподілити робочі зони, тому краще доповнити островом або барною стійкою та винести одну з вершин у бік. Але якщо площа приміщення дозволяє лише однорядне планування (наприклад, у маленькій хрущовці), помістіть раковину по центру, залишивши від неї достатню відстань до плити та холодильника.

• **Дворядна.** Часто застосовується на вузьких кухнях і вважається досить зручним. Ергономічний приклад розміщення – плита та мийка навпроти холодильника. За такого розкладу вам не доведеться постійно крутитися навколо осі.

• **Кутова.** Ергономіку кухні реалізувати на ній найпростіше. У кут або біля нього засувають зону миття, по обидва боки будуть розташовуватись інші вершини. Щоб було комфортніше, замовте скошений кутовий модуль.

• **П-подібна.** Максимально місткий, функціональний варіант. По центру встановлюється раковина, з боків холодильник та варильна поверхня. Головне, щоб периметр робочого трикутника не перевищував 9 м-коду.

• **Острівна.** Будь-яка з попередніх розміщень меблів може бути покращена за допомогою острова. Він стане в нагоді для скорочення відстані між вершинами у великому просторі або для прокачування прямого гарнітура. У додатковому модулі найпростіше розташувати варильну панель, вона вимагає проведення комунікацій.

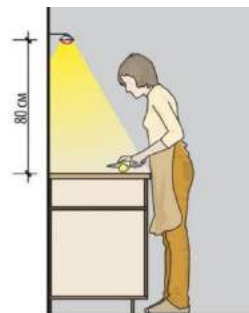
Освітлення на кухні

1 Лампа, размещенная на потолке, не дает достаточного освещения над столешницей. Такое освещение затруднит работу на кухне

2 Флуоресцентные лампочки под настенными шкафчиками могут служить отличным дополнительным освещением для рабочего места

3 Хорошее освещение дадут также настенные светильники, расположенные на стене на уровне 80 см от столешницы, свет которых направлен вниз

4 Лучшее освещение для стола даст подвешенная над ним лампа. Ее нижняя грань должна находиться на уровне 48–68 см выше поверхности стола

При плануванні представницької частини квартири необхідно дотриматись кількох умов:

- чітке зонування простору за допомогою архітектурно-планувальних прийомів;

- продумане оздоблення приміщення, світлове та кольорове рішення; вибір меблів

- оформлення віконних отворів;

- підбір аксесуарів та предметів мистецтва.

Все це разом складає комплексне рішення інтер'єру приміщення. Вітальня повинна бути найбільшою і найшатнішою кімнатою в будинку. І не тільки тому, що в ній проводиться найбільше часу. При плануванні вітальні ми повинні враховувати інтереси всіх членів сім'ї

Перш за все, потрібно виявити, якого типу вітальня має бути. Можливі варіанти - вітальня окрема або вітальня-студія. Найчастіше в квартирах зона столової стає частиною або кухні, або вітальні (якщо вони окремі). В будь-якому випадку, першою задачею в плануванні є виявлення основних акцентних зон. В першу чергу ці зони виділяються об'ємами - кухня, обідній стіл, диван та місця відпочинку. Кожна функціональна зона може мати свій головний об'єм, акцентну групу меблів.

Тільки після визначення основних пропорцій наповнення, ми можемо корегувати композицію за допомогою художніх прийомів - кольору, декору, світла.

III – семестр

ТЕМА 1

Композиційні основи проектування інтер'єрів. Фронтальна композиція. Об'ємна композиція. Об'ємно-просторова композиція.

1. Поняття композиції

У будь-якому виді мистецтва або дизайні ключову роль відіграє правильне розташування елементів сцени, що дозволяє найбільше точно передати її ідею. Тобто виділити ключові сюжетні лінії, передати необхідний настрій і дотримати при цьому гармонії. Композиція (від латинського compositio) і є з'єднанням (комбінацією) цих елементів у єдине ціле.

Інтуїтивне поняття про композицію в різному ступені присутня в кожного. Інакше в ній не було б ніякого змісту. Тобто люди мають схожу виставу про гармонію, цілісність, єдність ...

Композиція в дизайні, композиція в малюнку, композиція в живописі, композиція у світлині - поняття не роздільні.

Композиція (твір, складання, розташування) - об'єднання окремих елементів сцени в єдине художнє ціле, у якому в конкретній зоровій формі найбільше яскраво розкривається зміст.

Структура виробу, формована за законами композиції, одержує такі функціональні й конструктивні особливості, які щонайкраще відповідають призначенню виробу. Композиційний пошук у художньому проектуванні спрямований на додання формі властивостей, що забезпечують одержання споживачем корисних ефектів.

2. Засоби формування композиції.

Під засобами композиції розуміється сукупність усіх її зорових сприйманих ознак:

- **форма**: 1. геометричний вид (конфігурація); 2. величина; 3. положення в просторі; 4. маса; 5. світлотінь;

- **матеріал**: 1. фактура; 2. текстура; 3. колір;

- **прийоми композиції**: 1. композиційний центр; 2. пропорції й пропорціональність; 3. масштаб; 4. контраст; 5. нюанс і тотожність; 6. метричний повтор; 7. ритм; 8. тіні й пластика.

Геометричний вид - властивість форми, обумовлена співвідношенням її розмірів по трьом координатам простору, а також характером (конфігурацією) поверхні форми.

Залежно від переваги одного із трьох основних вимірів виділяються три види форми:

- **лінійний** (характерна перевага якого-небудь одного виміру над двома іншими при них щодо малій величині);

- **площинний** (визначається різанням або повною зменшеністю розмірів по одній з координат виміру);

- **об'ємний або просторовий** (характерна відносна рівність усіх трьох вимірів).

Лінійно-пластична форма характеризується розвитком в одному напрямку – у довжину, завширшки або у висоту, маючи при цьому хоча й

слабко виражену, але все-таки певну товщину. Втілена в тому або іншому матеріалі, вона, таким чином, має якусь масу. При такій розвиненості ця форма виявляє свій легкий, відкритий пластичний характер.

Уточнимо, що відкритість лінійної форми має свої межі, які визначаються щільністю заповнення простору її елементами. При значній кількості таких елементів і їх наближеності друг до друга лінійно-пластична форма як би замикається, здобуваючи риси площинної, об'ємної або навіть просторової форми.

Композиційний характер лінійно-пластичної форми багато в чому розкривається у зв'язку з її розташуванням по координатних осях. Розташування по горизонталі забезпечує цій формі стійкість, а по вертикалі (як і нахил) – динамічність.

Площинна форма характеризується одночасним розвитком у два основних координатних напрямки – по горизонталі й вертикалі при незначному розвитку в глибину. Площина як різновид пластичної форми має надзвичайно широкий діапазон станів, починаючи від гладкої, глянсової поверхні й закінчуючи формою, у якій окремі елементи виступають уперед, зберігаючи зоровий зв'язок з основною поверхнею. Саме тому про неї можна й потрібно говорити не як про плоску, а саме як про площинну форму. Плоска форма є лише первісним станом останньої.

Просторову форму, або простий простір, як і в цілому просторову композицію, відрізняє переважний рух у глибину при наявності інших координатних напрямків розвитку. Будується така композиція на основі зіставлення в просторі різних пластичних (лінійних, площинних або об'ємних) форм. Ці форми можуть по-різному сприйматися глядачем.

Сприйняття може бути:

- з одного головного напрямку, при відносно статичному положенні глядача в просторі (фронтальна композиція);
- з різних точок при русі глядача навколо композиційно- просторового центру або всередині нього (об'ємно-просторова);
- при русі глядача вглиб простору (глибинно-просторова композиція).

Прямолінійність (криволінійність) поверхні.

За даною ознакою форма характеризується крайніми станами:

1. пряма лінія (багатокутник) – окружність
2. плоска (циліндрична, кульова, конічна) - багатогранна поверхня.

Між межами "пряма лінія - окружність", "плоска - багатогранна поверхня" перебуває нескінченний ряд проміжних станів.

Величина - властивість довжини форми і її елементів по трьом координатам. Величина форми оцінюється стосовно розмірів людини або інших форм або як співвідношення величин елементів однієї й тієї ж форми.

Фактура - властивість, що характеризує зовнішня будова поверхні форми (шорсткувата, гладка й ін.). Фактурність матеріалу залежить від щільності й величини мікровикривлень поверхні. Один з меж представляють гладкі поверхні, у яких елементи фактури настільки малі, що вони майже не різняться. Інша межа - коли елементи фактури по своїй величині

сприймаються як самостійні елементи форми й кількість їх достатньо мало, так що всі вони ясно помітні. У цьому випадку елементи фактури поверхні стають уже елементами членування (рельєфу) поверхні.

Текстура - спостережувані на поверхні зовнішні ознаки структури матеріалу, з якого предмет виготовлений. Найбільше часто текстурою (малюнком) характеризуються вироби з дерева й тканини. Різні текстури використовуються як декоративний елемент при проробленні виробу. Слід уникати невластивої матеріалу текстури, наприклад імітації пластмаси під дерево й т.п. Малюнок текстури деревини змінюється залежно від напрямку її обробки, тобто від площини різання - радіальної, тангенціальної, радіальноторцевий, тангенційно-торцевий. У виявленні текстури значну роль відіграє цвіт, особливо різниця (контраст) у природньому фарбуванні волокон деревини.

Фактура й текстура являють собою активні засоби художньої виразності. Ефект фактури й текстури використовується насамперед для того, щоб передати природні якості матеріалу, розкрити його естетична своєрідність. Якщо фактура або текстура матеріалу дуже виразні, то їх вплив на спостерігача може бути сильніше, чим вплив самої форми виробу. Однак надмірна помітність фактури або текстури може бути неприємна. Фактура й текстура поверхонь повинні підбиратися з урахуванням розмірів виробу й величини простору, у якому воно буде функціонувати.

Колір - властивість тіл викликати те або інше зорове відчуття у відповідності зі спектральним складом відбиваного або випромінюваного ними світла. Цвіт має такі основні характеристики, як колірний тон (різні відтінки кольору), насиченість (ступінь яскравості кольору), світлота.

Уся різноманітність кольору можна звести до трьом основним рядам:

1. Ряд сірих ахроматичних тонів у межах від білого до чорного цвіту.
2. Хроматичний ряд (кольори спектру), який можна розділити по наступних ознаках: а. тепла гама: жовтий, жовтогарячий червоний і їх проміжні стани; б. холодна гама: зелений, синій, фіолетовий; в. додаткові кольори: синій - жовтогарячий, зелений - червоний, фіолетовий - жовтий. Додаткові кольори розташовуються в колі спектральних квітів діаметрально, друг проти друга.
3. Ряди, що йдуть від хроматичних (спектральних) кольорів до ахроматичних, наприклад: від зеленого до білого, від зеленого до сірого, від зеленого до чорного.

Світлотінь. Світлотінь як засіб композиції застосовується для передачі обсягу предмета. Ступінь рельєфності об'ємної форми пов'язана з умовами висвітлення, що має безпосереднє відношення до вираження конструктивної ідеї добутку. До того ж ступінь освітленості зображуваного значно впливає на характер колірних і тональних контрастів, на врівноваженість, взаємозв'язок частин і цілісність композиції.

Відсутність тіней (безтіньове висвітлення) позбавляє округлу форму об'ємності, тому, якщо умови висвітлення предмета будуть тільки такі, слід

змінювати форму або виправляти її, залучаючи для цього такі засоби, як цвіт, фактура поверхні й т.п.

На добре обробленій поверхні часто виникають світлі відблиски, які в сукупності утворюють так званий світловий каркас поверхні. Форма світлового каркаса повинна бути погоджена з формою предмета. При проектуванні виробів з полірованою поверхнею складної форми слід обов'язково випробовувати світловий каркас, що виходить, в умовах різного висвітлення.

Форма, освітлена під прямим кутом до її картинної площини, звичайно сприймається як світлий силует на відносно темному тлі навколишнього середовища. У цьому випадку власні тіні криволінійної поверхні майже пропадають.

Світло, спрямований під кутом 45°, добре виявляє об'ємні й фактурні якості тривимірної форми. На ній з'являються всі світлотіньові градації: світло, півтон, тінь, рефлекс тінь, що падає.

Шорсткувата поверхня виключає відблиски - характерну рису гладких поверхонь. Наближаючи джерело світла до предмета впритул, можна добитися більш контрастних світлових відносин із щільною тінню.

З видаленням джерела світла світлотіньові градації зникають, "матеріальність" форми зменшується, і з певного моменту предмет сприймається як силует, позбавлений обсягу й деталей.

Вертикальна площина увесь час зберігає свою площинність незалежно від напрямку й сили джерела світла. Об'ємна ж форма перетерплює значні зміни, а особливо при бічному висвітленні. Криволінійна поверхня має світлотінь і рефlekсами при будь-якому напрямку променів, але при розсіяному світлі особливості її рельєфу можуть пропадати.

Якщо дві грані об'ємної форми освітлені рівномірно, то кут, утворений цими гранями, читається слабко й уся форма здобуває площинний характер. Якщо ж одна із граней освітлена сильніше інших, будова форми стає більш очевидним, але при надмірному контрасті між освітленою й затіненою гранями зоровий зв'язок між ними порушується, а, отже, порушується цілісність форми.

Аналізуючи взаємозв'язки між елементарними властивостями, ми вивчаємо більш складні закономірності об'ємно-просторових форм, а саме композиційні, або художні. Найважливіша передумова високої художньої якості виробів - єдність усіх елементів їх форми, тобто їхня домірність і співвідпорядкованість. Засобами приведення первинних властивостей форми до композиційної єдності є пропорції, масштабність, ритм, контраст і нюанс. Застосування цих засобів композиції повинне підкорятися функціональним і конструктивним вимогам, пропонованим до виробів, а також вимозі оптимального взаємозв'язку виробу із середовищем і людиною. Потрібно пам'ятати, що будь-які композиційні прийоми не самоціль, а тільки засіб для вираження у формі істотних, змістовних властивостей виробу - його призначення, особливостей обладнання, конструкції.

3. Особливості сприйняття геометричних фігур.

Наше сприйняття навколишнього предметного середовища завжди асоціативно в силу тісного зв'язку різних органів почуттів, наприклад, зору й дотику.

Зв'язок різних відчуттів при сприйнятті конкретної форми приводить до того, що ми наділяємо цю форму такими якостями й властивостями, які, по суті, їй не належать.

Різні лінії викликають у нас різні емоційні відчуття. Розглянемо це конкретніше.

Вертикальна лінія викликає відчуття активного прагнення нагору. (асоціації: поле ракети, струмлячи фонтана дерево, що коштує, баштовий кран і т.д.).

Горизонталь у порівнянні з вертикаллю робить враження слабкого, пасивного руху, а то й зовсім спокою (лінія обрію, рух поїзда паралельно картинній площини і т.д.).

Говорячи про відчуття руху, викликане прямою лінією, слід підкреслити, що характер цього руху рівномірний. Пояснюється це просто: око людину, не зустрічаючи перешкод, без праці сковзає по прямої лінії.

Діагональ робить своєрідне враження. Вона не настільки активна, як вертикаль, і пасивна, як горизонталь. Перебуваючи між ними й постійно піднімаючись над горизонталлю, діагональ викликає відчуття боротьби, подолання пасивності.

Різняться два типи діагоналі: права (з лівого нижнього кута у верхній правий кут) і ліва.

Права діагональ створює враження більш стрімкого руху й у силу цього більш емоційна, чому ліва. Пояснюється це нашою звичкою читати ліворуч праворуч. Прослідковуючи, вивчаючи праву діагональ, ми мимоволі піднімаємо очі нагору. При розгляді лівої діагоналі ми відчуваємо «сповзання» і, нарешті, припинення руху в підстави діагоналі. Різниця в сприйнятті лівої й правої діагоналі обумовила і їх емоційні характеристики: діагональ підйому й діагональ падіння.

Діагональ, як і всяка пряма лінія, робить враження рівномірного руху.

Крива вигнута лінія викликає більш складні відчуття. Тут на відміну від прямої лінії ми зустрічаємося з нерівномірним рухом. Плавні ділянки очей сприймає спокійно й швидко. Різкі округлення вимагають зупинки ока й тим самим викликають відчуття сповільнення руху.

Особливо слід виділити криву вигнуту лінію, що відповідає діагоналі підйому. Лінія, у цілому, що піднімається нагору, вигнута вниз. Це робить враження боротьби двох сил: сили ваги й сили підйому. Прогинаючись, крива як би долає силу ваги, вивільняється з-під неї й, спрямовуючись нагору, персоніфікує невичерпну силу й рух.

Ламана лінія викликає виставу про складне, нерівномірному, східчастому русі. Поєднуючи в собі вертикалі, горизонталі, діагоналі підйому й падіння різної довжини, ламана лінія передає всілякі відчуття – стрімкий порив, спокій і т.д.

Сприйняття площинних фігур визначається характером сприйняття складових ці фігури ліній. Розглянемо їх уважніше.

Особливим випадком кривої замкненої лінії є коло. Коло не має початки й кінця, усі його точки рівновіддалені від центру. Увага глядача не в змозі зосередитися на окружності, зупиняється на її центрі, тобто на точці. Із цієї причини добуток, що представляє за формою коло, сприймається як щось спокійне, замкнене, урівноважене. Овал утворений кривою замкненою лінією. Ця фігура нагадує коло, однак сприйняття її відрізняється від сприйняття кола. Овал утворено декількома дугами різної величини. Сприйняттю плавної великої дуги супроводжує відчуття динаміки, інтенсивного руху. Перенос уваги на дугу меншого радіуса змінює характер сприйняття. Відчуття швидкого руху переміняється відчуттям уповільненого руху й, нарешті, статички.

Овал, таким чином, сприймається як щось неспокійне, невірноважене, у цілому - динамічне.

Квадрат утворений рівними сторонами й рівними прямими кутами. Він сприймається як щось ідеальне, пряме, чітке, стійке, спокійне, урочисте.

Прямокутник – фігура більш динамічна в порівнянні із квадратом. Залежно від пропорцій і положення стосовно горизонталі прямокутник може викликати відчуття прагнення нагору (стоїть на горизонталі) або спокою й статички (лежить на горизонталі).

Трикутник – фігура, сприймана як щось різке, гостре. Але залежно від положення стосовно горизонталі він може бути сприйнятий як щось міцне, статичне (стоїть на підставі) або гранично динамічне, напружене (стоїть на вершині).

У реальному просторі в «чистому» виді лінії й геометричні фігури практично не зустрічаються. Однак ми можемо простежити ту або іншу конфігурацію цих ліній або фігур у контурі будь-якого предмета або в його конструкційній основі.

Сприйняття просторової форми також завжди асоціативно. Характер, емоції, почуття, образи, викликуваного предметом, реальною просторовою формою, багато в чому залежить від образного, емоційного ладу складових його елементів. Тут немаловажне зробити істотне коректування в складному комплексі асоціацій і відчуттів, що народжують образно-емоційне або художній початок.

4. Властивості і якості композиції.

Гармонічна цілісність. Цілісність форми відбиває логікові й органічність зв'язки конструктивного розв'язку виробу з його композиційним втіленням. Конструктивні елементи виробів необхідно об'єднати не тільки технічно, за допомогою болтів, зварювання і т.д., але й композиційно, представивши будь-яку структуру як гармонічну цілісність.

Цілісність пов'язана з іншим засобом композиції - співвідпорядкованістю й досягається при дотриманні закономірностей супідрядності елементів, а без цієї умови вона відсутня.

Бажане поєднувати всі елементи в групи за допомогою цвіту, розміру або взаємного розташування.

Окремо навіть гарні елементи не зіллються в одне композиційне ціле, якщо вони не будуть підкорятися цьому цілому.

Перехід від симетрично організованої частини композиції до іншої частини композиції, що має асиметричну організацію, повинен направлятися використанням таких форм, які дозволяють об'єднати ці частини в єдине ціле.

Композиційна рівновага. Це такий стан форми, при якому всі елементи збалансовані між собою. Воно неадекватно простій рівності величин, залежить від розподілу основних мас композиції відносно її центр. Композиційна рівновага легше досягається при проектуванні симетричних форм, тому що вісь симетрії вже створює передумови такої рівноваги, хоча ще його не гарантує.

Дотримання закономірностей композиційної рівноваги в мистецтві є обов'язковою вимогою. Техніка ж має можливості створювати фізичні кріплення й часто ігнорує зорова рівновага. Однак фізична надійність, що досягається за допомогою болтів або зварювання, і композиційна рівновага - не те саме. Художник-Конструктор повинен так спроектувати форму, щоб вона була стійкою.

Якщо через цю площину провести дві діагональні лінії, крапка їх перетинання вкаже на геометричний центр майбутньої композиції. Будь-який предмет, уписаний у цей центр, буде почувати себе цілком упевнено.

Композиційний центр служить для фокусування уваги глядача на деталях композиції. У рекламі виділення композиційного центру може придатися для залучення уваги потенційного покупця до цікавої його інформації. Це може бути текст або зображення.

Композиційний центр і геометричний центр композиції можуть не збігатися. Композиційних центрів у композиції може бути трохи, у той час, як геометричний центр один.

Композиційний центр може бути виділений: контрастом світла й тіні; контрастом цвіту; розміром; формою.

Симетрія.

Засіб, що це наочно проявляється, композиції. Під нею розуміють повторення, відбиття лівого в правому, верхнього в нижньому і т.д. Як засіб композиції симетрія використовується дуже давно. У природі абсолютної симетрії немає. Відступу від симетрії неминучі й у техніку, що обумовлюється функціональними й конструктивними факторами. Такий відступ цілком припустимий, тому що саме по собі не дезорганізує форму. Однак у цьому випадку асиметричний елемент необхідно органічно погодити з іншим обсягом, композиційно зрівноважити й тоді симетрична у своїй основі композиція може стати ще більш оригінальною.

Симетрія припускає строгість, відпочинок, спокій, класицизм, силу.

Абсолютна симетрія - це симетрія стосовно одній крапці. Проявляється тільки в сфері, у просторі. Проявляється тільки в колі, на площині. Може виявитися в другорядних або декоративних елементах.

Відносна симетрія - це двостороння симетрія щодо осі або площини. Оперуючи поняттям рівноваги, ми зрозуміємо зміст двосторонньої симетрії, яка так часто зустрічається в природі (тварини й людське тіло, квіти й листи і т.д.).

Урівноважена симетрія визначається як симетричне розташування асиметричних елементів.

Диссиметрія – несиметричне розташування основних частин цілого, при якому другорядні елементи розташовані симетрично. Звідси випливає, що це динамічна структура зі статичними елементами. Не можна змішувати її з урівноваженою симетрією, яка є статичною структурою з динамічними елементами.

Асиметрія.

Асиметрія означає слабкість, рух, динамізм, життя, волю, виразність. Використання асиметрії у формі, що симетрично розбудовується, часто зустрічається при проектуванні окремих виробів меблів і особливо інтер'єрів. Тому художникові-конструкторові важливо навчитися добре розбиратися в особливостях супідрядності, які діють при відступах від симетрії. Асиметрія як властивість-стан форми має принципова відмінність від симетрії. При організації асиметричної композиції використовуються багато закономірностей, тому що окремі елементи позбавлені своєї сполучної - осі симетрії. Робота над асиметричною формою складніше, чим над симетричною. Тут необхідно тонке розуміння композиційної рівноваги, тому що співвідпорядкованість форми звичайно й зводиться саме до нього.

Динамічність.

Динамічності прийнято вважати односторонньо активно спрямовану форму. Ця властивість композиції пов'язане із пропорціями й відносинами величин. При рівності відносин для неї характерна статичність, а при контрасті їх створюється динамізм, при цьому зоровий рух виходить у напрямку більшої величини. Активна й односторонньо спрямована форма є необхідною умовою появи динамічності. Наприклад, куб створює враження статичності, а вертикальний паралелепіпед - динамічності. Але якщо паралелепіпед покласти пліском, зникає однобічна спрямованість форми, і ми одержуємо статичний обсяг.

Статичність.

Це підкреслене вираження стану спокою, непорушності, стійкості форми у всьому її ладі, у самій геометричній основі. Статичні предмети, які мають явний центр і в яких вісь симетрії є головної організуючої формою віссю. Якщо із цих позицій розглядати різні предмети, можна відзначити, що в засобах транспорту статичність виключається. У верстатах сполучаються статичні елементи, що й рухаються. Для меблів характерні більш статичні форми, хоча й у ній є асиметричні елементи, які надають виробам або інтер'єру характер динамічності.

Види композиції:

У художньому конструюванні існують три види композиції:

-Фронтальна; -Об'ємна; -Об'ємно-просторова.

Фронтальна композиція.

Фронтальна композиція – площинні композиції та ті, що мають рельєф. Фактура матеріалу, що працює на сприйняття рельєфної пластики площини. Самодостатність фронтальних композицій. Використання фронтальних композицій як елемента декорування стіни або площинного елемента в інтер'єрі або екстер'єрі.

Об'ємна композиція та її виміри.

Виміри об'ємної композиції: три виміри (довжина, ширина та висота) – основні характеристики об'єму. Поняття користі в об'ємній композиції. Пошуки корисного утилітарного об'єму наряду із пошуком методів надання йому виразності та краси. Два типи об'ємної композиції: симетрична та асиметрична. Вплив довколишнього середовища на сприйняття об'ємної композиції.

Глибинно-просторова композиція та її психіко-фізіологічний вплив на людину.

Глибинно-просторова композиція та її вплив на сприйняття глядачем не тільки сполученням площини та об'ємів, але й простором між ними. Вплив гармонійно простору, побудованого за законами та принципами гармонії та вплив б на особистість. «Променисте місто», «зелене місто» - теорії побудови міського простору за принципом гармонії.

ТЕМА 2

Робота над проектом. Збір даних. Призначення приміщення. Норми проектування. Інженерні комунікації. Особливі вимоги, пов'язані з особливостями експлуатації даного приміщення. Вимоги техніки безпеки.

Створення дизайн-проекту починають із виконання проектної пропозиції. Успішне її виконання — це запорука вдалого майбутнього проекту, створення якісної продукції, що буде мати попит і з часом буде реалізованою в серійне виробництво.

Роботу над дизайн-проектом потрібно починати з ознайомлення із завданням та збору інформації про об'єкт технологічної діяльності, який потрібно розробити. На даному етапі потрібно зібрати та проаналізувати всю інформацію, яка відноситься до даного типу об'єкта проектування.

Робота починається з вивчення теми та основного художньо-конструкторського завдання. Завдання художника-конструктора полягає в тому, щоб за мінімально відведений термін зібрати максимальну кількість інформації про об'єкт проектування — основні характеристики, загальний вигляд та форми конструкції найкращих зразків виробів аналогічного типу об'єкта проектування. Джерелом інформації можуть бути публікації у вітчизняних та закордонних виданнях, каталоги промислових фірм та відомих виставок, зразки асортименту різноманітних фірм, інформація з Інтернету тощо. Уся зібрана про об'єкт технологічної діяльності інформація систематизується.

Прототипи об'єкта проектування ретельно і критично оцінюються з точки зору сучасних вимог та всіх особливостей їх художньо-конструкторського рішення. Слід уважно та ретельно переглянути всі зразки виробів, зробити аналіз позитивних та негативних якостей діючої моделі прототипу, яка, з точки зору внутрішньої конструкції, може бути обраною основною базою для проекту — проектної пропозиції.

Проектування сучасних об'єктів технологічної діяльності — це процес вирішення складного комплексу пов'язаних між собою завдань, з одного боку, — техніко-економічними, інженерними вимогами, з другого — споживчими потребами людини. Дослідження споживчих властивостей об'єктів, а також, урахування соціальних вимог, що до них ставляться, дозволяють визначити конкретні вимоги до якості виробів, які проектуються.

Вироби, як об'єкти проектування, в якості матеріальних тіл повинні відповідати законам природи, а в якості суспільних речей — законам соціальної дійсності. До природних відносяться фізичні, хімічні, енергетичні властивості речовин, а до суспільних — користь, зручність, краса. Художнє конструювання — не мета, а засіб, що забезпечує зв'язок між виробництвом та споживанням. Проміжними моментами даної системи є сфера розподілу та торгівля. Тому, загальна модель предметної дійсності включає чотири взаємозв'язані між собою сфери діяльності — проектування, виробництво, розподіл, споживання.

Функції речей у суспільних процесах різноманітні. Кожна річ, як об'єкт технологічної діяльності, може виступати, як мінімум, у чотирьох якостях: як проект-ідея, продукт виробництва, товар та предмет споживання. Річ народжується у вигляді проекту, створеного конструктором спільно з художником-конструктором; набуває матеріальної форми, стає промисловим виробом унаслідок співпраці дизайнера, інженера, працівника, а потім, перетворившись на товар, потрапляє до споживачів та стає предметом споживання.

Таким чином, продукт праці перестає бути простим природним тілом, обробленим засобами праці, він стає предметом споживання, який володіє сукупністю корисних властивостей.

У сфері товарообміну ведучу роль відіграє споживчий попит, який безпосередньо залежить від асортименту та якості товарів. Орієнтація дизайнерів на рішення економічних завдань — найважливіша умова їх успішної діяльності. У даному розумінні, художньо-конструкторську та інженерну практику можна вважати сферою виробництва якості об'єктів технологічної діяльності.

Виходячи з інтересів економічності та конкурентоспроможності, дизайнери в процесі проектування повинні забезпечити новизну та оригінальність форм виробів. Новизна форми, відповідно, вимагає появи нових конструктивно-інженерних рішень, які мусять сприяти впровадженню прогресивних технологічних процесів виготовлення об'єктів виробництва. У процесі проектування виробів, дизайнер зобов'язаний урахувати реальні можливості промисловості, сприяючи, у той же час, її вдосконаленню, ставлячи, тим самим, перед промисловістю більш складні, продиктовані часом завдання.

Сучасні показники якості виробів та споживчі властивості сучасних об'єктів технологічної діяльності різноманітні: анатомічні, фізіологічні, психологічні, естетичні тощо. Тому дуже важливим є проведення ергономічного аналізу прототипів.

На даний час, ергономіка — це достатньо розвинена наука, яка має свій предмет та методи дослідження. На основі ергономічних досліджень розробляються вимоги до об'єктів технологічної діяльності, з урахуванням так званого «людського фактора».

Дана наука ергономіки спираються на дані фізіології, психофізіології і психології та визначають деякі вимоги до форми об'єктів проектування та особливостей технологічних процесів їх виготовлення. Більш за все, ці вимоги стосуються об'єктів, які функціонують у сфері виробничої діяльності людей, тобто станків, верстатів, пультів керування тощо.

Ергономічні вимоги безпосередньо пов'язані з естетичними вимогами, а тотожно — з вимогами економіки та технології. Тому ергономічне дослідження об'єктів технологічної діяльності є вагомою частиною процесу дизайн-проектування. Існують чотири групи ергономічних показників, за якими здійснюються ергономічні дослідження технологічних об'єктів та

оцінюється якість продукції: гігієнічні, антропометричні, фізіологічні і психофізіологічні, психологічні.

Гігієнічні показники визначаються рівнями освітленості, вентиляції, вологості, запиленості, температури, радіації, токсичності, шуму, вібрації тощо.

Антропометричні показники визначаються відповідністю об'єкта розмірам та формі тіла людини, розподілу маси тіла, урахуванням розмірів голови і кисті руки. Антропометрична відповідність характеризується довільним визначенням параметрів конструкції відносно анатомічних особливостей тіла людини, його розмірів, можливостей руху, з урахуванням робочого положення та принципами користування виробами в процесі експлуатації.

Фізіологічні та психофізіологічні показники визначаються відповідністю конструкції об'єктів проектування наступним можливостям людини: силовим, енергетичним, фізіологічним і психофізіологічним (зоровим, слуховим, нюховим, дотиковим та смаковим).

Психологічні показники конструкції виробу визначаються відповідністю навиків людини (уже закріплених та тих, що вперше формуються) із сприйняття та переробки інформації. Психологічна відповідність визначається особливостями відчуттів людини.

На стадії виконання проектної пропозиції виконується попередній ергономічний аналіз об'єктів. Стадія ескізного проекту характеризується пошуковим етапом ергономічної обробки конструкції, на якому, як правило, розглядають декілька варіантів рішень.

На даному етапі дизайнер повинен провести ретельний ергономічний аналіз аналогів та прототипів об'єктів проектування, а також детальний аналіз конкретних специфічних умов його функціонування.

На пошуковому етапі дизайнер визначає перші варіанти кольорового рішення об'єктів технологічної діяльності. Тому ергономічне дослідження включає узгодження кольорового рішення з психофізіологічними даними сприйняття людиною кольору та кольорової гармонії, з урахуванням умов мікроклімату приміщень різного призначення (виробничого, суспільного, навчального, побутового тощо). Корекція кольорового рішення здійснюється з метою створення позитивного емоційного стану людини. Ергономічне дослідження на даному етапі тісно пов'язане з формоутворенням об'єкта проектування.

На етапі художньо-конструкторського компоновання враховуються та використовуються всі дані, які були отримані в процесі аналізу прототипів та в результаті пошукового етапу. Крім того, враховуються попередні варіанти кольорового рішення та їх зв'язок із формою об'єкта проектування, тому що колір дозволяє відокремити або згладити деякі функціональні елементи форми.

Єдність ергономічних та художньо-конструкторських рішень — найважливіша умова успіху процесу проектування, створення засобів

виробництва та предметного середовища, яке відповідає вимогам «людського фактора».

Матеріал і конструкція, технологія перетворення одне в друге — це дуже важливий аспект художнього проектування. Усі основні матеріали, що використовуються в сучасному промисловому виробництві, можна об'єднати в три групи. Це деревина, метал та пластичні матеріали (до останніх, крім пластмаси, відносяться бетон та залізобетон).

У різних промислових виробках матеріал та конструкція по-різному впливають на форму об'єкта проектування. Перш за все, це вплив властивостей матеріалу на конструкцію виробу і навпаки. В об'єктах, де конструкція є елементарною, матеріал використовується в моноліті, наприклад, у посуді з пластмаси та металевих інструментах. У найпростіших конструкціях форма об'єктів у основному залежить від «роботи» самого матеріалу. У більшості випадків матеріал впливає на форму не безпосередньо, а через конструкцію.

Наприклад, у формоутворенні меблів останнім часом з'явилися нові тенденції впливу, які безпосередньо пов'язані з появою нових матеріалів, що у свою чергу впливає на конструкцію виробів. Меблі, в яких метал використовується в якості основного конструкційного матеріалу, відрізняються більш вільною просторовою організацією та можливістю складної трансформації (сучасний стиль «Хайтек»).

Можна виділити деякі типові конструктивні системи, що виконуються з різноманітних матеріалів, що надають формам споруд та виробів характерних ознак, які впливають на їх пластику та тектоніку (тектоніка — наука про вплив матеріалу на форму та роботу конструкції). Існують два основних типи конструкції — просторово-відкриті (монолітні або решітчасті) та конструкції, які виконуються в єдиному об'ємі.

Із розвитком виробництва та попиту, в об'єктів технологічної діяльності заявляються, як правило, нові робочі функції, а нова техніка та технологія (це особливо стосується електроніки, комп'ютерної техніки тощо) дають можливість використовувати нові конструкції, що відповідно, змінює не лише габарити виробів, але і їх форму.

Необхідно відзначити, що вплив нових матеріалів та конструкцій на форму не здійснюється автоматично, іноді деякий час зберігається традиційне рішення зовнішнього вигляду виробів та машин (деякі моделі автомобілів, засобів пересування, прасок тощо). У даному випадку форма знаходиться в протиріччі до конструкції, функціональні та виразні можливості яких використовуються частково. Перетворення зовнішнього вигляду об'єкта технологічної діяльності можливе завдяки творчому впливу дизайнера на процес проектування. Але дизайнер повинен урахувати деякі аспекти.

У процесі формоутворення об'єктів проектування використовуються різні конструктивні системи, тому важливим є те, що дизайнер повинен виявити у зовнішній формі виробу, визначити основну конструкційну особливість. Якщо ж за основу конструкції вибирається другорядний конструктивний елемент, то цілісність форми руйнується.

За використання старої, діючої форми для нового за функціями об'єкта технологічної діяльності не обов'язково прив'язуватися до всіх елементів форми старої конструкції. Тобто — новим функціям повинна відповідати нова конструктивна основа.

Характер зовнішньої форми сучасного об'єкта проектування тісно пов'язаний із технологією його виготовлення. У більшості випадків, кожна сучасна технологія (литво, зварювання, штамповка тощо) надає нові можливості, з точки зору нового формоутворення, тому для отримання нової повноцінної форми виробу потрібно шукати та використовувати нові технологічні методи. Від дизайнера вимагається не тільки володіння знаннями в галузі сучасних технологій, а також постійне вивчення та пошук нових способів вирішення технологічних завдань. Упровадження нових технологічних методів часто пов'язане з організаційними труднощами, але дизайнер повинен відстоювати своє рішення, якщо це економічно виправдовується та сприяє створенню нових якісних виробів. (Відомо, що за хорошим проектом іноді виготовляються погані вироби).

Коло питань, які повинен вирішувати дизайнер у галузі технології, дуже поширене. По-перше, це врахування трудомісткості виготовлення виробів та значення найбільш раціональних методів його відпрацювання. Тут вагоме значення мають два аспекти — правильне поєднання різних матеріалів та вміння виключати технологічні процеси, пов'язані з ручною обробкою матеріалів. Друге, яке безпосередньо відноситься до технології та якості форми, — це питання про можливість укрупнення деталей — заміна декількох деталей однією, або використання меншої кількості різних деталей. Однак, таке укрупнення елементів об'єктів проектування має бути в межах розумного, оскільки іноді збільшений елемент може вступати в протиріччя з усією формою конструктивного рішення.

Третє питання — про використання стандартних або раніше спроектованих вузлів, агрегатів та елементів, з яких може складатися конструкція виробу, тобто питання уніфікації елементів конструкції.

Останнє питання — упровадження нової техніки. Прослідковується прямий зв'язок між новими прогресивними технологічними рішеннями, які можуть іноді докорінно змінювати форму об'єкта проектування та тим, як це відбивається на економіці та культурі виробництва. Урахування нових технологічних досягнень дає підвищення працездатності виробництва, сприяє формуванню культурних цінностей працівників. Але, слід остерігатися захоплення перенесенням модних форм із однієї галузі проектування до іншої. Наприклад, модна тенденція в машинобудуванні — обтічність форми, за механічного впровадження у верстатобудівництво набагато ускладнила конструкцію основних деталей і відповідно процес виробництва станків.

Указані етапи розробки дизайн-проекту можна умовно враховувати послідовними, але іноді вони проходять паралельно. Етапи розробки дизайн-проектів об'єктів технологічної діяльності (графа — «результати роботи художника-конструктора») та п'ять стадій інженерного проектування промислових виробів (графа — «стадії інженерного проектування»): технічне

завдання, технічна пропозиція, ескізний проект, технічний проект, розробка робочої документації. Етапи дизайн-проектування, по суті, зливаються в єдиний процес з інженерним, і починаються ще до складання технічного завдання, а закінчуються доведенням дослідного зразка до виробництва. Інженерне та дизайн-проектування створюють процес розробки виключно корисних виробів, які є зручними в експлуатації, технічно досконалими, економічними та гарними. Але художнє конструювання має власні особливі завдання, тому процес розробки дизайн-проекту здійснюється відокремлено від процесу інженерного технічного проектування.

З урахуванням цих особливостей, розглянемо етапи дизайн-проектування.

I. Попередній аналіз та складання технічного завдання.

Дизайнер повинен брати участь у складанні технічного завдання на проектування, тому що в технічному завданні повинні бути вказані вимоги дизайну, які пред'являються до об'єкта проектування.

У ряді випадків, складання технічного завдання включає попередній аналіз виробів. На цьому етапі дизайнер вивчає прототипи та формулює загальні завдання на основі проведення попереднього аналізу прототипів. Крім того дизайнер повинен знати та враховувати: технічні можливості підприємства, перспективи техніки та технології, прогресивні сучасні методи промислового виробництва.

Проведені дослідження допомагають дизайнеру у формулюванні художньо-конструкторської проблеми та визначенні можливих шляхів їх реалізації. На цьому етапі дизайнер спільно з інженерами формулює необхідні вимоги, які пов'язуються основними функціями об'єкта проектування.

II. Попередній аналіз та розробка художньо-конструкторської пропозиції.

Після одержання технічного завдання на проектування дизайнер починає розробляти попередню художньо-конструкторську пропозицію. Даний процес проходить паралельно з поглибленим аналізом вихідних проектних даних. Варіанти пропозицій оцінюються за наслідками аналізу.

Велике значення, на даному етапі проектування, надається ефективному збору інформації. Тут можна використовувати різноманітні методи вирішення творчих завдань (метод мозкової атаки, метод фантастичних аналогій, біоніка тощо). На основі зібраної інформації складається перелік умов, які безпосередньо впливають на якість об'єкта проектування. Ці умови об'єднуються в групи — відповідно до проблемних напрямків роботи. Результатом даного етапу роботи дизайнера є обґрунтовані варіанти художньо-конструкторських пропозицій.

III. Ескізний проект.

Етап ескізного проектування — один із найважливіших моментів художнього конструювання. Ескізний проект — кінцевий варіант творчої пропозиції художника-конструктора, який повинен повністю визначити всі характеристики виробу, що проектується.

Вивчаючи конструктивні схеми виробів-аналогів, дизайнер повинен ретельно дослідити ступінь раціональності компоновання вузлів, зв'язків з енергетичними джерелами та наступними показниками виробів: вага, габарити, міцність, потужність, продуктивність, вартість виготовлення з урахуванням ремонту, відповідність споживчим вимогам тощо.

На заключному етапі процес остаточного компоновання виробу (прототипу виробу) здійснюється одночасно дизайнером та інженером-конструктором, який уточнює складові частини основних вузлів, що входять у виріб, їх габарити і схематичне компоновання.

Компоновання — один із найвідповідальніших моментів розробки художньо-конструкторських пропозиції та ескізів. Вузли робочого механізму та елементи форми компонуються в різних варіантах, здійснюється пошук найбільш раціональних і композиційно-цілісних рішень. Дизайнер повинен визначити можливі варіанти компоновання та відповідні композиційні рішення, і тільки після цього інженер обробляє обрані варіанти, здійснює приблизний розрахунок конструкції.

Під час ескізного проектування застосовують дві спеціальних проектних мови, які доповнюють евристичні можливості одна одної, тобто можливості, пов'язані з творчим пошуком найкращого рішення проектної задачі. Це мова проектної графіки та мова так званого об'ємного проектування — макетування і моделювання. Ескізи виконуються на папері у чорно-білому зображенні або в кольорі. Основним методом пошуку дизайнера є макетування та моделювання. Модель створює найбільш реальну уяву про об'єкт проектування, допомагає краще розуміти зв'язок виробу з людиною та середовищем.

ТЕМА 3

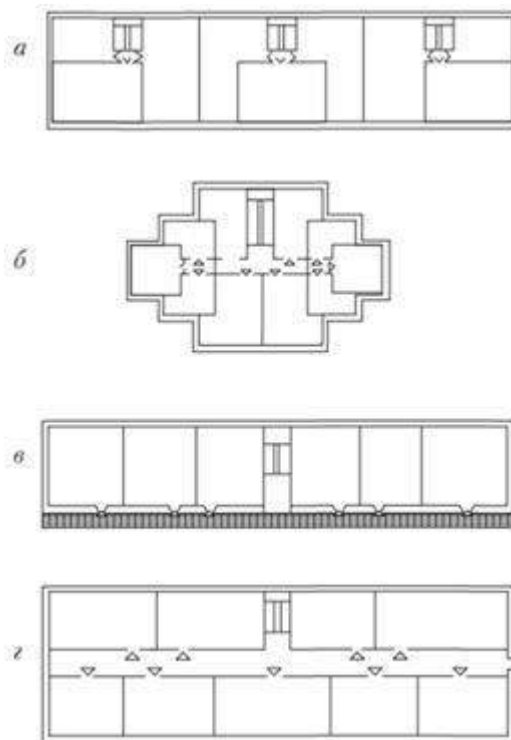
Основні типи будинків. Об'ємно-просторова і функціонально-планувальна класифікація.

Планування будівель, а точніше - їх об'ємно-планувальна структура, тісно пов'язана як з їх функціональним призначенням, так і з типом застосовуваних конструкцій. Ця структура являє собою спільне розташування певних приміщень заданих розмірів і форми в одній будівлі відповідно до функціональних, технічних, економічних та художньо-естетичних вимогами.

Основу об'ємно-планувального рішення житлових будинків становить так звана житлова осередок - квартира в житловому будинку, номер у готелі або кімната в гуртожитку.

Для багатоповерхових житлових будинків застосовуються наступні планувальні рішення: секційні, коридорні і галерейні, а також комбіновані.

Для малоповерхових житлових будинків характерні одноквартирні (індивідуальні), двоквартирні або багатоквартирні (блоковані) планувальні рішення.

Основні планувальні рішення багатоповерхових житлових будівель:

а - багатосекційний житловий будинок; **б** - одnoseкційний житловий будинок; **в** - галерейний житловий будинок; **г** - коридорний житловий будинок

Основні планувальні рішення малоповерхових житлових будинків:

а - індивідуальний житловий будинок (котедж); **б** - блокований житловий будинок

Житлові будинки секційного типу складаються з однієї або декількох секцій. Секція - це частина будівлі, квартири якої мають вихід на одну сходову клітку, відокремлена від інших частин будівлі глухою стіною.

Житловий будинок коридорного типу - це будівля, в якій квартири мають вихід на сходову клітку через загальний коридор, який збільшує число квартир, що припадає на один сходово-ліфтовий вузол.

Таке рішення головним чином характерно для гуртожитків і готелів, але використовуються і в житлових будинках, особливо з переважанням квартир невеликої площі.

Житлова будівля галерейного типу - це будівля, в якій квартири мають вихід на сходову клітку через загальну галерею (відкритий коридор зовнішнього розташування). Такі будинки характерні для південних районів або для сезонного (літнього) застосування в пансіонатах, дитячих і молодіжних таборах тощо

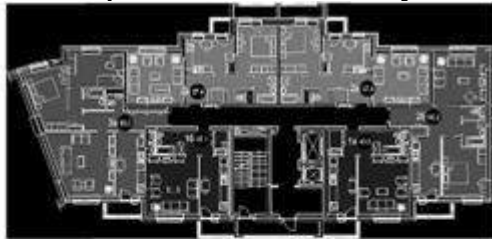
Індивідуальний (одноквартирний) житловий будинок розрахований на проживання в ньому однієї сім'ї. Кількість поверхів у таких будинках варіюється в досить широких межах і залежить насамперед від типу будівлі (сільський житловий будинок, дача, котедж, особняк і т.д.). Зазвичай це один-два поверхи, але зустрічаються і більш високі індивідуальні житлові будинки.

Розвитком індивідуального житлового будинку є спарений будинок у вигляді двох індивідуальних житлових будинків, що мають одну загальну поперечну стіну і симетричну планування щодо неї.

Такі будинки є найпростішим типом блокованого житлового будинку - малоповерхового будівлі квартирного типу, що складається з кількох квартир у вигляді індивідуальних житлових будинків, "зблокованих" в одну лінію і, як правило, мають власний невелику земельну ділянку.

Основний елемент житлового квартирного будівлі - це квартира, тобто ізольована група приміщень, заселена однією сім'єю і призначена для здійснення в них різноманітних побутових процесів.

а

б

Приклади компоновання планів поверхів житлових будинків з модульних квартирних елементів:

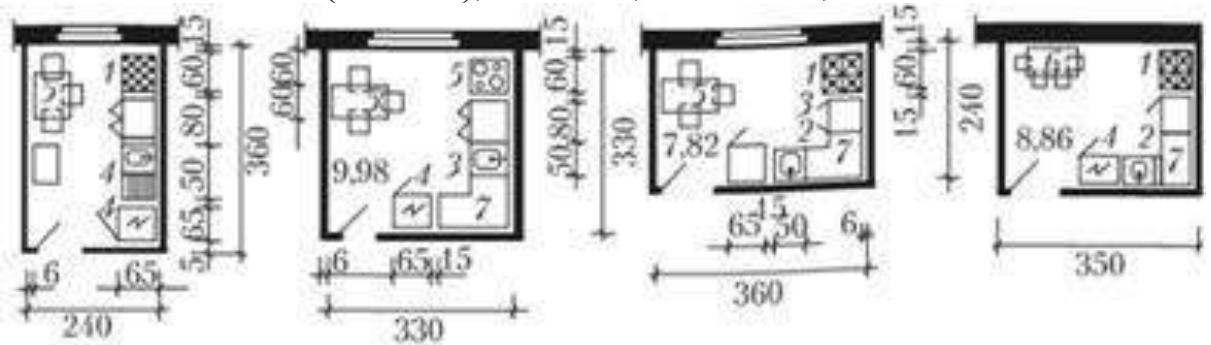
а - рядова секція багатоповерхового житлового будинку секційно-коридорного типу; *б* - рядові секції секційного житлового будинку середньої поверховості

Квартира зазвичай складається з житлових кімнат і підсобних приміщень

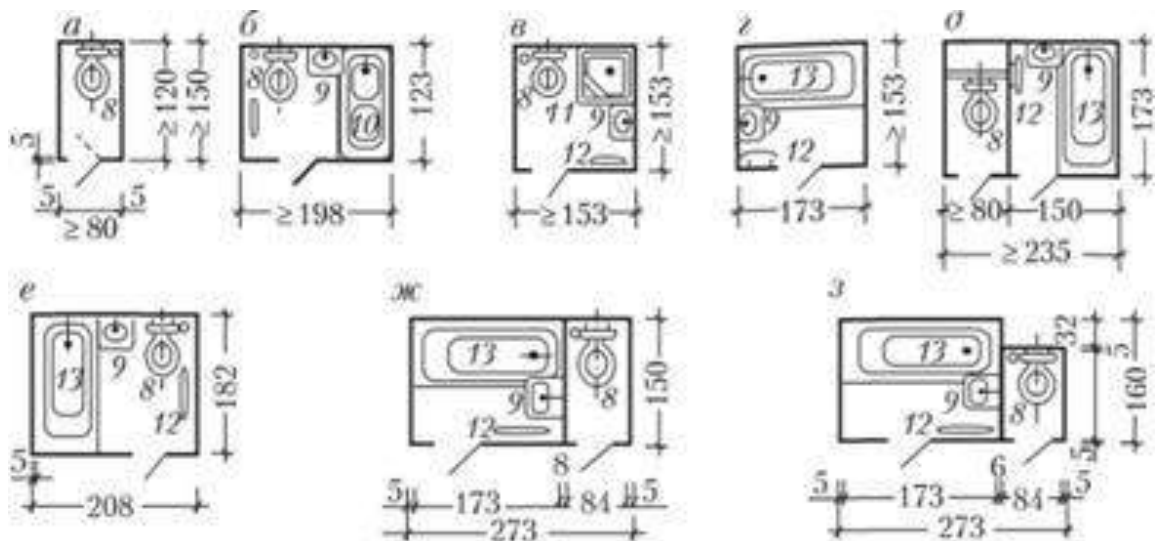

Приклади типових планувальних рішень житлових кімнат квартир:

а - загальні кімнати (вітальні), 18-20 м²; *б* - спальні, 9-12 м²

Приклади типових планувальних рішень кухонь

Приклади типових планувальних рішень санітарних вузлів в квартирах:

а - туалет; *б* - суміщений санвузол з сидячою ванною; *в* - суміщений санвузол з душем; *г* - ванна (ванна кімната); *д* - роздільний санвузол; *е* - санвузол з об'ємних блоків заводського виготовлення

До житлових кімнат відносяться вітальня (загальна кімната), їдальня (або спальні), дитяча кімната, кабінет і т.д.

До підсобних приміщень належать передпокій (передня), хол, коридор (або коридори), кухня, ванна кімната, туалетна кімната, комора, літні приміщення (балкон, лоджія, веранда, тераса і т.д.).

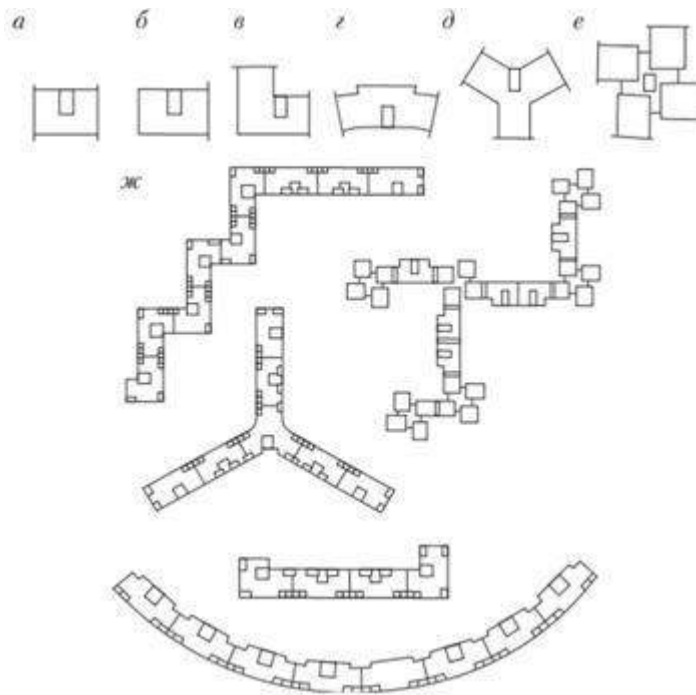
Комфортність проживання в квартирі залежить від розмірів її приміщень, їх кількості та складу, а також від зручності взаємозв'язки між ними, що досягається за рахунок функціонального зонування приміщень. При цьому простір квартири ділиться на кілька функціональних зон:

- комунікаційну (передпокій, хол, коридор);
- санітарно-побутову (туалет, ванна);
- господарсько-побутову (кухня, комора);
- суспільну (вітальня);
- індивідуальну (спальня, кабінет, дитяча).

Для переміщення в межах поверхів житлових будинків і між їх поверхами використовуються комунікаційні приміщення. Вони бувають вертикальними (сходи) і горизонтальними (коридори та галереї).

Розглянемо деякі загальні питання об'ємно-планувальних рішень житлових будинків на прикладі найбільш поширеного їх типу - секційних будинків.

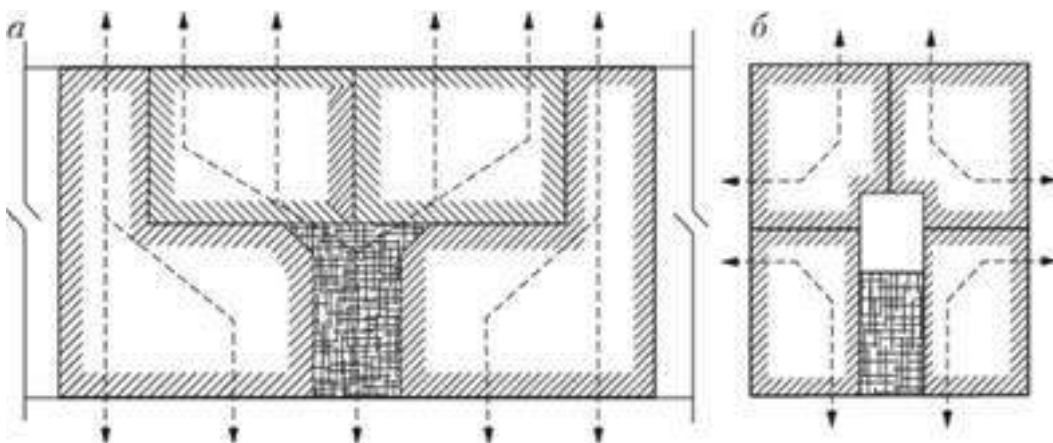
Компонування секційного житлового будівлі ґрунтується на блокуванні ряду секцій. Окремі секції по своєму розташуванню в будівлі і конфігурації підрозділяються на торцеві, рядові, кутові і поворотні під різними кутами. Всі ці секції мають певний набір квартир з різною площею і різною кількістю кімнат.

Типи секцій відповідно до їх місцеположення в плані будівлі:

а - рядова; *б* - торцева; *в* - кутова; *г* - рядова для будівель з криволінійним планом; *д* - поворотна під кутом 120° ; *е* - поворотна під кутом 90° (хрестова); *ж* - приклади компонування планів житлових будівель з різних секцій.

Кожна квартира в межах поверху секції певного типу володіє деякими санітарно-гігієнічними якостями. Слід прагнути до розробки таких планувальних рішень секцій в цілому і квартир зокрема, які дозволили б мати в квартирах наскрізне провітрювання як найбільш ефективне (або як мінімум кутове) і нормоване час інсоляції при будь-якої орієнтації по сторонах світу.

Схеми провітрювання квартир:

а - в рядовій секції багатосекційного житлового будинку; *б* - в одnoseкційному житловому будинку

Найбільш повно цим вимогам відповідають одnoseкційні будинки, які, як правило, мають складну форму в плані і своєю архітектурою збагачують житлову забудову.

Такі будівлі називають також "точковими".

План типового поверху одnoseкційного ("точкового") житлового будинку підвищеної поверховості (будинку баштового типу)

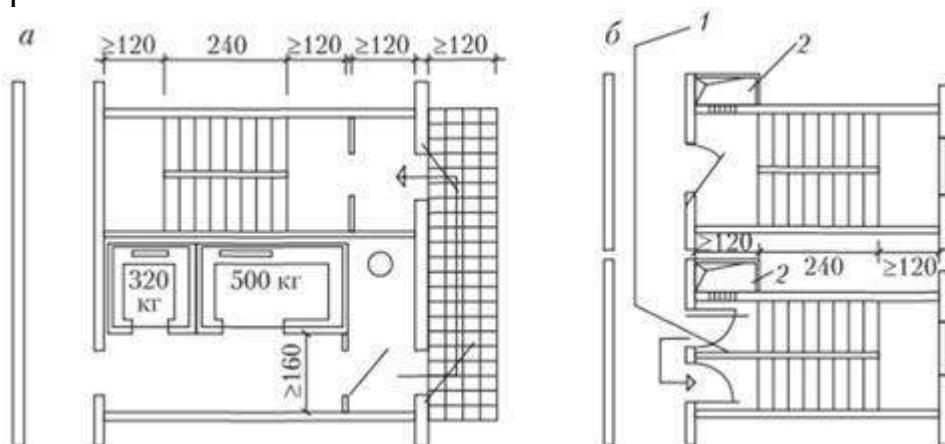
Комунікаційні шляхи в будівлях, до яких відносяться сходи, коридори, галереї тощо, проектують з умов забезпечення безпечної евакуації мешканців у разі виникнення пожежі.

Сходи для евакуації бувають внутрішніми, розміщеними в сходових клітках, внутрішніми відкритими без огорожувальних стін і відкритими зовнішніми.

Сходові клітки бувають звичайними і незадимлюваними. Звичайні сходові клітки бувають з природним освітленням через вікна в зовнішніх стінах і без нього (у тому числі сходові клітки з верхнім природним освітленням).

Незадимлювані сходові клітки мають своїм завданням забезпечення безпечної евакуації мешканців по сходах, на яку не проникають вогонь і дим від пожежі. Це забезпечується спеціальними заходами, по яких і визначаються типи незадимлюваних сходових кліток. Вони бувають наступними:

- з виходом від квартир на сходи через відкриту повітряну зону по лоджії або балкона;
- з підпором повітря (надлишковим тиском) в обсязі сходової клітки;
- комбінований, з виходом на сходи через тамбур-шлюз з підпором повітря.

Захист сходів від задимлення:

а - незадимлювана сходи з переходом через зовнішню відкриту зону; **б** - закрита сходи з системою підпору повітря; **1** - неспаленна перегородка; **2** - шахти для підпору повітря

Незадимлювані сходові клітки зазвичай влаштовуються в будівлях заввишки більше 10 поверхів.

Зовнішні аварійні (евакуаційні) відкриті сходи влаштовуються на спеціальних лоджіях або балконах і утворюють другий евакуаційний вихід багатоповерхових будівлях або в будинках підвищеної поверховості.

Горизонтальні комунікаційні шляхи в будівлях представлені коридорами або галереями. Вони служать засобом сполучення між квартирами і сходовими клітками. Ширина коридору між сходами чи між торцем коридору і сходами повинна бути при довжині коридору до 40 м не менше 1,4 м і при довжині коридору більше 40 м не менше 1,6 м.

Довгі коридори з метою пожежної безпеки слід розділяти перегородками, розташованими з кроком не більше 30 м. Всі коридори повинні мати природне освітлення як мінімум вторинним світлом з торців коридорів або зі сходової клітки.

Ширина галерей приймається не менше 1,2 м.

Ліфти в житлових будівлях розміщуються в спеціальних ліфтових шахтах, над або під якими розміщується машинне відділення ліфтів. Для одиночних пасажирських ліфтів вантажопідйомністю 400 кг ширина площадки перед ліфтом повинна бути не менше 1,2 м, а перед пасажирськими ліфтами вантажопідйомністю 630 кг - 1,6 або 2,1 м, в залежності від розташування поздовжньої осі кабіни ліфта уздовж або поперек ліфтової площадки .

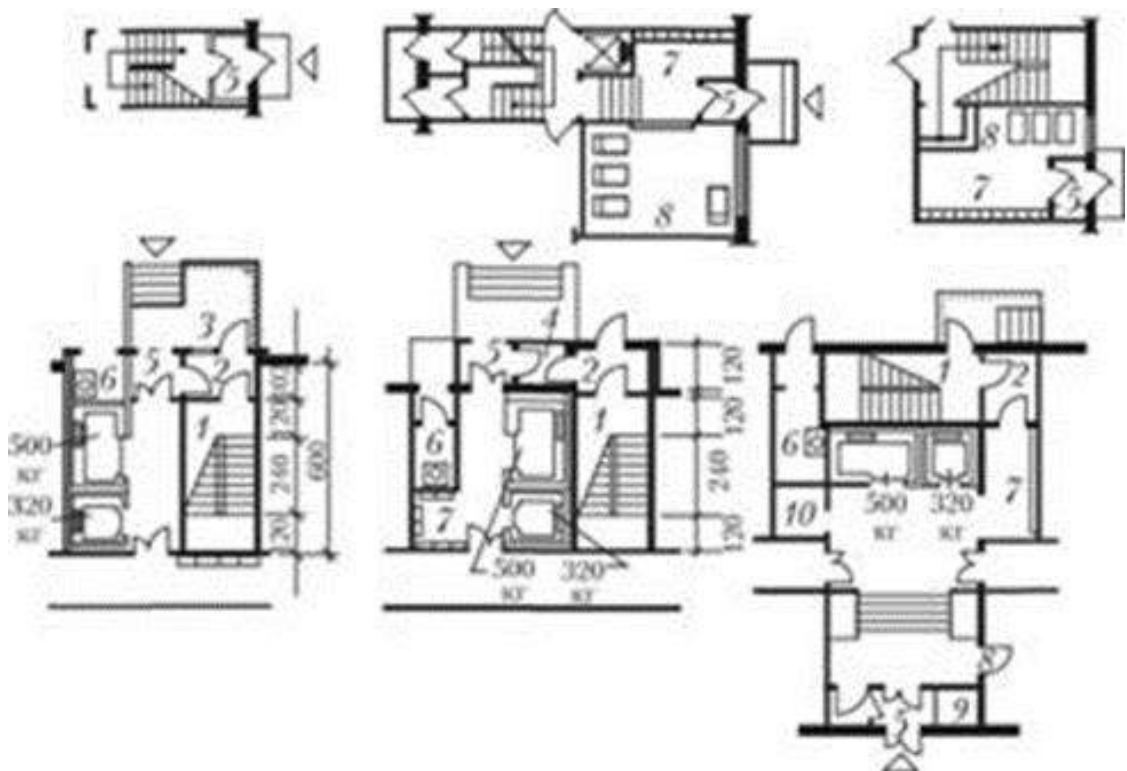
При дворядному розташуванні ліфтів перед ними влаштовується ліфтової хол, ширина якого повинна бути не менше 1,8 м (при встановленні ліфтів з глибиною кабіни не більше 2,1 м) і 2,5 м (при встановленні ліфтів з глибиною кабіни більше 2,1 м).

Ліфти при евакуації не використовуються, оскільки це небезпечно.

Сміттепроводи зазвичай розміщують в межах сходово-ліфтового вузла. Найбільша відстань від дверей квартири до завантажувального клапана сміттепроводу не повинна перевищувати 25 м.

Сміттепровід складається з вертикальної труби діаметром 400 мм і поверхових завантажувальних клапанів. У рівня тротуару під стовбуром сміттепроводу розташовується сміттезбірна камера, яка повинна мати ізольований вхід.

Позначка підлоги приміщень при вході до будинку повинна бути вище позначки тротуару не менше ніж на 150 мм. Вхідний вузол в будівлю обладнується тамбуром - прохідним приміщенням, службовцем для захисту внутрішнього простору будівлі від холодного повітря. Тамбури повинні мати глибину не менше 1,5 м. У суворих кліматичних умовах необхідно влаштування подвійних тамбурів.

Рішення входних вузлів у житлові будинки:

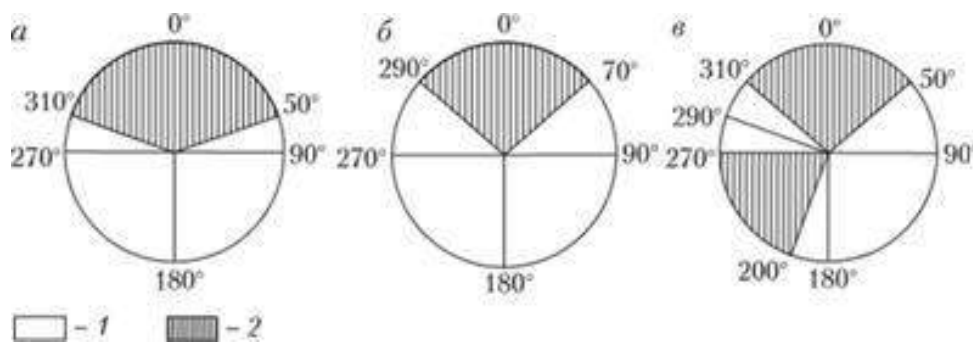
а - для 5-9-поверхових житлових будинків; **б** - для 16-поверхових житлових будинків; **1** - незадимлювана сходовая клітка; **2** - тамбур-шлюз; **3** - заграбований проріз; **4** - тамбур з підпором повітря; **5** - входний тамбур; **6** - сміттєзбірна камера; **7** - поштові скриньки; **8** - колясочна; **9, 10** - підсобні та технічні приміщення

Практично всі приміщення в житлових будинках повинні мати природне освітлення. При цьому відношення площі світлових прорізів у основних приміщеннях квартир (житлові кімнати та кухні) до площі підлоги цих приміщень повинно бути в межах від 1: 5,5 до 1: 8. Величина коефіцієнта природної освітленості, рівна 0,5%, повинна бути забезпечена в одній житловій кімнаті одно-, дво- і трикімнатних квартир і в двох житлових кімнатах чотирьох- і більше кімнатних квартир на відстані 1 м від задньої стіни кімнати на підлозі і на кухні і в інших кімнатах квартири - на підлозі в центрі кімнати.

Нормативна тривалість інсоляції житлових приміщень повинна забезпечуватися мінімум в одній кімнаті одно-, дво- і трикімнатних квартир і мінімум у двох кімнатах в квартирах з кількістю кімнат більше трьох (чотирьох-, п'яти-, шестікімнатні квартири тощо). Вона дорівнює 2 год при безперервній інсоляції та 2,5 год при інсоляції з перервами. При цьому тривалість одного з періодів повинна бути не менше 1 ч.

У центральних та історичних районах міст нормативна тривалість інсоляції скорочується на 0,5 ч.

Для нормальної інсоляції оптимальна орієнтація житлових кімнат квартир повинна бути східній, південно-східній, південній та південно-західній. Для кухні оптимальною вважається північна орієнтація.

Орієнтація житлових приміщень з умов забезпечення необхідного часу інсоляції з одночасним виключенням перегріву:

а - для I і II кліматичних районів; *б* - те ж, при переважаючих північних вітрах; *в* - для III і IV кліматичних районів; **1** - допустима орієнтація; **2** - неприпустима орієнтація

У гуртожитках повинно інсолюватися не менше 60% житлових кімнат.

Повітрообмін в приміщеннях житлових будинків забезпечується за рахунок припливу повітря і його видалення, як правило, природними засобами. Приплив повітря в приміщення забезпечується в основному через регульовані елементи вікон (стулки, фрамуги, кватирки). Видалення повітря слід проводити з кухонь, санвузлів, ванних кімнат і, при необхідності, з інших приміщень. Повітрообмін виробляється на основі системи природної вентиляції та аерації приміщень у вигляді припливних і витяжних каналів та повітропроводів.

ТЕМА 4

Вимоги до температурного режиму, вологості.

Ступінь вологості залежить від пори року, погодних умов та регіонального клімату — ці фактори визначають оптимальне повітряне середовище як окремого регіону, так і конкретного приміщення. Взимку вологість помітно знижується, а влітку стає вищою. Від якості повітря залежить не тільки здоров'я і самопочуття людей, але і стан оточуючих предметів. Кімнатні рослини, меблі, книги, паркет, шпалери, техніка та інші елементи інтер'єру погано переносять перепади вологості і з часом можуть стати непридатними.

Яка вологість повітря повинна бути в квартирі

Нормативні показники допустимої вологи в житлових будинках залежать як від призначення кімнат, так і сезонності.

- *Літо.* У літній час рівень вологи в повітряному середовищі повинен варіюватися від 30 до 60%, але не перевищувати 70%.

- *Зима.* У холодний період допустиме значення становить 30-45%, максимум — 60%.

Слід зазначити, що ці норми призначені більше для проектувальників і будівельників. Їх завдання — будувати й обслуговувати об'єкти з можливістю подальшої максимально економної підтримки літніх показників вологості взимку.

Норми для окремих приміщень

З попередніх цифр видно, що взимку рівень вологи в квартирі нижчий, ніж влітку. Це обумовлено тим, що вологість холодного вуличного повітря,

потрапляючи в приміщення, знижується при нагріванні до кімнатної температури. Проте в опалювальний сезон організму людини потрібно не менше вологи, ніж влітку, тому лікарі рекомендують утримувати вологість в будинку на рівні 40-60% незалежно від сезону року.

- *Спальня.* Для комфортного самопочуття і здорового сну в спальних кімнатах оптимальний ступінь вологості повинен знаходитися в межах 40-55%. Максимально намагайтеся позбавитися від зайвої техніки і частіше провітрюйте кімнату. Для зміцнення імунітету лікарі радять спати з причиненою кватиркою, навіть у міжсезоння та взимку.

- *Дитяча.* Діти швидше перегріваються і замерзають, сприйнятливі до інфекцій і складніше переносять захворювання. Тому для дитини потрібно підтримувати правильний мікроклімат. Сухе повітря пересушує слизову носоглотки, провокуючи простудні захворювання: нежить, кашель, бронхіт. Вкрай недостатня вологість для новонародженого — на ніжній шкірі можуть утворюватися лущення і атопічний дерматит. Норма вологості повітря в квартирі, де живе малюк — 50-60%.

- *Вітальня.* Найбільша і простора кімната в будинку, де більшу частину часу проводять всі члени сім'ї. Від 40 до 50% — такий рівень вологості стане комфортним не тільки для людей, але і домашніх тварин, кімнатних квітів, а також побутової техніки і меблів.

- *Кухня, ванна.* Тут рівень вологості зазвичай зашкалює за допустимі норми. Приготування їжі і водні процедури істотно підвищують температуру і вологу. Вирішити проблему допоможе хороша вентиляція. Якщо витяжка

функціонує слабо — встановіть додатковий вентилятор і частіше провітрюйте кімнати, намагаючись домогтися показників вологості як у вітальні — 40-50%.

- *Робочий кабінет.* 30-40% — достатній рівень вологи повітря для домашнього кабінету або бібліотеки. Більш високі показники можуть згубно вплинути на книги, документи, техніку. Зазвичай в кабінетах повітря сухе, тому часте завдання для робочої зони — це підвищити вологість повітря в кімнаті.

- *Оранжерея.* Якщо ви щасливий володар зимового саду в будинку, пам'ятаєте, що, крім гарного освітлення і температурного режиму, слід забезпечити рослинам необхідну дозу вологи на рівні 50-70%, в залежності від походження рослин.

Підвищення вологості повітря в будинку

Відсутність парового апарату вдома — не вирок. Наступні три «дідівських» методи допоможуть наситити приміщення відсутньою вологою без зволожувача повітря.

1. *Ємність з водою.* Розставте контейнери з водою біля опалювальних приладів або зверху на батареях, а також на шафах або тумбочках. Випаровуючись, вода буде підвищувати вологість в повітрі і утримувати її на потрібному рівні. Поповнюйте воду в судинах по мірі її випаровування.

2. *Вологі рушники.* Протягом дня змочуйте тканинні серветки або рушники і кладіть їх на батарею, при висиханні тканини повторюйте процедуру. Спростити завдання можна так: поставте контейнер з водою під батарею, опустивши в неї один кінець бинтової стрічки, складеної в два-три

рази, другий кінець покладіть зверху на батарею. Піднімаючись до тепла, рідина буде поступово випаровуватися, вирішуючи проблему сухості повітря.

3. *Кімнатні рослини.* Домашні квіти за замовчуванням віддають кисень і вологу в атмосферу, а регулярний полив і часте обприскування покращать мікроклімат в кімнатах.

Як знизити вологість повітря в кімнаті

Масляні радіатори зможуть зменшити вологість у квартирі невеликої площі, сучасні кондиціонери також мають функцію регулювання рівня вологи в повітрі. Але щоб досягти максимального ефекту, крім використання спеціальних пристроїв, слід дотримуватися трьох простих правил.

1. *Провітрювання.* Регулярна аерація зменшує вміст водяної пари в повітрі. Чим частіше провітрювати — тим більше висушується повітряний простір в приміщенні.

2. *Сонячне світло.* Не закривайте штори. Промені сонця ефективно просушують кімнати за кілька годин.

3. *Витяжка.* У неvented кімнатах з високим рівнем вологи, наприклад, у туалеті чи ванній кімнаті, встановлення якісної витяжки обов'язкове. Системою вентиляції повинні бути оснащені металопластикові вікна в квартирі.

Вологість в кімнатах дуже добре поглинають запалені свічки, працюючий фен та інша техніка. Правильний мікроклімат забезпечують кімнатні рослини.

IV – семестр

ТЕМА 1

Робота із замовником. Створення проекту. Розробка ескізного проекту, обговорення із замовником. Створення остаточної редакції завдання на проектування з вказівкою об'єму графічних матеріалів.

Підготовча робота зі створення проектної пропозиції.

1. Ергономічне дослідження як складова процесу дизайн- проектування.
2. Матеріал і конструкція як аспект художнього проектування.
3. Коло питань, якими опікується дизайнер у галузі сучасних технологій.
4. Етапи дизайн проектування.
5. Підготовча робота зі створення проектної пропозиції

Дизайн-проект починають створювати з виконання проектної пропозиції. Адже успішне її виконання — запорука вдалого майбутнього проекту, створення якісної продукції, що матиме попит і з часом буде впроваджена в серійне виробництво.

З чого Почати? Роботу над дизайн-проектом починають з ознайомлення із завданням та зі збору інформації про об'єкт технологічної діяльності, який потрібно розробити. На цьому етапі слід зібрати і проаналізувати всю інформацію, що стосується обраного типу об'єкта проектування. Завдання художника-конструктора мінімально можливий термін зібрати максимальну кількість інформації про об'єкт проектування — основні характеристики, загальний вигляд і форми конструкції найкращих зразків виробів аналогічного типу об'єкта проектування.

Публікації у вітчизняних і закордонних виданнях. Каталоги промислових фірм і відомих виставок, зразки асортименту різноманітних фірм Інформація з Інтернету та інших джерел Джерела Інформації Усю зібрану про об'єкт технологічної діяльності інформацію систематизують

Проектування сучасних об'єктів технологічної діяльності Це процес вирішення складного комплексу пов'язаних між собою завдань, зумовлених як техніко-економічними, інженерними вимогами, так і споживчими потребами людини. Прототипи об'єкта проектування ретельно і критично оцінюють з погляду сучасних вимог і всіх особливостей їхнього художньо-конструкторського рішення. Дослідження споживчих властивостей об'єктів, а також урахування соціальних вимог до них дають змогу визначити конкретні вимоги до якості виробів, що проектуються. Слід уважно й ретельно переглянути всі зразки виробів, зробити аналіз позитивних і негативних якостей діючої моделі прототипу, яка з погляду внутрішньої конструкції може бути обраною основною базою для проекту — проектної пропозиції.

Вироби як об'єкти проектування як матеріальні тіла мають підпорядковуватися законам природи як суспільні речі мають підпорядковуватися законам соціальної дійсності.

Властивості виробів. Природні властивості фізичні, хімічні, енергетичні властивості речовин Суспільні властивості користь, зручність, краса

Кожна річ як об'єкт технологічної діяльності може виступати, як мінімум, у чотирьох якостях: Проект-ідея. Продукт виробництва0102 Товар Предмет споживання0304 Річ народжується у вигляді проекту, створеного конструктором спільно з художником-конструктором; набирає матеріальної форми, стає промисловим виробом унаслідок співпраці дизайнера, інженера, робітника, а потім, перетворившись на товар, потрапляє до споживачів і стає предметом споживання.

Завдання дизайнера. Новизна форми відповідно потребує створення нових конструктивно-інженерних рішень, які мають сприяти появі або впровадженню прогресивних технологічних процесів виготовлення об'єктів виробництва. Проектуючи вироби, дизайнер зобов'язаний враховувати реальні можливості промисловості, сприяючи водночас її вдосконаленню, ставлячи тим самим перед промисловістю складніші, продиктовані часом завдання. Керуючись інтересами економічності та конкурентоспроможності, дизайнери в процесі проектування мають забезпечити новизну й оригінальність форм виробів.

Ергономічне дослідження як складова процесу дизайн-проектування

Нині ергономіка є достатньо розвиненою наукою, яка має свій предмет і методи дослідження. На основі ергономічних досліджень, з урахуванням так званого людського чинника, розробляють вимоги до об'єктів технологічної діяльності. Сучасні показники якості виробів і споживчі властивості сучасних об'єктів технологічної діяльності різноманітні: анатомічні, фізіологічні, психологічні, естетичні тощо. дуже важливим є ергономічний аналіз прототипів. Ергономіка спирається на дані фізіології, психофізіології і психології та визначає деякі вимоги до форми об'єктів проектування й особливостей технологічних процесів їх виготовлення.

Існують чотири групи ергономічних показників, за якими здійснюють ергономічні дослідження технологічних об'єктів та оцінюється якість продукції:

- Антропометричні
- Гігієнічні
- Фізіологічні і психофізіологічні
- Психологічні

Ергономічні показники показники визначаються відповідністю конструкції об'єктів проектування таким можливостям людини: силовим, енергетичним, фізіологічним і психофізіологічним. Фізіологічні та психофізіологічні визначаються відповідністю конструкції виробу навичкам

людини зі сприйняття та перероблення інформації. Психологічні показники визначаються рівнями освітленості, вентиляції, вологості, запиленості, температури, радіації, токсичності, шуму, вібрації тощо. Гігієнічні показники визначаються відповідністю об'єкта розмірам і формі тіла людини, розподілу маси тіла, а також з урахуванням розмірів голови і кисті руки. Антропометрична відповідність характеризується довільним визначенням параметрів конструкції відносно анатомічних особливостей тіла людини, його розмірів, можливостей руху, з урахуванням робочого положення і принципів користування виробами під час експлуатації. Антропометричні показники.

На етапі художньо-конструкторського компонування враховують і використовують всі дані, отримані завдяки аналізу прототипів і в результаті пошукового етапу. Крім того, враховують попередні варіанти колірної рішення та їхній зв'язок із формою об'єкта проектування, оскільки колір допомагає відокремити або згладити деякі функціональні елементи форми.

Єдність ергономічних і художньо-конструкторських рішень найважливіша умова успіху процесу проектування, створення засобів виробництва та предметного середовища, яке відповідає вимогам «людського чинника».

Матеріал і конструкція як аспект художнього проектування.

Матеріал і конструкція, технологія перетворення одне в одне — це дуже важливий аспект художнього проектування. Деревина Метал Пластичні матеріали. Групи матеріалів. Усі основні матеріали, що використовуються в сучасному промисловому виробництві, можна об'єднати в три групи

Типові конструктивні системи. Можна виділити деякі типові конструктивні системи, що виконуються з різноманітних матеріалів, які надають формам споруд і виробів характерних ознак, що впливають на їхню пластику й тектоніку **Тектоніка** — наука про вплив матеріалу на форму та роботу конструкції

Типи конструкцій.

Існують два основні типи конструкції — просторововідкриті (монолітні або решітчасті) та конструкції, які виконуються в єдиному об'ємі.

Зовнішній вигляд об'єкта технологічної діяльності може змінитися завдяки творчому впливу дизайнера на процес проектування. у процесі формоутворення об'єктів проектування використовуються різні конструктивні системи, тому важливим є те, що саме дизайнер виявить у зовнішній формі виробу, визначить основну конструкційну особливість. Якщо ж за основу конструкції вибирається другорядний конструктивний елемент, то цілісність форми руйнується; дизайнер має враховувати деякі аспекти: у разі використання старої, діючої форми для нового за функціями об'єкта технологічної діяльності не обов'язково прив'язуватися до всіх елементів форми старої конструкції, тобто новим функціям має відповідати нова конструктивна основа. що нові матеріали і конструкції не впливають на форму автоматично, іноді певний час зберігається традиційне вирішення зовнішнього вигляду виробів і машин У цьому випадку форма суперечить конструкції,

функціональні й виразні можливості яких використовуються частково. Слід зазначити.

Коло питань, якими опікується дизайнер.

Завдання дизайнера - це врахування трудомісткості виготовлення виробів і визначення найраціональніших методів його відпрацювання. правильне поєднання різних матеріалів і вміння за можливістю виключати технологічні процеси, пов'язані з ручною обробкою матеріалів. Перше безпосередньо стосується технології та якості форми, — це питання про можливість об'єднання деталей — заміна кількох деталей однією або використання меншої кількості різних деталей. Друге використання стандартних або раніше спроектованих вузлів, агрегатів та елементів, з яких може складатися конструкція виробу, тобто питання уніфікації елементів конструкції. Третє впровадження нової техніки. Урахування нових технологічних досягнень підвищує продуктивність виробництва, сприяє формуванню культурних цінностей працівників.

Етапи дизайн- проектування.

Попередній аналіз і складання технічного завдання. Дизайнер має брати участь у складанні технічного завдання на проектування, оскільки в технічному завданні мають бути вказані вимоги дизайну, які ставляться до об'єкта проектування. На цьому етапі дизайнер вивчає прототипи та формулює загальні завдання на основі попереднього аналізу прототипів. Дизайнер мусить знати і враховувати: технічні можливості підприємства, перспективи техніки й технології, прогресивні сучасні методи промислового виробництва. Виконані дослідження допомагають дизайнеру сформулювати художньо-конструкторську проблему і визначити можливі способи її вирішення. На цьому етапі дизайнер спільно з інженерами формулює необхідні вимоги, пов'язані з основними функціями об'єкта проектування.

Попередній аналіз і розроблення художньо-конструкторської пропозиції. Після одержання технічного завдання на проектування дизайнер починає розробляти попередню художньо-конструкторську пропозицію. Велике значення на цьому етапі проектування має ефективний збір інформації. Тут можна використовувати різноманітні методи вирішення творчих завдань (метод мозкової атаки, метод фантастичних аналогій, біоніка тощо). На основі зібраної інформації складається перелік умов, які безпосередньо впливають на якість об'єкта проектування. Ці умови об'єднуються в групи — відповідно до проблемних напрямків роботи. Результатом цього етапу роботи дизайнера є обґрунтовані варіанти художньо-конструкторських пропозицій.

Ескізний проект.

Етап ескізного проектування — один з найважливіших моментів художнього конструювання.

Ескізний проект — кінцевий варіант творчої пропозиції художника-конструктора, який мусить повністю визначити всі характеристики виробу, що проектується.

На що звернути увагу: потужність, габарити, міцність, маса, продуктивність. Вивчаючи конструктивні схеми виробів-аналогів, дизайнер має ретельно вивчити ступінь раціональності компоновання вузлів, зв'язків з енергетичними джерелами й такими показниками виробів. А також: вартість виготовлення з урахуванням ремонту, відповідність споживчим вимогам тощо.

Завершальний етап. На завершальному етапі процес остаточного компоновання виробу (прототипу виробу) здійснюється одночасно дизайнером та інженером-конструктором, який уточнює складові основних вузлів, що входять у виріб, їхні габарити і схематичне компоновання. Дизайнер Інженер-конструктор.

Компоновання — один із найвідповідальніших моментів розроблення художньо-конструкторських пропозицій та ескізів. Вузли робочого механізму та елементи форми компонуються в різних варіантах, здійснюється пошук найраціональніших і композиційно цілісних рішень.

Під час ескізного проектування застосовують дві спеціальні проектні мови, які доповнюють евристичні можливості одна одної, тобто можливості, пов'язані з творчим пошуком найкращого розв'язку проектної задачі. Мова проектної графіки Мова об'ємного проектування — макетування і моделювання Ескізи виконують на папері в чорно-білому зображенні або в кольорі Модель створює найбільш реальне уявлення про об'єкт проектування, допомагає краще зрозуміти зв'язок виробу з людиною та середовищем

Для визначення варіанта (варіантів) ескізного художньо-конструкторського проекту необхідно мати таку інформацію: короткий опис варіантів з обґрунтуванням кожного;

1. перелік інформаційного та наукового матеріалів, які були використані;
2. макети й моделі, які були виконані на етапі художньо-конструкторського ескізування;
3. схеми ергономічних обґрунтувань;
4. колірні таблиці тощо.

Художньо-конструкторський проект.

Характерна особливість цього етапу — обсяг роботи, яку виконує інженер-конструктор, значно більший, ніж у дизайнера, — обраний варіант художньо-конструкторської пропозиції передусім проробляється технічно. При цьому багато часу відводиться об'ємному моделюванню виробу та його окремих елементів, уточненню загальної композиції, компонованню елементів промислової графіки. Макети виконують у натуральному розмірі.

Креслення загального вигляду відповідно до останнього, затвердженого варіанта. Подати схему фарбування та рекомендації щодо використання оздоблювальних матеріалів. Процес затвердження проекту потребує ретельного аналізу всієї проектної документації. На цьому етапі художнього конструювання дизайнер має виконати.

До складу художньо-конструкторського проекту входять такі матеріали: Креслення загального вигляду виробу та вузлів, перспективне або аксонометричне зображення об'єкта проектування, малюнки. Виписка з

протоколу про затвердження художньо-конструкторської пропозиції. Пояснювальна записка. Еталон зовнішнього вигляду об'єкта технологічної діяльності або макет. Фотознімки або комп'ютерні варіанти зображень прототипів. Фотознімки або комп'ютерні варіанти зображень макетів виробів і малюнків відповідно до різних етапів розроблення.

Інформацію про завдання, що було поставлене перед дизайнером;

характеристика оздоблювальних матеріалів. вимоги щодо художньо-конструкторського розроблення;

характеристика основних тенденцій формоутворення виробу;

ретельний опис художньо-конструкторського проекту, його техніко-економічне та ергономічне обґрунтування, аналіз перспективного економічного ефекту порівняльні компоновальні схеми;

вимоги щодо технології виготовлення об'єкта проектування;

Пояснювальна записка містить:

Робоче проектування та авторський нагляд. Після затвердження художньо-конструкторського проекту дизайнер обробляє креслення і принципи систематизації складних поверхонь виробу, складає супроводжувальну документацію, розробляє робочі креслення, за якими виготовлятимуть виріб. Під час розроблення робочих креслень на дизайнера покладається дуже велика відповідальність. Він має стежити за виконанням робочих креслень тих деталей і вузлів, які можуть впливати на зручність експлуатації та зовнішній вигляд виробу.

Дослідний зразок. Дизайнер та інженер-конструктор здійснюють авторський нагляд за реалізацією проекту в умовах виробництва. Нагляд є також важливою частиною процесу створення нового виробу. Дизайнер бере активну участь у виготовленні дослідного зразка та в його випробуванні. Якість дослідного зразка перевіряють у реальних умовах експлуатації з урахуванням вимог, які є основою проектування.

Експертиза. Унаслідок проведеного комплексного врахування всіх вимог та узгодження окремих вимог між собою дизайнер має внести в проект такі якості об'єкта, які мають зробити його оптимальним для споживання. В кожному конкретному проектному завданні мають враховуватися не лише вимоги до конкретних об'єктів технологічної діяльності, а й вимоги до групи однотипних виробів. У цьому разі виникає проблема створення так званої оптимальної номенклатури виробів та оптимального асортименту виробів.

Експертиза виробу. Одночасно визначається, наскільки об'єкт проектування за своїми показниками є раціональним з погляду інтересів розвитку сучасного господарства. У процесі експертизи об'єкт оцінюється за різними аспектами в плані технологічного вдосконалення, зручності користування, оптимальності ринкової вартості, оцінки користувача з точки зору доцільності та краси. Результати експертизи та загальні тенденції розвитку, а також вимоги до певної групи виробів уточнюються за допомогою експериментального проектування і завдяки вивченню споживчих уподобань і пропозицій.

Результатом виявлення вимог дизайну, що ставляться до об'єктів технологічної діяльності, є те, що може мати назву «передпроектна пропозиція» та визначати головний напрямок у процесі дизайн-проекування.

ТЕМА 2

Типи проектів. Порядок узгодження документів.

Багато хто вважає, що **дизайн** - це тільки красива картинка того, як буде виглядати оселя після ремонту. Але насправді перед ремонтом потрібно зробити ще багато вимірів, розрахунків та креслень. Це заощадить вам кошти на матеріали та дозволить максимально ефективно використати площу приміщення.

Дизайн-проект, підготовлений і оформлений дизайнерами нашої компанії, складається з технічного розділу, в якому розміщені креслення планів приміщення клієнта та візуального розділу, в якому зображені фото приміщень, запропоновані дизайнером для втілення в життя. Тобто це повний пакет дизайнерської документації приміщення клієнта.

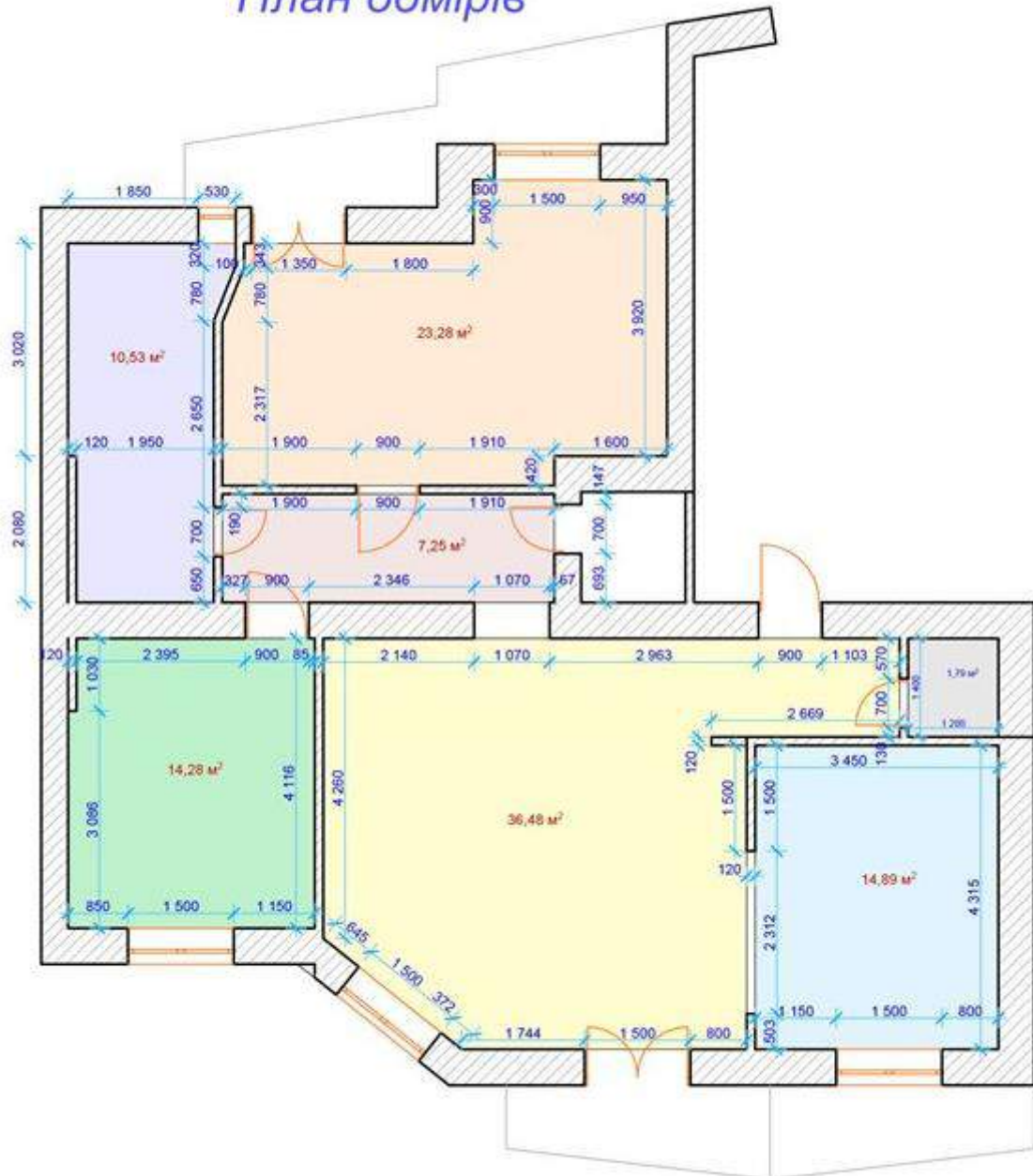
Вартість дизайн проекту становить від 10 дол. за квадратний метр по площі підлоги приміщення. В нашій агенції існує три види дизайн проекту: «Економ», "Стандарт", »Повний». Для того, щоб розібратись у відмінностях та вибрати необхідний саме для Вас дизайн проект, заходьте в офіс нашої агенції. Менеджер надасть вам вичерпну інформацію і допоможе визначитись з типом проекту.

Складові технічного розділу дизайн-проекту наступні:

1. Обмірний план
2. План після перепланування (при необхідності)
3. План розташування меблів
4. План підлоги
5. План стелі
6. Схема освітлення
7. Схема розеток
8. Розгортка стін
9. Схема кухонного обладнання
10. Схема кондиціонерів та вентканалів (при необхідності)
11. Специфікація по декоративно-оздоблювальним матеріалам
12. Пропозиція по меблях та освітлювальній арматурі.

Зокрема спочатку потрібно виміряти всі стіни та стелі, запланувати перестінки, двері та арки, виводи електропроводки під розетки та освітлення, розміщення кондиціонерів та вентиляції тощо.

План обмірів

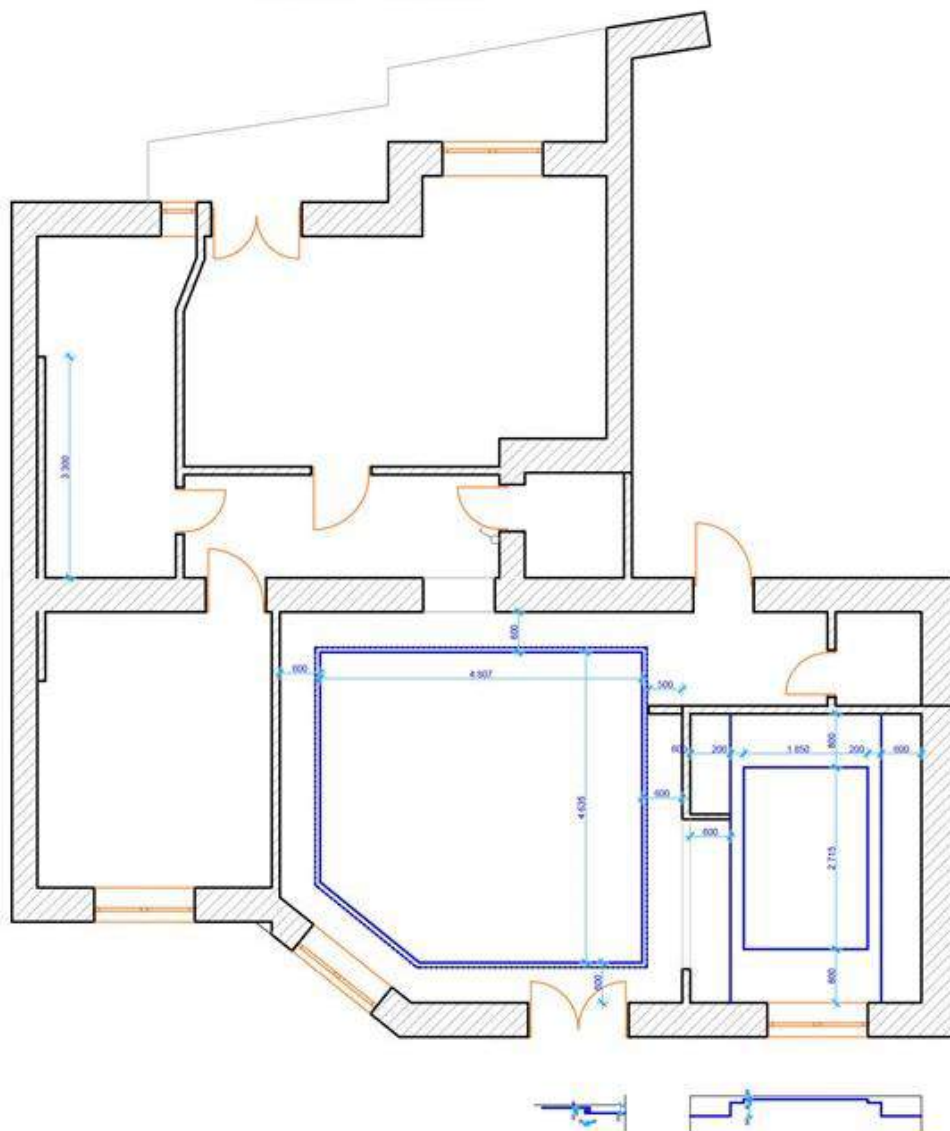

This architectural floor plan shows a building with several rooms and corridors. The plan includes dimensions for room sizes and corridor widths. Key features include:

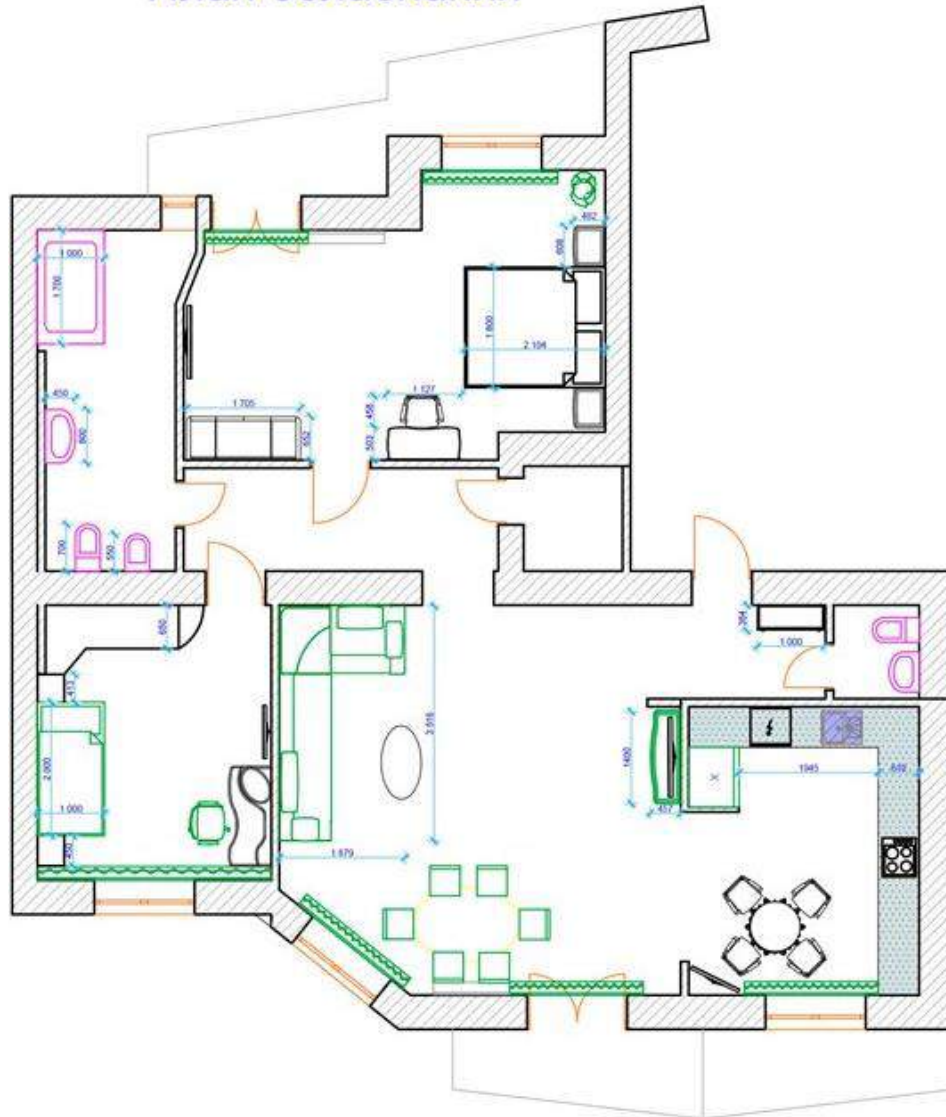
- Rooms:** Several rooms are outlined, including a large central room (2,013 x 2,823), a room on the left (1,943 x 1,700), and a room on the right (1,321 x 1,578).
- Corridors:** Corridors are shown with dimensions such as 1,633, 1,280, 1,500, 2,094, 1,800, 1,420, 1,420, 1,762, 2,013, 1,420, 1,420, 1,070, 1,070, 400, 1,570, 1,320, 1,195, and 1,500.
- Entrances:** There are two main entrances marked with orange lines and arrows, one on the left and one on the right.
- Stairs:** A staircase is located in the bottom right corner, with dimensions 1,320 and 1,195.
- Other Features:** The plan includes various symbols for doors, windows, and furniture, as well as a north arrow pointing towards the top right.

План обладнання особливо необхідний для проектування промислових приміщень та закладів громадського спрямування, але і в приватній оселі дуже корисний, Адже можна наперед побачити скільки займе місце для роботи та місце для відпочинку, визначити чи краще купляти готові меблі чи потрібно їх виготовити індивідуально.

План стелі

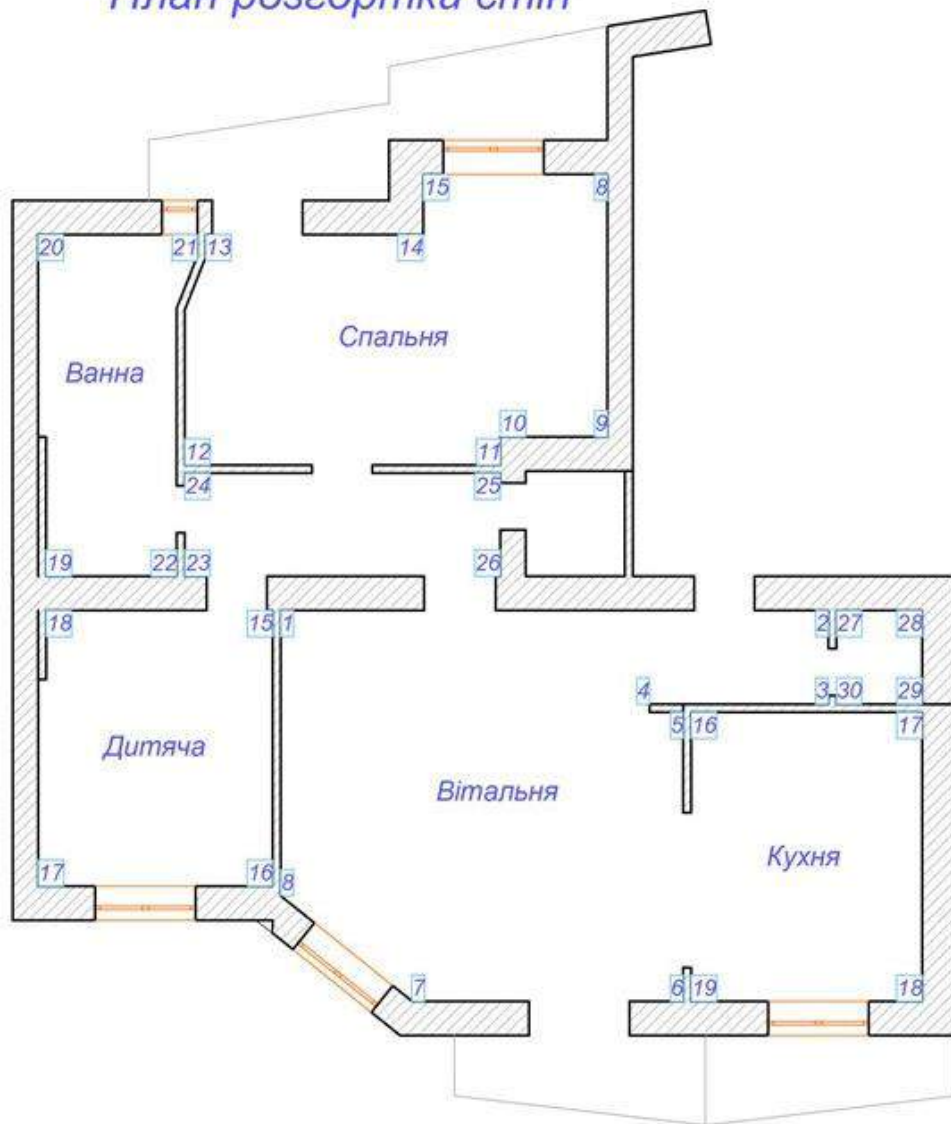

План обладнання

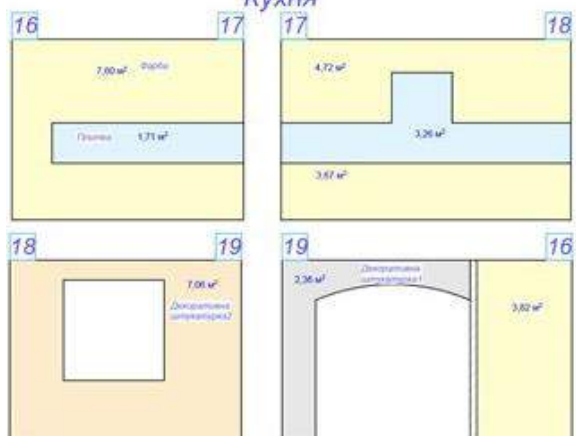

План розгортки стін дозволить побачити скільки вільної площі є для розміщення полиць, шафів, аксесуарів та допоможе у ретельному розрахунку кількості матеріалів.

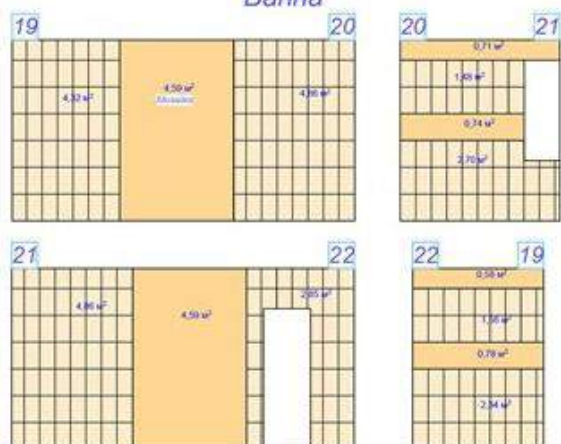
План розгортки стін

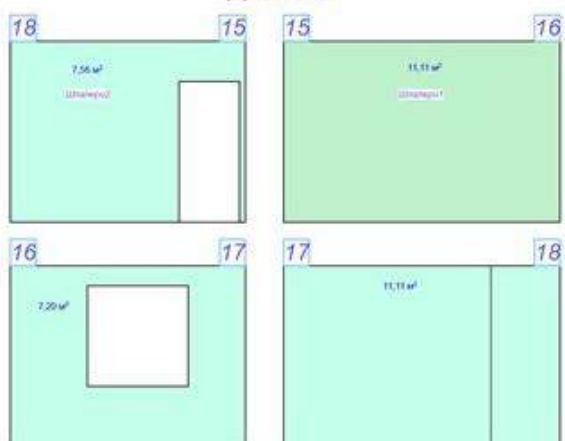
Кухня

Ванна

Дитяча

V – семестр

ТЕМА 1:

Сучасні тенденції розвитку світового дизайну в контексті художньої культури XXI століття.

Події, які відбуваються навколо нас змінюють тренди в дизайні інтер'єрів. Останнім часом дизайн інтер'єру змінює напрямок розвитку в сторону більшої функціональності і трансформації. Навантаження зайвими декоративними елементами зникає і на перший план виходить екологічність і лаконічність деталей.

Матеріали, здебільшого використовуються недорогі, але функціональні і якісні. Навіть в планувальному рішенні інтер'єру, проєктанти та дизайнери тепер намагаються врахувати особливості і потреби людей під час епідемій і зміни відповідної поведінки, а також облаштування найкращим чином об'ємів в житловому приміщенні для безпеки під час бойових дій та бомбардувань. Все це реалії сьогодення.

Актуальним і доцільним в даний час є проведення досліджень, що дозволять зекономити ресурси при проєктуванні сучасних інтер'єрів житлових та офісних приміщень, покращити їхню функціональність. Виявлення та обговорення найбільш вагомих складових процесу проєктування дизайну інтер'єру та їх впливу на прийняті рішення присвячена ця стаття.

За останні п'ять років у Європі вийшло багато наукових книг присвячених тенденціям дизайну інтер'єрів житлових приміщень. Тільки за минулий рік три із європейських бестселерів, присвячених дизайну було перекладено на українську мову видавництвом ... (м. Київ). Так у книзі Джоанни Гейнс наводиться досвід створення особливого домашнього інтер'єру, що відображає особистості й історії людей. Корисні практичні поради, наведені у книзі допомагають виявити й осмислити свої пріоритети та смаки, впорядкувати відчуття простору та вибудувати власний оригінальний стиль, спроектувати простір, у якому затишно.

У своїй третій книжці славнозвісний стиліст інтер'єрів Ганс Бломквіст розкриває свою глибоко вкорінену любов до кольорів і того, як вони впливають на наші емоції. Колір має надзвичайну силу. Він може змінювати настрій або підіймати дух. Ця книга заставляє дизайнерів поглянути на колір у цілком новому світлі.

Як зробити ремонт, заощадити фінанси та оновити дизайн існуючої оселі, створити дім, який викликатиме у вас лише радість та щастя описує експертка з дизайну Ребекка Вест. Приємний сон, здорові стосунки й хороше самопочуття — важливі складники щасливого життя та гарного настрою, і на це все безпосередньо впливає ваша домівка.

Нова всебічна біблія дизайну інтер'єру від гуру домашнього стилю Фріди Рамстедт, яка навчила ціле скандинавське покоління мистецтву створення гармонійного будинку, допомагає вибрати компоненти, щоб створити дім, який найкраще підходить для вашого простору, смаку та способу життя..

Серед сучасних українських науковців, які описали основи розроблення дизайн-проектів інтер'єрів різних за складністю і призначенням, принципи та дизайнерські прийоми, способи перепланування квартири та офісного простору, методи ефективного використання житлової та робочої площі О. П. Олійник, Л. Р. Гнатюк, В. Г. Чернявський.

Проаналізовані у цій статті дослідження Михайленко В.Є., Кащенко О.В. з використання геометрії природних форм в дизайні та архітектурі; Кузнецової І.О. та Захарчук В.Л. із застосуванням природних форм в об'єктах біодизайну.

Сучасні тенденції:

Дуже важливо в приміщенні мати певний куточок з рослинністю, квітами та іншими елементами природи. Міні теплиці набули в наш час особливого значення. Завдяки цьому збільшення часу перебування в стінах будинків не завдає дискомфорту, а навпаки додає гармонії в життя. Відомі архітектори завжди прагнули до облаштування, так званого, перетікання зовнішніх просторів в середину будівель. Таким чином житло має певний зв'язок з природою.

Дерев'яні двері та зелена зона відразу за входними дверима

Зараз девелопери висловлюють побажання забудовникам будувати житло з балконами і лоджіями та облаштовувати ландшафт навколо нових будівель. Переважна більшість сучасних житлових мікрорайонів по всій Європі будується саме із врахуванням ландшафтного дизайну.

Ціна такого житла набагато вища ніж в мікрорайонах без облаштування гарного ландшафту, без зелених зон і місць рекреації. Люди, як правило, прагнуть жити в таких кварталах.

Серед сучасних тенденцій ще є важливим вибір натуральних ліцювальних матеріалів. Це дерево різних порід, упоряджене різними екологічними фарбниками і лаками. Це й сучасна керамічна плитка, виготовлена за новітніми технологіями. Це й традиційний камінь, але опрацьований сучасними технологіями і т.д. В приватних котеджах можна ще краще, ще повніше розрити і реалізувати тему рослинності і природних матеріалів в внутрішньому

середовищі житла. Можна взагалі, концептуально по інакшому підійти до симбіозу житлового простору і навколишнього середовища.

Існують реалізовані проекти, при яких людина навіть в північних широтах круглий рік живе серед зеленої рослинності південного походження. Варто тільки, наприклад дерев'яний сільський будиночок помістити в своєрідну скляну колбу.

Але в цьому випадку треба опанувати не тільки певні архітектурні навички, але й інженерні знання щодо облаштування мікроклімату з кондиціонуванням і опаленням. Важливо, також, впровадити системи «розумного будинку», які допоможуть в автоматичному режимі підтримувати певний температурний режим і вологість в середині тієї «колби». А капілярні системи поливу дадуть можливість підживлювати рослинність. І всі ці системи мають взаємодіяти між собою, створюючи нову реальність в житті людини, даруючи їй нові відчуття і усвідомленість нерозривного зв'язку з природою і всесвітом загалом.

Зелена зона на фасаді будинку

Розфарбувати життя (Тенденції в колористиці інтер'єру).

В певній мірі прагнення людини до природи, стимулює дизайнерів до використання природніх мотивів навіть в графічних принтах на шпалерах а також вибору відтінків зеленого кольору в інтер'єрі. Темно зелений і оксамитовий кольори зараз перебувають на піку популярності (рис. 3), особливо в

поєднанні з темними відтінками натурального або шпонованого дерева сучасних корпусних меблів.

Спальня

А певні матеріали, навпаки, втрачають свою популярність завдяки тому, що перебували на піку популярності довгий час. До прикладу можна згадати про мрамур і принти його імітації на керамічній плитці і навіть шпалерах. Але наразі популярними зараз залишаються й інші кольори.

Біла кухня з дерев'яними меблями

Наприклад, відтінки сірого до сих пір є досить актуальними. На його тлі дуже виразно дивляться будь-які кольорові акценти. Також, набувають популярності коричневі колір, охра і їх відтінки. Вони привносять образ натуральності. Але, якщо хочеться більш світлого і водночас традиційного інтер'єру, то варто не забувати про білий колір або його відтінки.

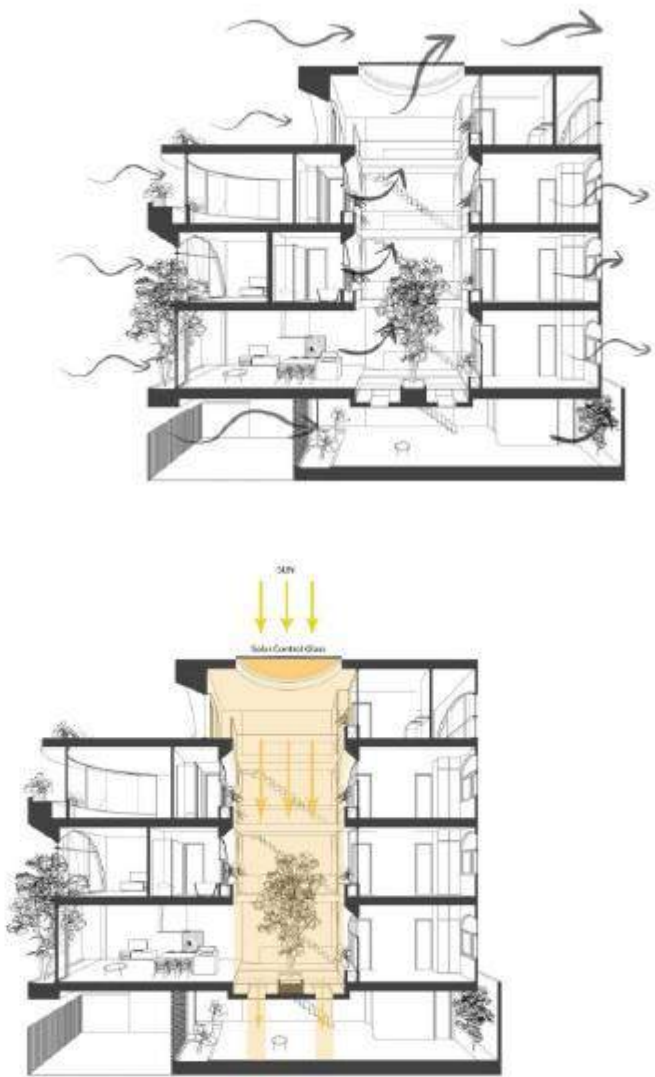
Він надає відчуття збільшення об'єму і великої кількості повітря в приміщенні. Доповнити і урізноманітнити білі стіни можна використовуючи кольорові візерунки або геометричні фігури в аксесуарах, таких як штори, подушки, килими та інше.

Комфорт, як і раніше, у пріоритеті (Комфортність, як пріоритет функціональності в інтер'єрі).

Комфорт, поняття досить широке і багатоскладове. Людина прагне до покращення рівня комфортності і це зрозуміло. Одні складові рівня комфортності є досить традиційними і в сучасному житті вже непомітними, а є складові, які тільки приходять в наше повсякденне життя. Ці складові можна віднести до поняття «розумний будинок». Сьогодні туди входять такі потрібні речі, як керування температурним режимом в помешканні, вологістю, кондиціонуванням, освітленням, охоронними системами та іншими потрібними гаджетами. І ці функції є базовими, що дає можливість до подальшого збільшення напрямків функцій. За допомогою певних програм можна збільшувати розгалуження і розвиток нових функцій «розумного будинку». Але традиційно, комфорт, характеризується вірним розташуванням меблів, вірним вибором лицювальних матеріалів, вдалим підбором освітлювальних приладів і місцем їх розташування, якістю того всього наповнення, яке необхідне в сучасному житловому інтер'єрі. Наприклад, аналіз параметрів комфортності – інсоляції та вентиляції приміщення закладені ще у архітектурному проекті.

Якщо дизайнер зможе зрозуміти замовника і врахувати всі його вимоги до розуміння комфортного житла, то в результаті зробить його щасливим, а це і є мета кожного професіонального інтер'єрщика.

Дизайн як спосіб самовираження (Тенденції щодо образності і пошуку індивідуальності інтер'єру, що розкриває характер власника).

Комфорт забезпечений інсоляцією та вентиляцією

Можна сказати, що кожна людина хоче бути відмінною від інших, мати індивідуальний образ, бути відмінною від оточення. Навіть якщо такого прагнення немає, всі мають індивідуальний характер і певні уподобання і в одязі і у виборі транспортних засобів, а тим більше у виборі житла і зокрема житлового інтер'єра. В 2020-х роках девізом стає вираз: «Ми не тільки те, що ми носимо, але й те, як ми живемо». Кожна деталь інтер'єра, його стилістика і образ характеризують власника. Ось чому зараз набирає популярності та інтенсивно розвивається так званий апсайклінг. Це поняття набрало популярності ще 2020 року. Суть апсайклінгу полягає у створенні нових речей зі старих. І все це якраз говорить і підтримує ідею свідомого споживання та зменшення відходів.

ТЕМА 2

Інтер'єр. Простір, як художній образ. Формування ідеї майбутнього інтер'єру. Стильові напрями в меблях.

Давньоєгипетський стиль вирізняють за масивними кубічними деталями, простими формами та дрібним розписом стін. У конструкціях присутні квадратні колони. Низькі меблі, статуетки богів, піраміди — характерні елементи інтер'єру. Характерними кольорами є синій, червоний, жовтий, білий та зелений. Давньоєгипетський стиль сформувався в IV тисячолітті до н. е. Від цього стилю в наш час застосовують здебільшого статуетки богів, зображення ієрогліфів або пірамід на стінах.

Античний стиль. Античними вважають стилі інтер'єрів давньої Греції та Риму. Виник він у I тисячолітті до н. е. Гармонійна антична архітектура та стилістика стали основою для різних стилів у майбутньому. Характерними ознаками є велика кількість колон та скульптур. Якщо в Греції вони були елементами споруд, то в Римі часто виконували декоративну функцію і мали оздоблення. Інтер'єри насичені різними статуетками богів та предметами, які також мають скульптурні елементи. У древній Греції переважали прямі лінії, виважене співвідношення форми, а також конусоподібні форми. Римляни додали свої елементи — арку та стелю з циліндричною поверхнею. Основні кольори: білий, чорний, синій, червоний.

Візантійський стиль. Сформований від V ст. Вважають, що в основі стилю лежить релігійність. Основними ознаками є купол та арки різних форм. Часто форму арки створювали за допомогою прямої та дуги. У конструкціях переважають елементи кулі (купол), циліндр та площина. На стінах та стелі — різнобарвні мозаїка та розпис. Орнаменти стін мають ознаки східного мистецтва (переплетення), які вдало поєднуються з європейською архітектурою. У цьому стилі відчувається прагнення до витонченої, але пишної краси. Кольорова гама: білий, золотистий, червоний, синій.

РОМАНСЬКИЙ СТИЛЬ Назва походить від латинського *romanus* — римський. Британці називають цей стиль "норманським".

Характерні риси: Романський — стиль західноєвропейського мистецтва в епоху раннього середньовіччя (X - XIII століть). Цей стиль - початок відродження архітектурних традицій Стародавнього Риму. Основними рисами романського стилю, крім масивних кам'яних стін, стали напівциркульні арки, циліндричні або хрестові склепіння, лаконічність і простота, відчуття стабільності та непохитності. Потужні колони іноді замінювали хрестоподібними та восьмигранними стовпами. Романські капітелі мали прості геометричні форми, часто їх прикрашали рельєфним зображенням. Епоха цього стилю породжує особливе відчуття дотику до вічної історії, почуття значимості світу і прагнення показати не тільки красу матеріального світу, але й істину коду душі.

ГОТИЧНИЙ СТИЛЬ. Готичний стиль (*Gothique*), від назви німецьких племен готів - художній стиль, переважно архітектурний, зародився в XII

столітті у Франції та у пізнім середньовіччі розповсюдився по всій Західній Європі. Характерні риси: міська вишуканість, лицарство.

У готичному стилі важливу роль відіграє поєднання матеріалів, кольорів і стильова єдність в оформленні будинку, гармонія стародавніх предметів із сучасними, подолання відчуття громіздкості каменю. Переважні кольори: червоний, жовтий, синій, коричневий. Також дуже поширені різні відтінки золотого, срібного, пурпурного, синювато-чорного, зеленого і рубіна. Лінії: ребристо-повторювані, стрілчасті; утворюючі склепіння із двох пересічних дуг. Форма: стрільчасті арки, що переходять у стовпи; стрункі колони; складні форми склепінь; у плані будівлі переважають прямокутні форми.

Бароко. Створювався у XVII—XVIII ст. Характерними ознаками є складні та масивні поверхні з великою кількістю ліплених елементів та декорів; масивні багато оздоблені колони.

Стиль приміщення та предметів формується за допомогою вигнутих ліній, овалів куполоподібних та випуклих форм, пластичних поверхонь. Інтер'єр прикрашають масивні сходи, колони, скульптури, ліпнина та розпис, карнизи складної форми. Характерними кольорами є пастельні рожевий, блакитний, жовтий.

Класичний стиль виник та розвивався XVII—XIX ст. Virізняється логічністю, урівноваженістю, пропорційністю та симетричністю. Стриманий декор, натуральні матеріали (переважно деревина, тканини). В основі — стиль античності та спрощені елементи бароко, тому в інтер'єрі присутні статуї, колони, гладкі стіни. Форма приміщень утворена за допомогою прямих ліній. Однак форма меблів — переважно за допомогою вигнутих ліній. У приміщеннях переважають білий, блакитний, рожевий, кремовий, золотавий кольори. Меблі мають здебільшого темні або білуваті відтінки.

Рококо. Виник у XIX ст. Назва походить від фр. *gosaіііе* — декоративна мушля. Інтер'єри нагромаджені декорами та різноманітними орнаментами, але водночас легкі та елегантні. Стіни умовно поділяють на невеликі зони за допомогою композицій, утворених із тонких стилізованих орнаментів у вигляді переплетень, завитків. Характерними є невеликі приміщення з безліччю ніш. Форма меблів та елементів інтер'єру складна, пластична, витончена, з великою кількістю накладок. Для стилю рококо переважними є пастельні (біло-блакитний, блідо-рожевий тощо), сріблястий, золотистий і перламутровий кольори. Поєднання надзвичайно складних форм із ніжною кольоровою гамою створює святковий настрій.

Стиль ампір вважається завершальним етапом класицизму. Виник він на початку XIX ст. у Франції під час правління Наполеона й був офіційним імперським стилем.

Великий вплив на ампір має Давній Рим та Давня Греція. Поряд із класичними колонами та пілястрами (виступ у стіні, який імітує колону), карнизами та іншими класичними елементами в приміщеннях присутня розкіш цінних порід деревини та розкішних тканин, скульптур, барельєфів, інкрустації тощо. Меблі переважно темного кольору, широкі. Дизайн приміщень формується на основі симетрії.

Модерн був популярний у другій половині XIX ст. та в першій половині XX ст. В основу модерну взято рослинні мотиви. Лінії плавні. Максимально підкреслено пластику матеріалу, обтічність, природність і гнучкість форм.

Матеріали й техніки оздоблення різні: деревина, керамічні вироби, бронза поєднувалися з мозаїкою та вітражами. Популярними є тканини з квітами та рослинними мотивами . В основі модерну лежить практичність та елегантність. Модерн часто зустрічається в наш час. Однак він має певні ознаки мінімалізму.

ТЕМА 3

Проектування колориту житлового інтер'єру.

Утилітарна функція колористики предметно-просторового середовища полягає у забезпеченні вказівки, сигналізації, орієнтації у просторі, створенні оптимальних умов зорового сприйняття, що протягом тривалого часу допомагає підтримувати високу працездатність очей, викликати психологічні реакції, які лежать в основі стійких позитивних емоцій.

Художньо-естетична функція колористики полягає в тому, щоб викликати у споживача естетичні переживання, через які виникають художні образи, що запам'ятовуються. Вони виникають у результаті відповідності кольорової інтерпретації об'єктів дизайну суті соціально-просторових процесів і художньо-естетичних тенденцій у суспільстві. Колористика предметнопросторового середовища має свої специфічні риси. Строкатість і монотонність однаково дратують людину як полярні стани кольорового середовища.

Уникнути дратівної багатослівної строкатості й досягти при цьому вищого ефекту колористики — головне професійне завдання дизайнера, що впливає з принципу економії кольорових засобів.

Інший принцип діяльності дизайнера — створення автономності колористики елемента й цілого. Колір нерозривно пов'язаний із простором. Кольорова культура, насамкінець, є культурою освоєння простору, тому нас тільки необхідне пізнання феномена кольору. Чим дозрілішою є колористика об'ємно-просторового середовища, тим інтенсивніший й різноманітніший процес її функціонування, взаємна обумовленість розвитку її частин. Досягнення колористики інтер'єру, наприклад, вже стають надбанням міста у зв'язку із процесом інтер'єризації його просторів.

Дія кольору в об'ємно-просторовій формі викликає зорове відчуття нової форми й послаблює значимість інших. Зміна поєднань кольорів в об'ємнопросторовій формі зорovo змінює її величини.

Поліхромія, побудована на темних, холодних кольорах, приховує величину форми; і навпаки — поліхромія світлих теплих кольорів цю форму збільшуватиме.

Між кольором і геометричною формою ряд дослідників виявляють деякі асоціативні зв'язки. Наприклад, Й. Іттен вважав, що вага й непрозорість червоного кольору асоціюються зі статикою й важкою формою квадрата, невагомому характеру трикутника відповідає жовтий колір, а колу — синій. Похідним же кольорам — жовтогарячому, зеленому й фіолетовому — відповідають трапеція, сферичний трикутник і еліпс. У такий спосіб уявляли собі взаємозв'язок кольору й форми в Баухаузі, де Й. Іттен вів пропедевтичний курс. Незважаючи на всю умовність цих асоціацій і певну суб'єктивність, нерідко виникає потреба творчо використовувати їх у практичній роботі.

Колір об'ємно-просторової форми і її фактура також взаємопов'язані. Оскільки груба фактура переважно нейтралізує дію поліхромії, вона передбачає розвиток нюансної поліхромії. Гладка фактура узгоджується з

контрастнішою поліхромією, оскільки не впливає на її дію. Дзеркальна фактура знижує насиченість кольорів і зменшує кількість помітних відтінків.

Пригадаємо явище кольорового сприйняття, що зветься феноменом Пуркин'є. Воно полягає в тому, що зі зміною рівня освітленості кольорові поєднання сприймаються дещо інакше. Наприклад, при денному освітленні синій колір сприймається більш темним, ніж червоний; при переході до низького рівня освітленості (сутінки) червоний колір сприймається як темносірий, а синій — яскраво-сірим. Це явище може впливати на формоутворювальні ефекти поліхромії, що необхідно враховувати в дизайні.

Дизайнер, безумовно, повинен професійно володіти кольором, тобто свідомо й цілеспрямовано використовувати цей феномен, випробовуючи при цьому естетичні переживання. Це невід'ємна частина особистої культури проектувальника.

Будь-яка робота з кольором включає вибір кольорової палітри, що задовольняє естетичні потреби. При формуванні певного типу середовища великого значення набуває психологічна дія кольору.

Кольорові вподобання людей — це і продукт, і двигун кольорової культури, вони фіксують рівень її розвитку й одночасно здатні змінювати сформовані стереотипи.

Уподобання споконвічно формуються в середовищі концептуального кольору, ґрунтуючись на кольоровій символіці й естетиці. Такі переваги назовемо ідеальними. Вони існують лише у свідомості й суттєво змінюються, коли з'являється матеріальний об'єкт — кольороносій. Та сама людина ніколи не асоціює улюблену кольорову гаму з такими, наприклад, різними об'єктами, як телефон, костюм, автомобіль або диван. Тому, говорячи про кольорові переваги, будемо вказувати тип об'єктів, що поєднуються з конкретним кольором.

Проблема кольорових уподобань — предмет уваги архітекторів, дизайнерів, художників. Еволюція кольорових переваг у дизайні нагадує припливи й відпливи: земляні фарби ставали яскравішими в епохи розвитку архітектури в єгиптян і стародавніх греків, а в період Римської імперії вони знову тьмяніли. Насичені кольори візантійської мозаїки підготували підґрунтя для готичного вітражного скла.

Епоха Ренесансу стала періодом кольорової одноманітності, що було порушено російським та українським бароко й класицизмом, а потім, після кольорового спаду еклектики — експериментами німецьких, російських, голландських і французьких архітекторів і дизайнерів.

Ставлення до кольору визначається також духовною сутністю епохи, що залежить від суспільної формації й світогляду людини. Поліхромія й монохромія як прояв, відповідно, кольорового багатства й аскетизму, історично змінювали одна одну. Поліхромія найчастіше була вираженням народної основи, монохромність — вираженням «рафінованого» ставлення до кольору окремої частини суспільства. Сфера емоційного сприйняття тяжіє до поліхромії, а сфера раціонального — до монохромії.

Вивчаючи пам'ятники архітектури, скульптури й монументального живопису різних епох європейської культури з погляду їхніх кольорових характеристик, А. Немчич на підставі частоти появи тих або інших кольорів зробив висновки про кольорові переваги в ці епохи.

Можна краще зрозуміти Стародавню Грецію, порівнюючи її зі Стародавнім Єгиптом. Пам'ятники єгипетського мистецтва утверджують ідею вічності, у Греції ж мистецтво відбиває конкретні явища реального життя. У єгипетському мистецтві колір є засобом вираження божественної й земної влади, тому він наповнювався абстрактним змістом. У грецькому мистецтві через колір передавали різноманітні явища дійсності. В архітектурі й скульптурі застосовувались глибокі насичені кольори, в період розквіту грецької культури переважали чотири: білий, жовтий, червоний і чорний.

Були поширені також зелений, синій і сірий. У Греції застосовувався й пурпурний колір, що став потім улюбленим у римлян. За ступенем популярності кольори у греків розміщувалися в такій послідовності: червоний, жовтий, синій, зелений.

В епоху Відродження містика Середньовіччя поступається місцем прагненню людей знайти щастя на землі. Кольори, використані в архітектурі, стінопису, у картинах і одязі втрачають закріплені за ними символічні значення й передають красу реального життя. Домінує променистий синій колір неба, потім впливають рожеві, коричневі і ясно-зелені — кольори раннього Відродження. Як жовта фарба використовувалися охра й шафран, а також неаполітанська жовта. Червоні кольори вперше в історії втрачають свій пріоритет, а сині, що символізують розум, наближаються до популярності червоних. За ступенем переваги кольори в часи Відродження можна розмістити в такій послідовності: синій, червоний, жовтогарячий, пурпурний, зелений, жовтий, а також — білий, сірий, чорний. Певною мірою висновок А. Немчича перегукується з періодизацією архітектурної поліхромії, запропонованою американським ученим Ф. Бирреном ще в 1950-х роках: «1 — Єгипет, Халдея, Індія, Китай. Колір символічний і говорить мовою містицизму, релігії й культури; 2 — Греція (Рим). Формалізація старих традицій. Колір додається до форми, композиції, контуру, хоча палітра не змінилася; 3 — Візантія й рання готика. Колір — декоративний, застосовується заради власної краси, естетично, а не символічно або формально; 4 — пізня готика, Ренесанс, Реформація. Колір іде з екстер'єру і втрачає всі символічні й емоційні цілі; 5 — теперішній час. З одного боку, величезні сірі стіни, які відбивають залякність минулого, а з іншого — торговельні підприємства з живим застосуванням кольору. Два далекі один одному напрями існують одночасно; майбутнє кольору — у його багатофункціональності, у єдності кольору й форми».

У наш час ситуація докорінно змінилася. Предмети побуту, одяг, упаковка, графічний дизайн, які використовують активну деструктивну поліхромію, через цей засіб впливають на об'єкти міського дизайну — рекламу, малі архітектурні форми, на інтер'єр і фасади будинків. Поліхромія, що ввійшла в конфлікт із геометрією форми, породжує нову кольоропластичну

якість. Колористика дизайну й колористика архітектури взаємно збагачуються.

Взаємопроникнення, інтеграція — необхідна й плідна форма співіснування архітектури й дизайну, що створює фундамент колористики предметно-просторового середовища.

Виявляється хвилеподібна тимчасова зміна поліхромії: мала амплітуда в дизайні, більша — в архітектурі. Звичайно, у дизайні, де кольорові зміни швидкоплинніші, більшим є й поле експериментальних пошуків. Архітектура більш статична за кольором, тому далеко не кожна знахідка дизайну відбивається в архітектурній поліхромії.

Розквіт архітектурної багатоколірності щоразу провокується піком розвитку поліхромії дизайну, що особливо помітно в останні роки. М. Фрилінг пропонував кольорові вирішення, що створюють психофізичний комфорт. М. Люшер висунув концепцію психологічно гармонійної людини, засновану на співвідношенні чотирьох кольорів. Чотири кольори є символами (архетипами) чотирьох станів духу, самопочуття і, водночас, певних думок і дій. Люшер вважав, що чотири основні кольори на всіх людей діють певним чином, їх поєднання забезпечує певне поводження, викликає певні емоції й приводить до певного самопочуття. Знаючи цей кольоровий механізм, колорист може конструювати відповідне кольорове середовище. Це теоретичне твердження, однак, важко реалізоване, оскільки стикається з особливостями кольорової культури, що нівелюють або підсилюють дію окремих кольорів та їх співвідношень.

Новими ідеями колорист збагачується у сфері образотворчих мистецтв. Відомо, наприклад, який потужний поштовх у розвитку колористики предметно-просторового середовища зумовив кубізм та неопластицизм, що зародилися в живопису. Геометричний абстракціонізм вплинув на архітектурну поліхромію й безпосередньо на дизайн та архітектуру.

Найбільший представник поп-арта В. Вазарелі справедливо стверджував, що збільшення комбінованих можливостей кольору й форми можливе на основі елементарних форм і первинних кольорів. Прості перестановки елементів здатні утворювати до сотень комбінацій, різноманітних композицій. На його думку, розвиток у пластичних мистецтвах ідеї комбінаторики дає художникові знаряддя універсального характеру, що допомагає розкрити особистість майстра.

Одна з найважливіших рис сучасної кольорової культури, властивої різним національним традиціям — розширення діапазону можливих взаємодій поліхромії й геометрії форми, в тому числі підкреслений інтерес до їх взаємодії на основі контрасту. Відносна незалежність кольорової теми від структури форми породжує поліхромію високої активності, що володіє значною перетворювальною дією, а отже, здатна вирішувати різноманітні композиційні завдання. Ця ж лінія активно розвивається й на початку ХХІ ст.

ТЕМА 4

Формування дизайн-концепції перепланування квартири і вирішення дизайну інтер'єру.

1 тип

Перенесення вологих зон. Особливо це стосується ванної кімнати.

Перенесення санвузла має на увазі його віддаленість від каналізаційної труби (стояка). Чим далі унітаз від стояка, тим гірше злив. При переміщенні каналізаційна труба залишається на колишньому місці. Згідно із законом, допускається перенесення вологих ділянок тільки в іншу вологу зону.

Або коридор.

Іноді рішенням є використання одиночного ліфта (насоса). Мінус в тому, що в такий унітаз нічого не викинеш. В іншому випадку насос відразу засмічується

Правила перенесення вологих зон по ДБН і СНИП - не можна розширювати санвузли за рахунок житлових кімнат, можна за рахунок нежитлових - передпокою, комори.

Житлові кімнати можуть бути розширені за рахунок нежитлових. Але при цьому необхідно враховувати практичність і доцільність. Не варто робити це за рахунок сан. Вузлів. Стояк залишається на місці, і буде чути злив від сусідів. Звукоізоляція не допоможе.

Не можна міняти місцями ванну кімнату і кухню. Виняток становлять лише ті випадки, коли ви проектуєте двоповерхову квартиру, де кухня і санвузол розташовані на другому поверсі або немає житлової площі під квартирою (квартира знаходиться на першому поверсі, а під нею знаходиться підвал).

2 тип

Перш ніж робити планування і **ремонт**, потрібно чітко визначити, хто буде проживати в квартирі - кількість людей, їх стать і вік, а також чи плануєте ви в майбутньому мати більше дітей. Саме від цього і потрібно відштовхуватися. Не варто просто намагатися збільшити кількість кімнат, тим самим розділивши простір на мікрозони. Житло буде комфортним, маючи простору загальну зону і зручну для всіх приватну зону. Об'єднавши передпокії, Кухня і вітальня в одній кімнаті, але з перегородками, що трансформуються. Закрити одну із зон, зробивши її більш приватною, можна за допомогою ширм, розсувних перегородок. За рахунок вільного простору кімната буде здаватися більш світлою і відкритою, а легкі перегородки зроблять її затишною і функціональною.

У приміщеннях преміум-класу важливо передбачити просторий хол або вітальню. Це надає приміщенню більш високий статус і відчуття простору.

Не варто ділити простір на купу маленьких коридорів, кімнат і закутків.

3 тип

Для зонування використовуються вбудовані меблі, меблі-трансформери, розсувні перегородки.

Вбудовані меблі для зберігання з відкритими і закритими полицями можна розмістити додатково під ліжком, на вільних стінах. Використовуйте меблеві арки.

Перегородки можна зробити більш функціональними і поєднувати в собі роль шафи для зберігання і елемента зонування простору

4 тип

З'єднавши лоджію з житловою площею, можна отримати ще 3-6 м² корисної площі. Це може бути **робоча зона** або **зона відпочинку**. Ви також можете використовувати частину простору для додаткової зони зберігання. Крім того, ви отримуєте ще одне місце для зберігання речей (наприклад, для предметів побуту або шафи).

Вдале зонування, коли в квартирі є і балкон, і лоджія. Потім зону сушіння організовують на балконі.

Квартири від забудовника досить часто мають свої недоліки:

- Занадто довгий коридор;
- Суміщений санвузол, що може бути незручним, якщо у квартирі живе кілька людей;
- Маленька площа кухні, спальні або вітальні.

Як правило, планування квартир від забудовника далека від ідеалу. Тому, багато хто не звертають уваги на початкове планування, а складають власний проект.

Перед тим, як приступити до етапу розробки дизайн-проекту, особисто зустріньтеся і проконсультуйтеся з дизайнером.

Перепланування квартири, виходячи з типу споруди

Будівлі неофіційно діляться:

- 1) Сталинка;
- 2) Брежневки;
- 3) Хрущовки;
- 4) Новобудови.

Виходячи з типу споруди, професіонал зможе визначити план подальшої роботи.

Сталінка

Такі квартири характеризують високі стелі і великі кімнати. Можна не обмежувати себе в декорі, кількості меблів і дизайні, адже простору досить, щоб застосувати абсолютно різні дизайнерські рішення. У сталінці немає несучих стін, а це значить, що перепланування можна зробити будь-яким на ваш розсуд.

Орієнтовна квадратура сталінок:

- 1-кімнатна – 32-50 кв.м.
- 2-кімнатна – 44-66 кв.м.

- 3-кімнатна – 57-85 кв.м.
- 4-кімнатна – 80-110 кв.м.

План

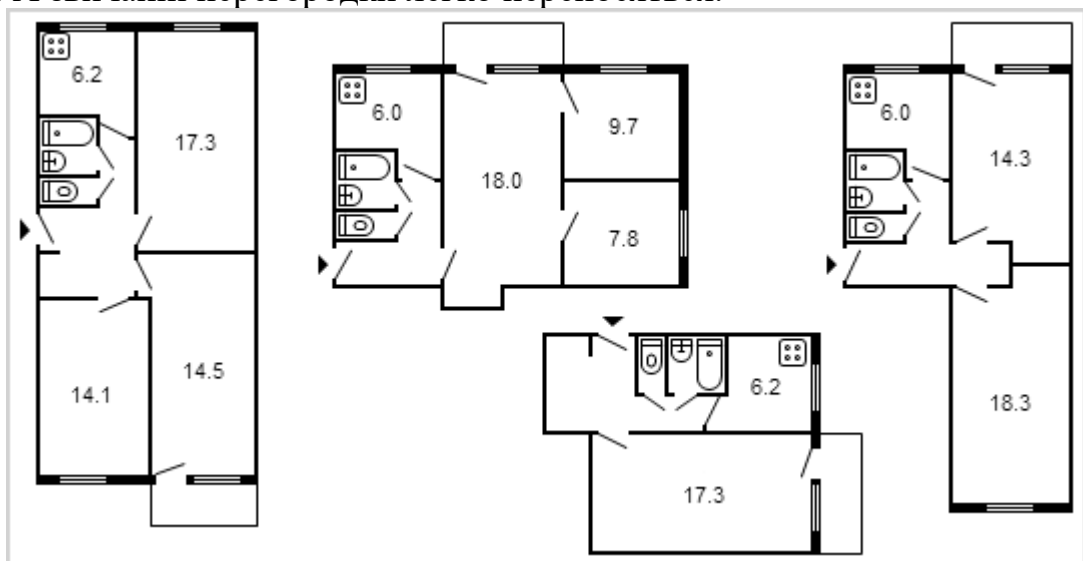
сталінських квартир

Брежневка

Такі квартири трохи менше, ніж сталінки. Їх квадратура:

- 1-кімнатна – 27-34 кв.м.
- 2-кімнатна – 38-53 кв.м.
- 3-кімнатна – 49-67 кв.м.
- 4-кімнатна – 58-76 кв.м.

Однією зі зручностей цих квартир є роздільний санвузол. Якщо проектна організація дозволяє зносити несучі стіни, то таке перепланування буде відрізнятися лише обсягом робіт по знесенню несучих стін. А звичайні перегородки легко переносяться.

План

брежневських квартир

Хрущовка

Цей тип квартир створювався як тимчасове житло. Їх характеризують маленькі кухні, суміщений санвузол, маленька площа. Життя у такій квартирі може доставляти певний дискомфорт: вам доведеться підлаштовуватися під графік іншої людини, не буде можливості по вечеряти у великому родинному колі або влаштувати вечірку з друзями. Ось кілька рішень, для цієї проблеми:

- Не розділяти кухню і їдальню;
- Зменшити коридор, щоб було більше місця на інші кімнати.

План хрущовських квартир

Новобудова

Такі квартири відрізняються цілком великими розмірами кухонь, окремо розташованими кімнатами великих розмірів, роздільним санвузлом і великим коридором.

Зазвичай у новобудовах є лоджія, яку можна розбити і зробити кімнату більш просторою.

Перш ніж зробити перепланування, врахуйте всі недоліки

- При переплануванні кухні врахуйте не тільки квадратуру, але ще і кольори інтер'єру. Яскраві або нейтральні світлі кольори візуально додають простору.
- Якщо у квартирі немає достатньо місця для коридору, це можна тільки на стадії первісного планування. Коли ще можна прорахувати і зручно розмістити його у квартирі.
- Висота стель не завжди може влаштовувати мешканців. Але змінити її не можна. Рішення можуть знайти дизайнери: правильно підібраний декор і гамму кольорів, що візуально збільшують кімнату.

VI – семестр
ТЕМА 1:
Фітодизайн інтер'єру приміщення.

Слово "фітодизайн" походить від двох складових: "фіто" -рослина, та "дизайн" -це художнє конструювання предметів, проєктування естетичного вигляду.

Фітодизайн – це художнє проєктування естетичного образу інтер'єру та ландшафтів із використанням рослин.

Фітокомпозиція - композиція з кімнатних рослин у вигляді гармонічної групи або висаджених в одну ємність з урахуванням їх біологічних властивостей.

Типи фітокомпозицій:

- монокультурна (вміщує рослини одного виду);
- полікультурна (складається з декількох видів, сортів рослин).

Розміщення кімнатних рослин:

1. Поодиначне;
2. Композиція із горщикових рослин;
3. Кімнатний садок;
4. Флораріум.

Поодиначне розміщення рослин:

1. "Фокусні" рослини (солітер);
2. Ліани;
3. Рослини з різнокольоровим листям;
4. Ампельні рослини;
5. Красиво квітучі рослини.

За функціональним призначенням рослини в композиціях використовуються як:

- **Захисні** – стійкі і невибагливі до умов середовища деревні, чагарникові рослини або ліани.

Основна функція – це стримувати поширення механічної пилу, газів, аерозолів та інших речовин, що забруднюють повітря приміщень, сприяти гасінню шуму і захищати основну рослинну групу від шкідливого впливу середовища.

- **структурні** – різних форм, що утворюють фітокомпозицію (основні, допоміжні). Вони можуть розміщуватися за захисними рослинами.

- **рекреаційні** – види, що характеризуються фітонцидною активністю, здатні знешкоджувати патогенну мікрофлору приміщень і позитивно впливати на нервову, дихальну і серцево-судинну системи людини.

- **ефектні** – яскраві декоративно-квітучі і декоративно-листяні рослини, здатні викликати у людини певні емоційні та естетичні почуття і переживання.

За емоційним впливом і розташуванням в інтер'єрі фітозони умовно можна поділити на такі категорії:

рівномірного або нейтрального впливу – це рослинні групи без яскравих акцентів вони не викликають сильних емоцій, здебільшого виконують захисні функції;

наростаючого враження – у фітокомпозиції поступово від однієї до іншої підсилюється ефект декоративності, підсилюється ефект декоративності, який найдовершенішим є у якомусь конкретному центрі будівлі. Наприклад, групи вздовж коридору підводять до зали засідань, виставкової зали або зимового саду;

імпульсного враження – рослинні групи розміщують поступово так, щоб ефект декоративності мав стрибкоподібний характер, а відповідно емоційний вплив був то наростаючим, то спадним;

раптового враження – це фітогрупи, які розташовують у холах перпендикулярно до траєкторій руху людей так, щоб ефект декоративності композиції несподівано викликав почуття подиву, зачарування;

багатопланового враження – це об'ємна рослинна група, яку можна оглянути з різних точок і при цьому побачити різні природні фрагменти, емоційне враження від них весь час змінюватиметься. Як правило, це зимові сади і великі ландшафтні фрагменти.

Переваги контейнерної композиції

- створення сильного візуального ефекту;
- поєднання квітучих та непоказних на вигляд декоративних рослин;
- прикриття оголених чи пошкоджених стебел та листя;
- полегшення поливу;
- створення мікроклімату в контейнері;
- захищеність коренів від різких температурних коливань.

Недоліки контейнерної композиції:

- вища вологість;
- тіснота призводить до поганої вентиляції;
- збільшення вірогідності захворювання та зараження шкідниками.